

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
Suomalaisten rahapelaaminen 2007

Taloustutkimus Oy

Huhti-toukokuu 2007

Pauliina Aho
3.9.2007

Tuomo Turja

SISÄLLYSLUETTELO

1.	JOHDANTO	1
1.1	Tutkimuksen tekijä ja toimeksiantaja	1
1.2	Tutkimuksessa selvitettyt asiat	1
1.3	Tiedonkeruu ja otos	1
1.4	The South Oaks Gambling Screen (SOGS-R)	2
1.5	Aineiston painotus	2
2.	YHTEENVETO.....	3
3.	SUOMALAISTEN RAHAPELIEN PELAAMINEN.....	5
3.1	Rahapeleihin osallistuminen	5
3.2	Eri rahapelityyppien pelaaminen.....	7
3.3	Kuinka usein pelaa rahapelejä.....	11
3.4	Rahapeliin pelaamiseen käytetyt rahamäärät	16
3.5	Suurin pelaamiseen käytetty rahamäärä yhden päivän aikana	20
3.6	Rahapeleihin kuukausittain käytetyn rahamäärän osuus nettotuloista	24
4.	ONGELMAPELAAMISTA KOSKEVAT KYSYMYKSET.....	27
4.1	Omaa pelaamista koskevat kysymykset.....	27
4.2	Käsitykset ongelmapelaamisesta Suomessa	38
5.	SUOMALAISTEN SOGS-PISTEET	46
5.1	Tulosten tarkastelun taustaa.....	46
5.2	Elinikäisprevalenssi	47
5.3	Viimeisten 12 kuukauden prevalenssi	49
5.4	Vertailu vuoteen 2003.....	51
6.	PELIONGELMAT JA ERI RAHAPELIT	56
6.1	Rahapeliin pelaaminen	56
6.2	Peliongelmat ja pelaamiseen käytetyt rahamäärät.....	59
6.3	Peliongelmat ja peleihin kuukausittain käytetyn rahan osuus nettotuloista	59
6.4	Peliongelmaisiksi luokittuneiden taustatietoja.....	60

Kysymyslomake
Luotettavuusrajataulukot

1. JOHDANTO

1.1 Tutkimuksen tekijä ja toimeksiantaja

Suomalaisten rahapelaamista selvittävän tutkimuksen on tehnyt Taloustutkimus Oy sosiaali- ja terveysministeriön toimeksiannosta.

1.2 Tutkimuksessa selvitetty asiat

Tutkimuksessa selvitetään 15 vuotta täyttäneiden suomalaisten rahapelien pelaamista, rahapelien pelaamisen useutta, pelaamiseen käytettyä rahamäärää, pelaamista ja mieliteitoja rahapeliongelmista Suomessa. Erilliskysymyksillä määritetään ne, joilla on mahdollisesti ongelmia rahapelien pelaamisensa hallinnassa ja runsaasti rahapelejä pelaavien osuus väestöstä. Tutkimuksessa käytetään The South Oaks Gambling Screen:in (SOGS-R) rahapeliongelmiin selvittämiseen liittyviä kysymyksiä. Vastaava tutkimus on toteutettu aiemmin vuonna 2003. Raportti sisältää vertailutietoa vuoteen 2003.

1.3 Tiedonkeruu ja otos

Tutkimus toteutettiin atk-avusteisena puhelinhaastatteluna (CATI) 24.4.–24.5.2007. Tutkimuksessa haastateltiin yhteensä 5008 henkilöä. Työhön osallistui 134 Taloustutkimus Oy:n koulutettua tutkimushaastattelijaa. Yhden loppuunsaatetun haastattelun keskimääräinen kesto-aika oli noin 8 minuuttia.

Otos muodostettiin satunnaisotoksena väestötietojärjestelmästä. Otoksen kokonaiskoko oli 20 000 henkilöä (15 vuotta täyttäneet mannersuomalaiset). Haastattelujen väestöedustavuuden takaamiseksi käytettiin ohjauskiintiötä. Vastaajatavoitteen saavuttamiseen käytettiin 10 512 yhteystietoa. Näistä henkilöistä tutkimukseen vastasi 5 008 henkilöä. Haastattelusta kieltäytyi 4 976 henkilöä. Otoksen numeroista 233 oli väärä ja 289 numeroon ei yrityksistä huolimatta vastattu. Vastausprosentiksi muodostuu täten 48 %.

Tutkimuslomake haastatteli- ja ohjauskiintiö ohjelmoitiin atk-avusteiseen haastattelujärjestelmään. Haastattelutyötä valvottiin reaaliajassa ja haastattelijakohtaisin pistokokein sekä vastaajille tehdyin tarkistussoitoin. Tutkimuksessa käytetty kysymyslomake on raportin liitteenä.

Kokonaistulosten keskimääräinen virhemarginaali on ± 1 %. Vähintään 2 kertaa kuukaudessa rahapelejä pelaavien tulosten keskimääräinen virhemarginaali on ± 2 %.

1.4 The South Oaks Gambling Screen (SOGS-R)

Tutkimuksen kysymykset on sovitettu Suomen oloihin yhdysvaltalaisen The South Oaks Gambling Screenin (SOGS-R) kysymyksistä, joilla pyritään kartoittamaan vastaajan rahapelien pelaamiseen liittyviä haittoja ja arvioimaan, onko vastaajalla mahdollisesti vaikeuksia oman pelaamisensa hallinnassa.

Kysymykset on alun perin suunniteltu löytämään päihdeongelmiin hoitoa saavien henkilöiden joukosta ne, joilla on vakavia ongelmia rahapelaamisen kanssa. Kun tällaista diagnosoivaa kysymyssarjaa käytetään kartoittamaan rahapeliongelmissa kärsivien määrää väestötasolla, on tuloksia syytä pitää lähinnä suuntaa-antavina.

Vastaajilta kysytään ensin omaa rahapelien pelaamista ja pelaamisen useutta koskevia kysymyksiä. Sen jälkeen vastaajilta kysytään ongelmapelaamista koskevia kysymyksiä, joiden avulla määritellään vastaajien SOGS-pisteet eli vastaajien mahdollinen kuuluminen ongelmapelaajien joukkoon. Pelaamiseen liittyviä haittoja selvitettiin erikseen viimeisen vuoden ajalta ja koko elämän ajalta.

SOGS-pisteiden laskemisessa huomioon otettavia kysymyksiä on lomakkeella yhteensä 21 kappaletta (alun perin SOGS-kysymyksiä on ollut 20 ja lisäkysymys koskee nk. pika-vippejä luottolähteenä). Jokaisen kysymyksen kohdalla määritetään riskiryhmään kuuluvat vastaukset (at risk responses), ja jokaisesta riskivastauksesta vastaaja saa yhden pisteen. Lopuksi vastaajan riskivastaukset lasketaan yhteen.

Yhteenlaskettujen SOGS-pisteiden luokitus on seuraava:

- 0-2 = ei rahapeliongelmaa
- 3-4 = ongelmia pelaamisen hallinnassa
- 5 pistettä tai enemmän = todennäköisesti peliriippuvaiset

Raportti sisältää kolme eri SOGS-pisteytystä:

- 1) "SOGS-Elinikäisprevalenssi" kertoo, kuinka monella prosentilla on nyt tai on joskus ollut rahapeliongelmaa. Pisteytykseen on otettu mukaan henkilöt, jotka ovat pelanneet rahapelejä viimeisten 12 kuukauden aikana tai aiemmin. Tulos on suhteutettu koko Suomen väestöön (pl. Ahvenanmaa).
- 2) "SOGS-Viimeisen 12 kuukauden prevalenssi" kertoo tällä hetkellä peliongelmaisten määrän. Pisteytyksessä on kartoitettu ongelmakohtia viimeisten 12 kuukauden ajalta. Tulos on suhteutettu koko Suomen väestöön (pl. Ahvenanmaa).
- 3) "SOGS-Vertailutietossa" mukana ovat viimeisten 12 kuukauden aikana rahapelejä vähintään 2 kertaa kuukaudessa pelanneet henkilöt. Tämä on vertailukelpoinen vuoden 2003 tulosten kanssa. Tulos on suhteutettu koko Suomen väestöön (pl. Ahvenanmaa).

Ongelmapelaamisen määrittäviä kysymyksiä käsitellään tarkemmin luvussa 4. Rahapelejä pelaavien suomalaisten SOGS-pisteitä käsitellään luvuissa 5 ja 6.

1.5 Aineiston painotus

Aineisto on painotettu valtakunnallisesti väestömäärää vastaavaksi iän, sukupuolen ja asuinpaikan mukaisesti, Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta.

2. YHTEENVETO

Tutkimukseen osallistuneista 15 vuotta täyttäneistä suomalaisista noin 87 % eli 3,7 miljoonaa on elämänsä aikana pelannut rahapelejä. Viimeisten 12 kuukauden aikana rahapelejä pelanneita on kaikista vastaajista noin 73 %, mikä on noin 3,1 miljoonaa 15 vuotta täyttäneitä suomalaista.

Eniten viimeisen 12 kuukauden aikana on pelattu Veikkauksen Lottoa/Vikinglottoa /Jokeria. Toiseksi yleisimmin on pelattu Veikkauksen Ässä-, Casino- ja muita raaputusarpoja (joko pahvisia tai internet-arpoja). Lähes yhtä pelattuja ovat rahapeliautomaatit. Keskimäärin on osallistuttu 2,3 rahapeliin.

Rahapeleihin osallistuminen asiamiehen välityksellä on yhä tavallisempaa kuin internetin välityksellä. Pelaaminen internetin välityksellä on kuitenkin yleistynyt vuodesta 2003, jolloin tavallisimmin internetin kautta osallistui peleihin 5 % vastaajista määrän ollessa nyt 13 %.

Kaikista vastaajista noin joka kymmenes pelaa rahapelejä useita kertoja viikossa. Noin vajaa kolmannes pelaa kerran viikossa. Tätä harvemmin rahapelejä pelaa kolmannes vastaajista. Vajaa kolmannes ei pelaa lainkaan rahapelejä.

Vastaajien oman arvion pohjalta laskettuna viikon aikana rahaa pelaamiseen käytetään keskimäärin noin 13,00 euroa. Jotain rahapeliä vähintään kaksi kertaa kuukaudessa pelaavat käyttävät pelaamiseen keskimäärin 16,40 euroa. Pelaamiseen käytetty suurin rahamäärä yhden päivän aikana on keskimäärin 35,30 euroa. Kuukausittainen kaikkien pelaajien pelaamiseen käyttämä rahamäärä on yhteenlaskettuna noin 144 miljoonaa euroa, mikä on vastaajien nettotuloista 2,9 %. Jotakin rahapeliä vähintään kaksi kertaa kuukaudessa pelaavat käyttävät 5,2 % nettotuloistaan pelaamiseen.

Lähes kaksi kolmasosaa vastaajista pitää rahapelien pelaamista vakavana ongelmana Suomessa. Vuoteen 2003 verrattuna tätä mieltä olevin määrä on kasvanut 13 % yksiköllä (v. 2003: 50, v. 2007: 63 %). Vastaajista yli puolet on sitä mieltä, että pelaamisongelmat ovat lisääntyneet viime vuosina. Tätä mieltä olevien määrä on selvästi lisääntynyt vuodesta 2003 (v. 2003: 39 %, v. 2007: 56 %). Suomalainen malli, jossa rahapelaaminen on järjestetty valtion ohjaamien peliyhtiöiden yksinoikeudella, on yli kahden kolmasosan mielestä hyvä tapa rajoittaa rahapelaamisen haittojen laajuutta.

Kysyttäessä vastaajilta omaa arviota siitä, pelaavatko he tai ovatko joskus pelanneet rahapelejä ongelmallisen paljon, 1 % vastasi myöntävästi. Väestöön suhteutettuna tämä tarkoittaa noin 38 000 suomalaista. Vastaajista noin 3 % (noin 124 000 suomalaista) arvioi, että on joskus aiemmin (mutta ei enää) pelannut ongelmallisen paljon rahapelejä.

Vastaajien itsearvioinnin lisäksi tutkimuksessa arvioitiin peliongelmaisiksi luokitettujen lukumääriä The South Oaks Gambling Screen (SOGS-R) -testin perusteella. SOGS-R-testi mahdollistaa useita eri tapoja määritellä ongelmapelaamisen laajuus (ks. edellä). Vuoden 2003 tutkimuksen kriteereillä (nk. runsaasti pelaavien riskiryhmä) peliongelmaisten määrä on pysynyt entisellään: väestöestimaatti on 1,5 % eli noin 65 000 suomalaista. Tämä on luku, jota on julkisuudessa käytetty peliongelmaisten määrästä puhuttaessa.

Vuoden 2007 tutkimuksen muut SOGS-tunnusluvut eivät ole vertailukelpoisia vuoteen 2003. Näistä laajimman määritelmän mukaan Suomen 15 vuotta täyttäneestä väestöstä joskus elämänsä aikana peliongelmaisiksi luokitettuneita (vähintään 3 SOGS-pistettä koko elinaikana) on 5,2 % eli väestöestimaattina 222 000 henkilöä. Tarkasteltaessa peliongelmia viimeisen vuoden aikana peliongelmaista kärsineiksi (vähintään 3 pistettä) väes-

töstä luokitui 3,1 % (130 000 hlöä). Viimeisen vuoden aikana todennäköisesti peliriippuvaisiksi (vähintään 5 pistettä) luokitui 1 % väestöstä (42 000 hlöä).

Peliongelmaisiksi luokituneet pelaavat selvästi keskimääräistä enemmän lähes kaikkia rahapelejä. Ryhmällä, jolla voidaan arvella olleen hiljattaisin rahapelien pelaamiseen liittyviä ongelmia, pelatuimmat pelit ovat rahapeliautomaatit, Lotto/Vikinglotto/Jokeri, Ässä/Casino ja muut pahviset raaputusarvat ja Veikkauksen päivittäiset arvontapelit. Peliongelmaisiksi luokituneet pelasivat keskimäärin viittä rahapeliä. Kaksi kolmasosaa pelaa ainakin yhtä rahapeliä useita kertoja viikossa. Sama ryhmä käyttää keskimääräistä useammin pääsääntöisesti internetiä Veikkauksen/Fintoton pelien pelaamiseen.

Tämän hetkisiin peliongelmaisiin luokituneet käyttävät keskimäärin 90 euroa rahapelien pelaamiseen, mikä on huomattavasti keskimääräistä (13 euroa) enemmän. Peliongelmaisten suurin pelaamiseen käytetty rahamäärä on keskimäärin 210 euroa. Kuukausittaisista nettotuloistaan peliongelmaisten rahapelaamisen käyttämä osuus on keskimäärin 32,5 %.

Taulukko 1: Suomalaisen 15 vuotta täyttäneiden henkilöiden rahapelipelaaminen		
	Estim. N tuhansina	%-osuus
Kaikki (n=5008)	4273	100
On pelannut viimeisten 12 kk aikana	3112	73
On pelannut aiemmin, mutta ei pelaa enää	614	14
On pelannut viimeisten 12 kk aikana tai aiemmin	3726	87
Rahapelien pelaamisen useus (Kaikki, n=5008):		
Useita kertoja viikossa	459	11
Kerran viikossa	1271	30
Edelliset yhteensä	1730	41
2-3 kertaa kuukaudessa	397	9
Kerran kuukaudessa	358	8
Harvemmin	610	14
SOGS-pisteet:		
<i>Elinikäisprevalenssi (n=5008):</i>		
0-2	4051	94,8
3-4	152	3,6
5 tai enemmän	70	1,6
<i>Viimeisten 12 kk:n prevalenssi (n=5008):</i>		
0-2	4143	96,9
3-4	88	2,1
5 tai enemmän	42	1,0
<i>SOGS-vertailutieto vuoteen 2003 (n=5008):</i>		
0-2	4088	95,7
3-4	120	2,8
5 tai enemmän	65	1,5

3. SUOMALAISTEN RAHAPELIEN PELAAMINEN

3.1 Rahapeleihin osallistuminen

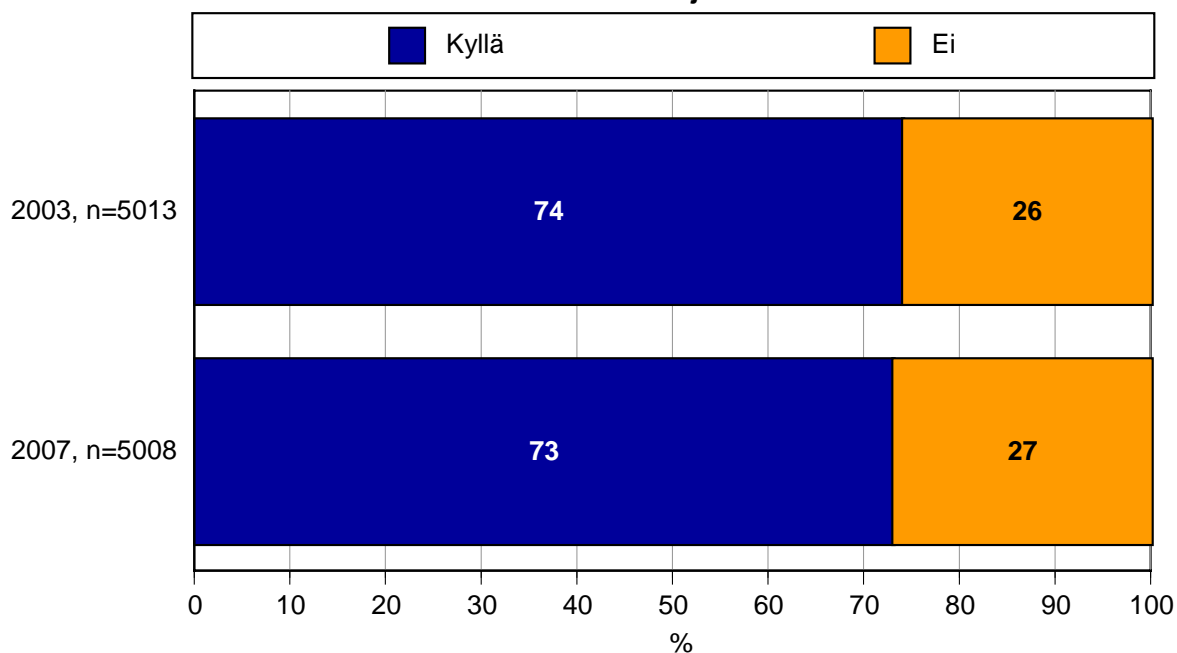
Kaikista vastaajista 87 % (estimaatti: noin 3 726 000 15 vuotta täyttäneitä suomalaista) on pelannut rahapelejä elämänsä aikana. Viimeisten 12 kuukauden aikana jotain rahapelejä pelanneita on kaikista vastaajista 73 % (vuonna 2003: 74 %). Tätä aikaisemmin rahapelejä on pelannut 53 % niistä vastaajista, jotka eivät viimeisten 12 kuukauden aikana ole pelanneet rahapelejä.

Miehistä 91 % ja naisista 83 % on pelannut joskus elämänsä aikana rahapelejä. Ikäryhmistä yleisintä pelaaminen on 25–34-vuotiaiden (90 %) ja 35–49-vuotiaiden (91 %) keskuudessa. Joskus elämänsä aikana rahapelejä pelanneita on yleisimmin työväestössä ja toimihenkilöissä.

taloustutkimus oy

Onko viimeisen 12 kuukauden aikana pelannut rahapelejä

n=kaikki vastaajat

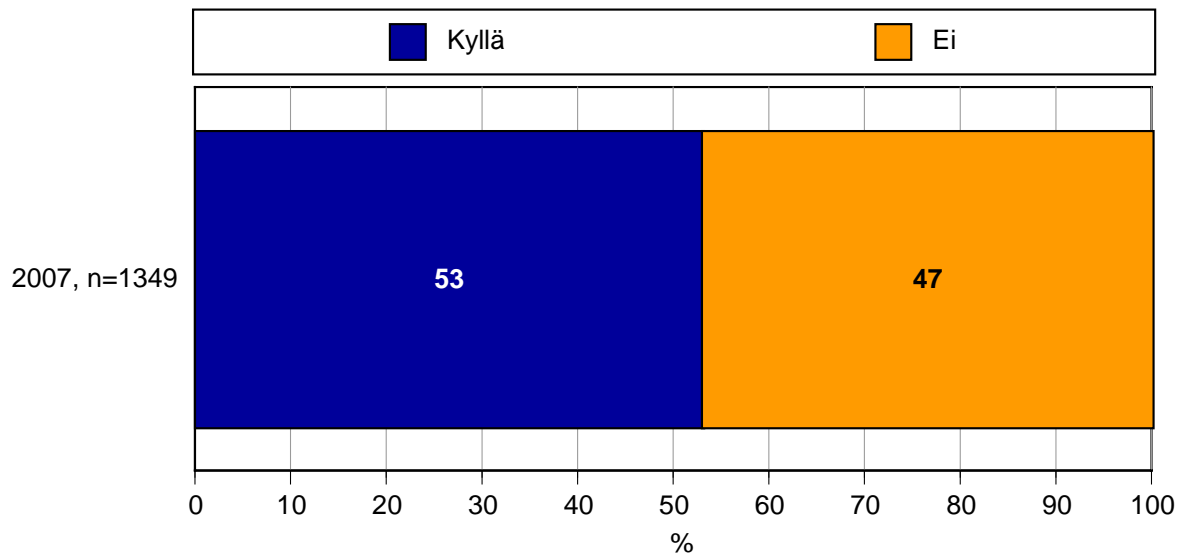
Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

taloustutkimus oy

Onko aikaisemmin pelannut rahapelejä

n=ei ole pelannut 12 kk:n aikana

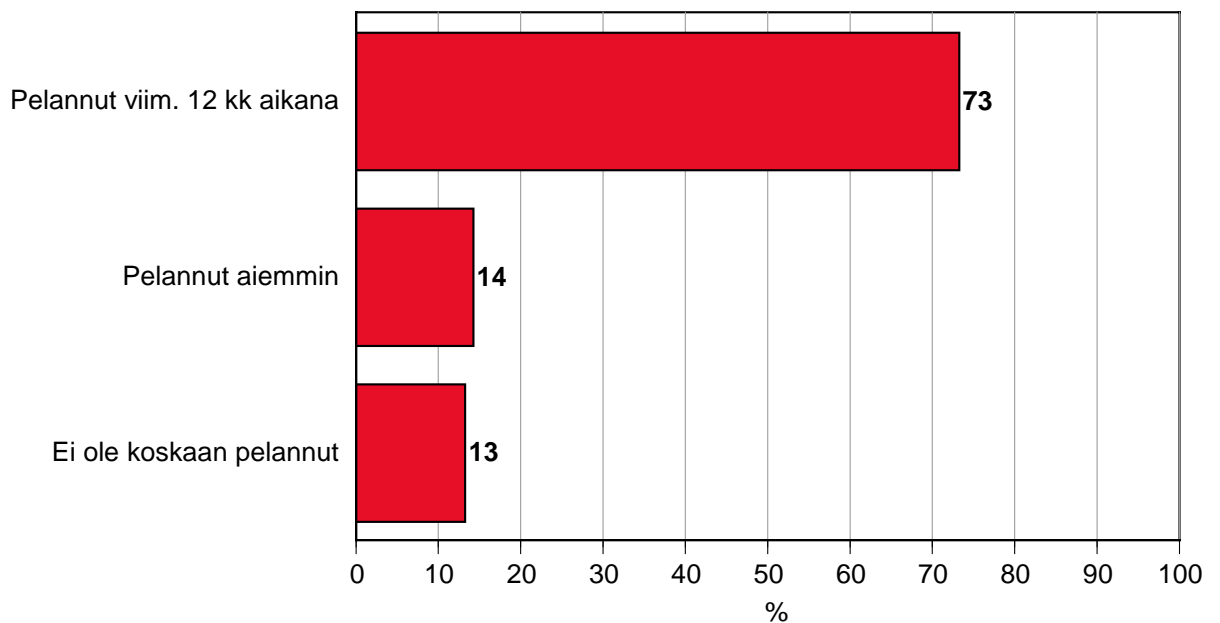
Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

taloustutkimus oy

Rahapeliin pelaaminen

Kaikki vastaajat, n=5008

Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

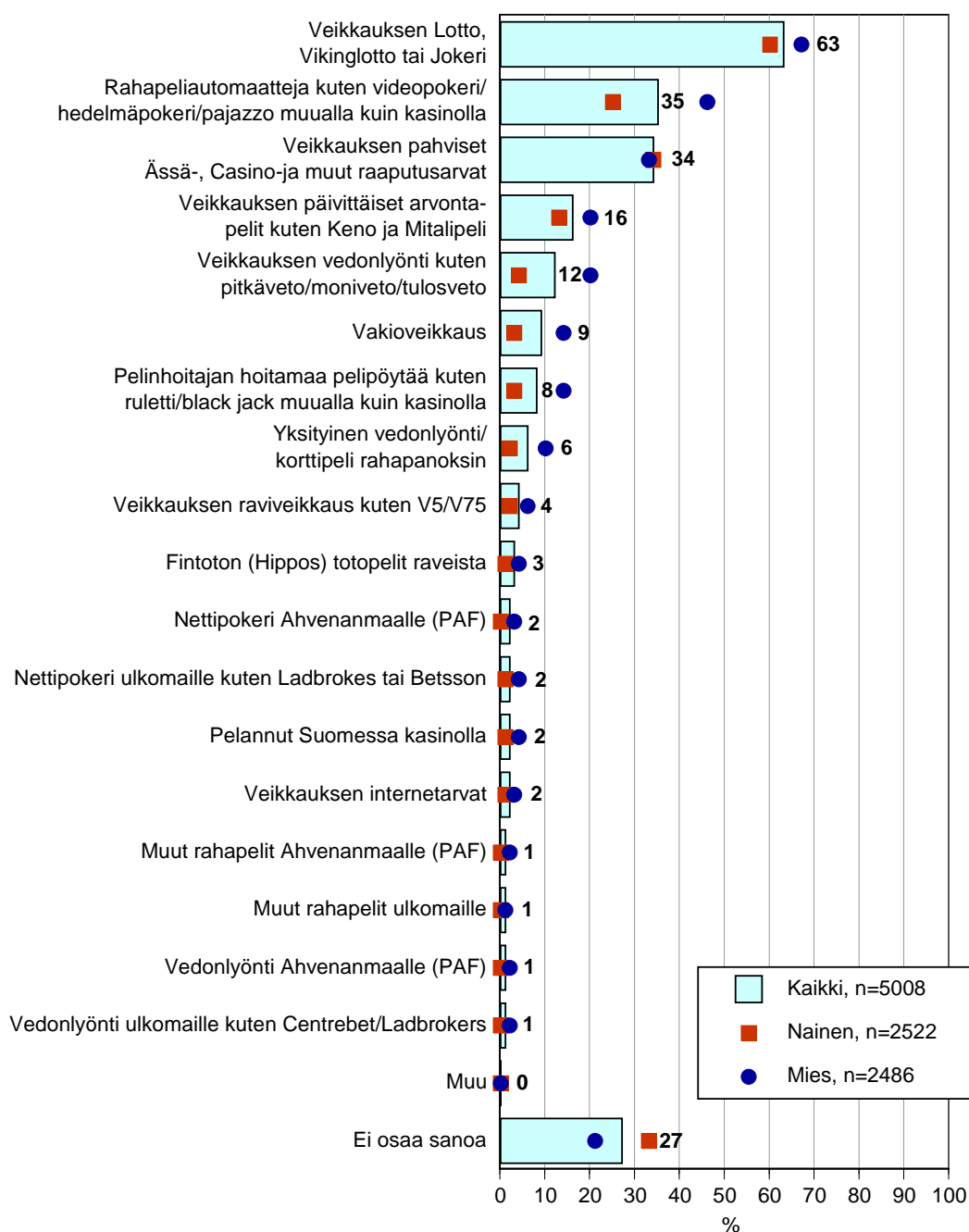
3.2 Eri rahapelityyppien pelaaminen

Luetelluista rahapeleistä eniten on pelattu Veikkauksen Lottoa, Vikinglottoa ja Jokeria, joita on pelannut 63 % kaikista vastaajista. Toiseksi yleisimmin on pelattu rahapeliautomaatteja (35 %). Lähes yhtä yleistä on pelata Veikkauksen pahvisia Ässä-, Casino- ja muita raaputusarpoja (34 %). Kun mukaan otetaan Veikkauksen Internet-arvat (2 %), ovat Veikkauksen arvat rahapeliautomaatteja yleisempiä. Rahapelinongelman näkökulmasta ns. korkean riskin pelejä eli rahapeliautomaatteja ja kasinopöytäpelejä on pelannut 36 % vastaajista. Internetin kautta muita kuin Fintoton ja Veikkauksen pelejä on pelannut 4 % vastaajista.

taloustutkimus oy

On itse pelannut viimeisen 12 kk:n aikana seuraavia rahapelejä

n=kaikki vastaajat

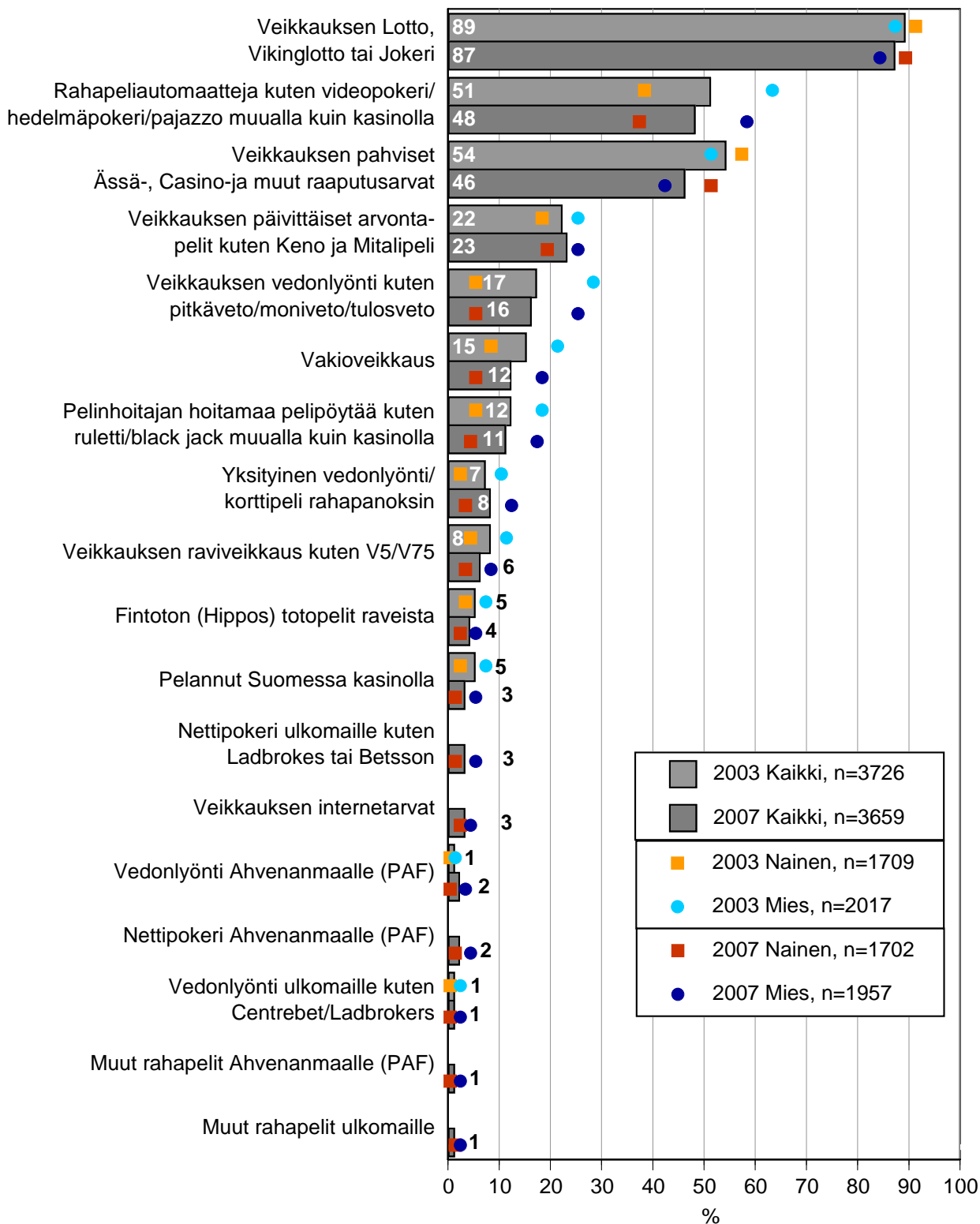

Alla olevassa kuviossa on esitettyä viimeisen 12 kuukauden aikana rahapelejä pelanneiden peliosuudet ja vertailu vuoden 2003 tulokseen.

taloustutkimus oy

On itse pelannut viimeisen 12 kk:n aikana seuraavia rahapelejä

n=pelannut rahapelejä viimeisen 12 kk:n aikana

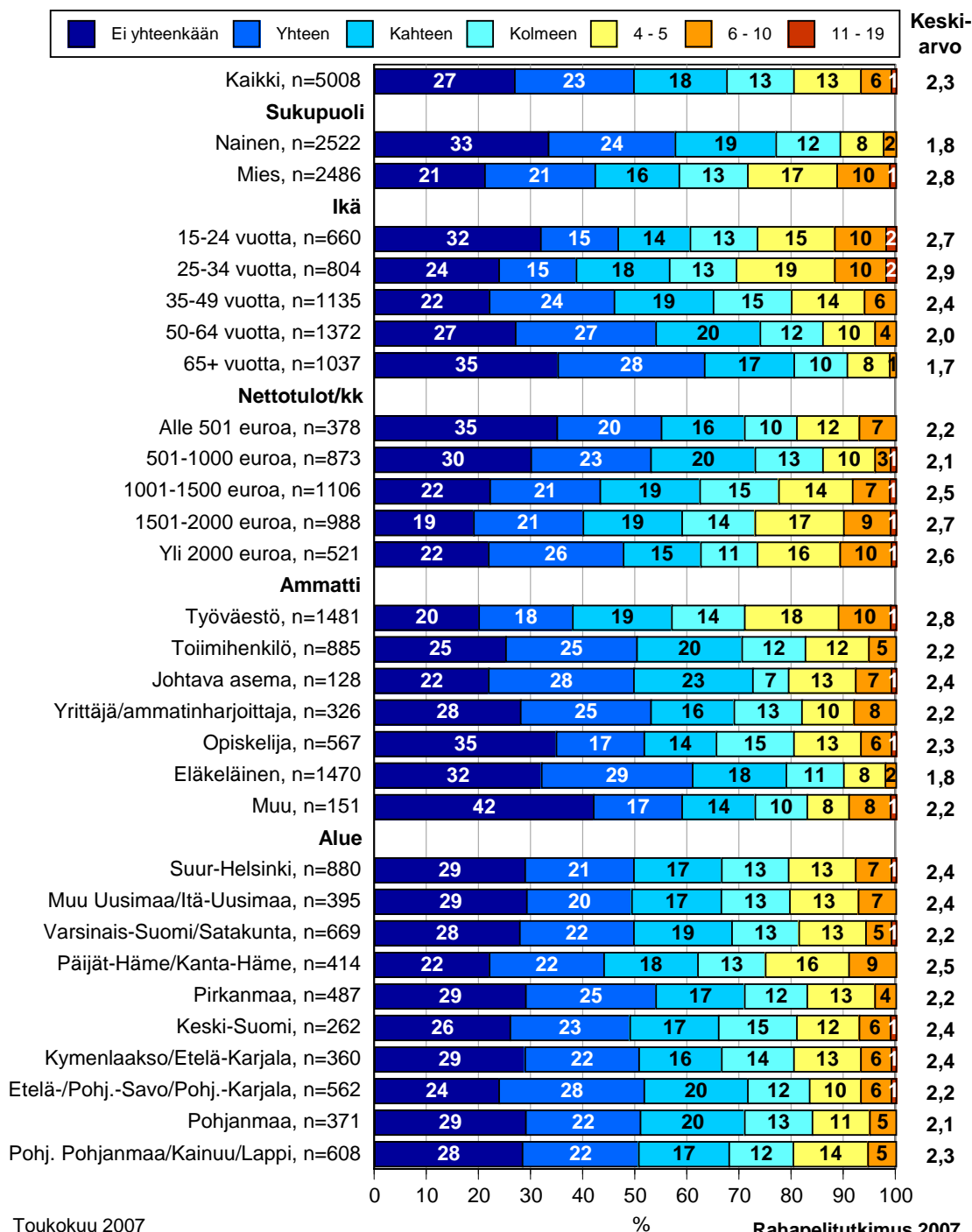
Kaikista vastaajista 23 % on osallistunut yhteen rahapeliin viimeisten 12 kuukauden aikana. Kahteen rahapeliin osallistuneita on 18 % ja kolmeen peliin 13 %. Neljään tai useampaan peliin osallistuneita on 20 % vastaajista. Keskimäärin vastaajat ovat osallistuneet 2,3 rahapeliin.

Miehet ovat osallistuneet keskimäärin useampaan rahapeliin kuin naiset. Alle 35-vuotiaat ja tyväestöön kuuluvat ovat pelanneet keskimääräistä useampia rahapelejä. Nettotulojen kasvaessa osallistuminen useampiin peleihin kasvaa. Alueellisesti merkitseviä eroja ei havaittavissa.

taloustutkimus oy

Moneenko rahapeliin osallistunut

n=kaikki vastaajat

Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

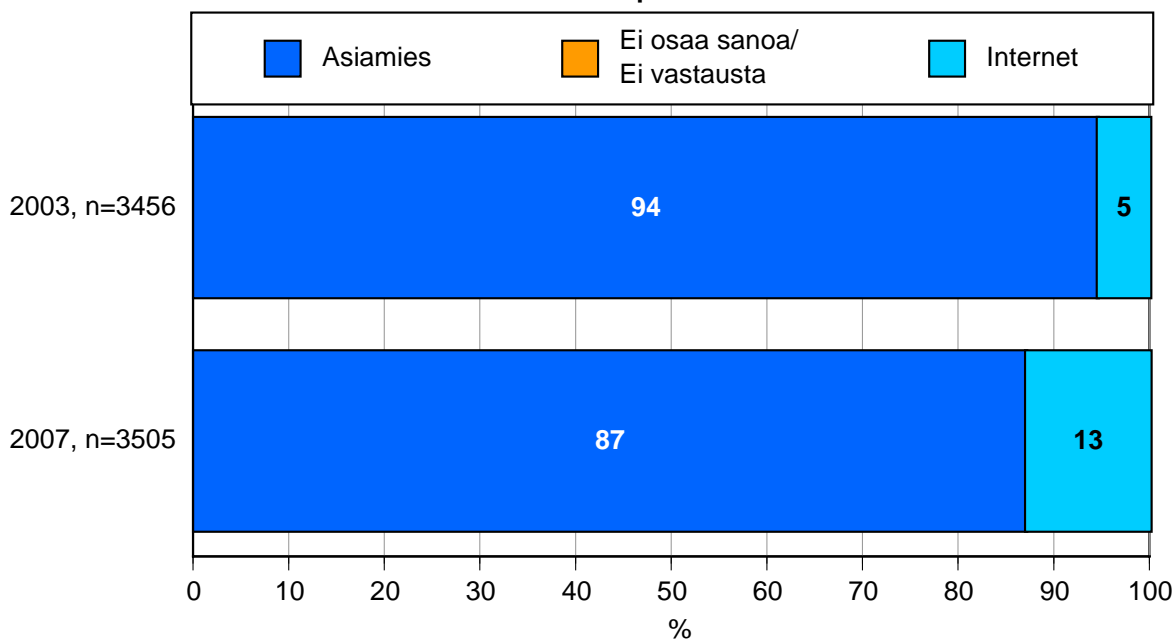
Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

Viimeisen 12 kuukauden aikana Veikkauksen ja/tai Fintoton peleihin osallistuneista 87 % osallistuu peleihin tavallisimmin asiamiehen välityksellä. Internetiä veikkauspeleihin käyttää 13 %, missä on kasvua 8 % -yksikköä vuoteen 2003. Internetin välityksellä rahapeleihin osallistuvat muita yleisemmin miehet, Suur-Helsingin alueella asuvat, alle 50-vuotiaat, yli 2000 euroa nettona kuukaudessa ansaitsevat, työväestöön ja toimihenkilöihin kuuluvat, rahapelejä useita kertoja viikossa pelaavat, rahapeleihin keskimäärin viikossa yli 11 euroa käyttävät, 1-4 SOGS-pistettä saaneet ja rahapeleistä kaikkia muita pelejä paitsi onnenpelejä¹ ja arpoja pelanneet.

taloustutkimus oy

Osallistuuko veikkauspeleihin tavallisimmin asiamiehen vai internetin välityksellä

n=osallistunut Veikkauksen/Fintoton peleihin viimeisen 12 kk:n aikana

Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

¹ Päivittäisiä onnenpelejä ovat Veikkauksen päivittäiset arvontapelit (kuten Keno ja Mitalipeli).

3.3 Kuinka usein pelaa rahapelejä

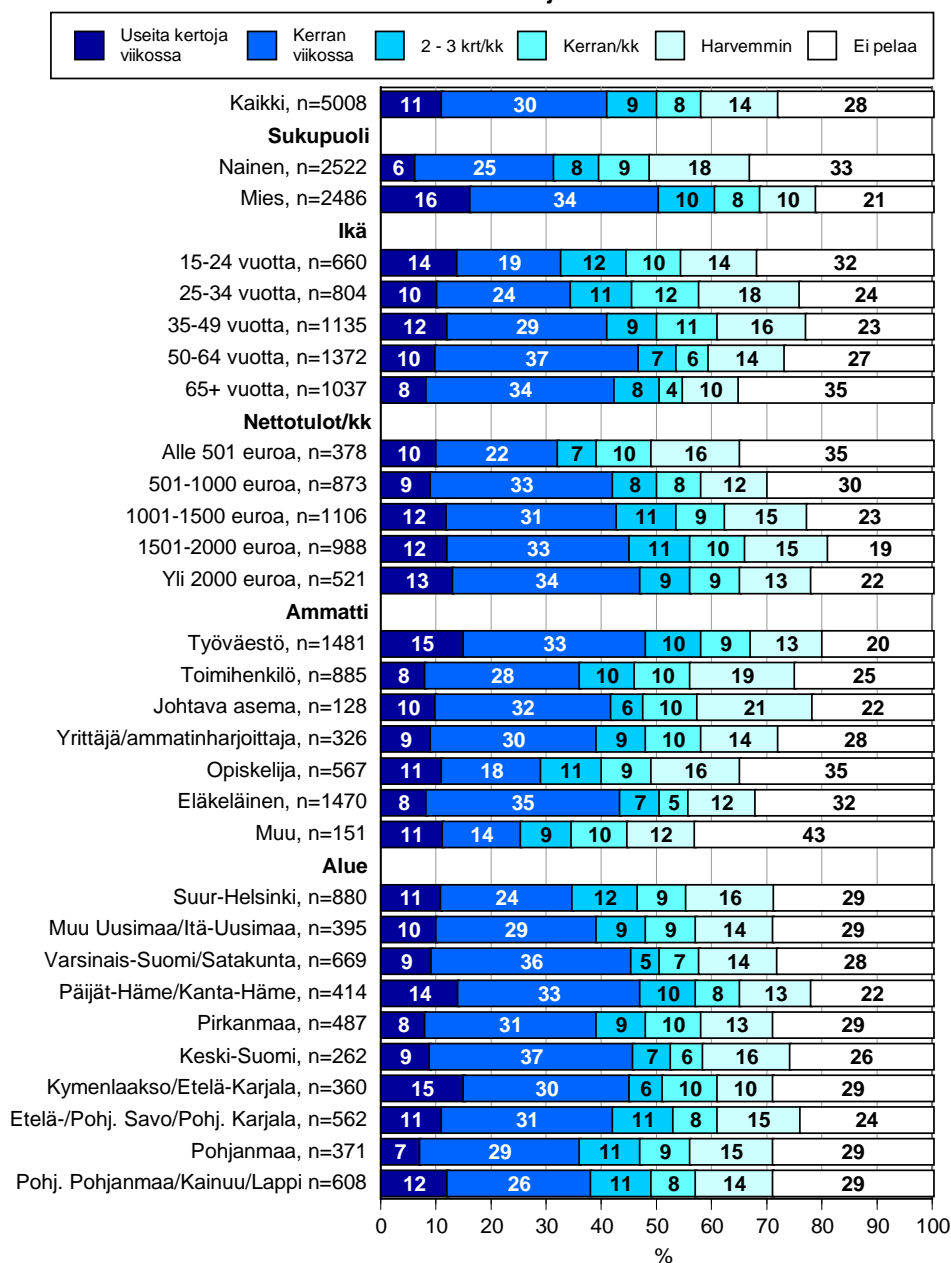
Kaikista vastaajista 11 % pelaa rahapelejä useita kertoja viikossa. Kerran viikossa pelaavia on 30 %. Vähintään kerran viikossa pelaavien osuudeksi muodostuu täten 41 %. Vähintään kerran kuukaudessa pelaavia on 17 % vastaajista. Tätä harvemmin pelaa 14 % vastanneista.

Miehet, 50 vuotta täyttäneet, työväestöön kuuluvat ja eläkeläiset pelaavat keskimääräistä useammin vähintään kerran viikossa. 3 tai enemmän SOGS-pisteitä saaneet pelaavat muita enemmän useita kertoja viikossa.

taloustutkimus oy

Miten usein pelaa rahapelejä

n=kaikki vastaajat

Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/tgr

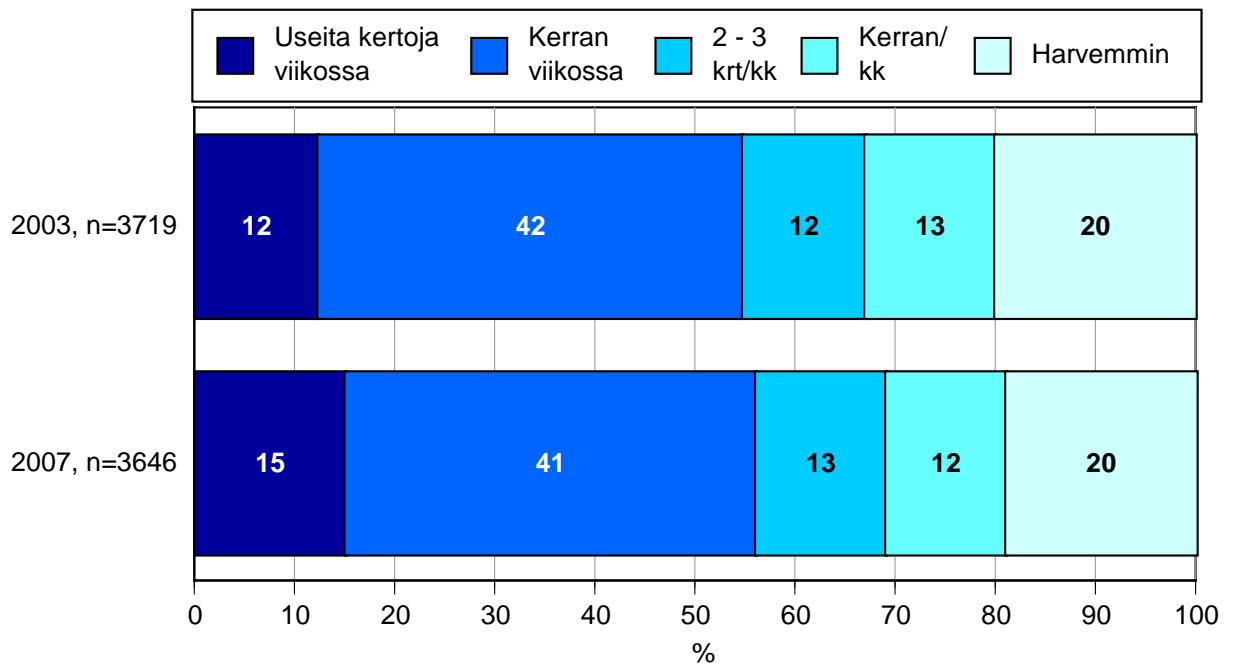
Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

Rahapelejä viimeisten 12 kuukauden aikana pelanneista 15 % pelaa rahapelejä useita kertoja viikossa. Tämä on 3 %-yksikköä enemmän kuin vuonna 2003.

taloustutkimus oy

Miten usein pelaa rahapelejä

n=pelannut viimeisen 12 kuukauden aikana, mitä tahansa rahapeliä

Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

Pelikohtaiset pelaamisuseudet kyseisiä pelejä viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana pelanneiden keskuudessa on esitetty alla olevissa taulukoissa.

Taulukko 2: Suomalaisten 15 vuotta täyttäneiden rahapelejä viimeisten 12 kuukauden aikana pelanneiden peliosuudet eri peleistä ja näiden pelien pelaajien pelaamisen useudet rahapeleittäin (%)

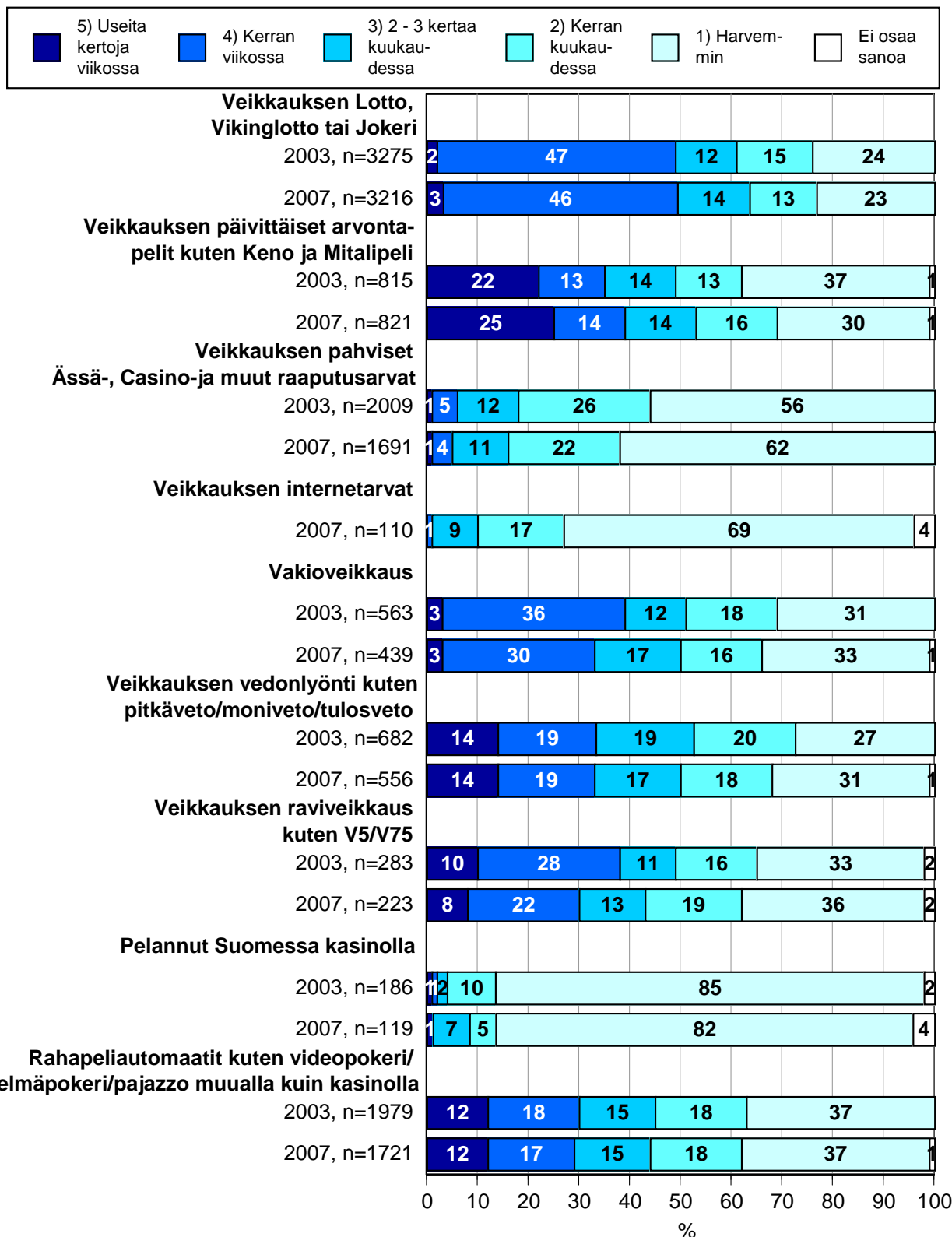
Peli	Ko. pelin pelaajien määrä	Useita kertoja viikossa	Kerran viikossa	2-3 kertaa kuukaudessa	Kerran kuukaudessa tai harvemmin
Lotto, Vikinglotto, Jokeri	87	3	46	14	36
Rahapeliautomaatit (videopokeri, hedelmäpeli, pajazzo) muualla kuin kasinolla)	48	12	17	15	55
Veikkauksen pahviset Ässä-, Casino- ja muut raaputusarvat	46	1	4	11	84
Veikkauksen päivittäiset arvontapelit (Keno, Mitalipeli)	23	25	14	14	46
Veikkauksen vedonlyönti (pitkäveto/moniveto/tulosveto)	16	14	19	17	49
Vakioveikkaus	12	3	30	17	49
Pelinhoitajan hoitama pöytäpeli (ruletti, black jack) muualla kuin kasinolla	11	0	,	11	84
Yksityinen vedonlyönti ja/tai korttipeli rahapanoksella	8	3	8	12	75
Veikkauksen raviveto (V5/V75)	6	8	22	13	55
Fintoton (Hippos) totopelit raveissa tai muualla	4	14	11	10	64
Veikkauksen internetarvat	3	-	1	9	86
Pelaaminen kasinolla Suomessa	3	1	-	7	87
Nettipokeri ulkomaille kuten Ladbrokers tai Betsson	3	29	12	13	43
Vedonlyönti Ahvenanmaalle (PAF)	2	10	8	15	65
Nettipokeri Ahvenanmaalle (PAF)	2	22	19	10	48
Vedonlyönti ulkomaille kuten Centrebet tai Ladbrokers	1	13	10	16	58
Muut rahapelit Ahvenanmaalle (PAF)	1	17	8	10	63
Muut rahapelit ulkomaille	1	14	14	4	62

Seuraavissa kuvioissa on esitettynä rahapelejä viimeisen 12 kuukauden aikana pelaaneiden eri rahapeliä pelaamisuseudet ja vertailu vuoteen 2003.

taloustutkimus oy

Miten usein pelaa rahapelejä 1(2)

n=on pelannut ko. peliä viimeisten 12 kk:n aikana

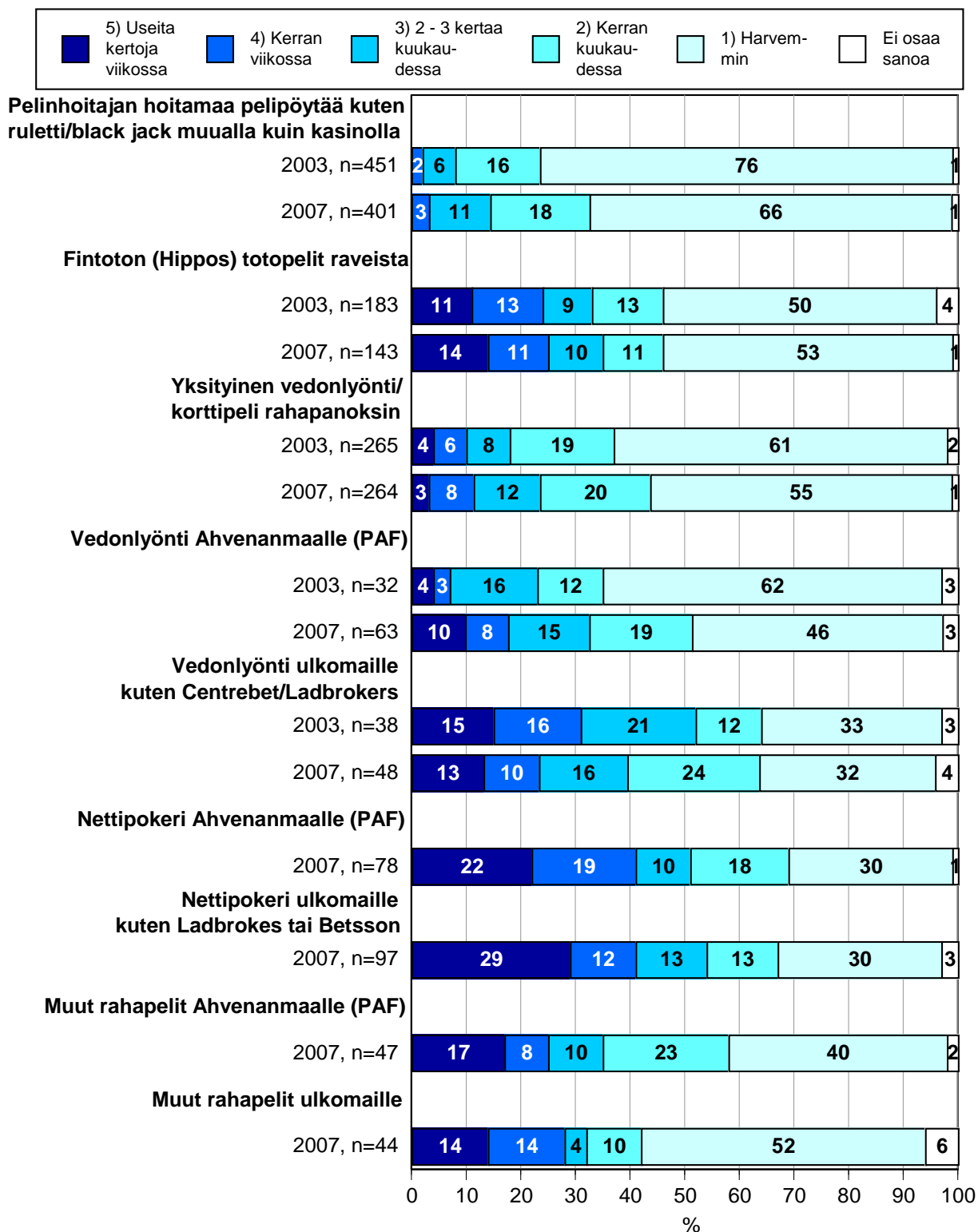
Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

taloustutkimus oy

Miten usein pelaa rahapelejä 2(2)

n=on pelannut ko. peliä viimeisten 12 kk:n aikana

Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

3.4 Rahapeliin pelaamiseen käytetyt rahamäärät

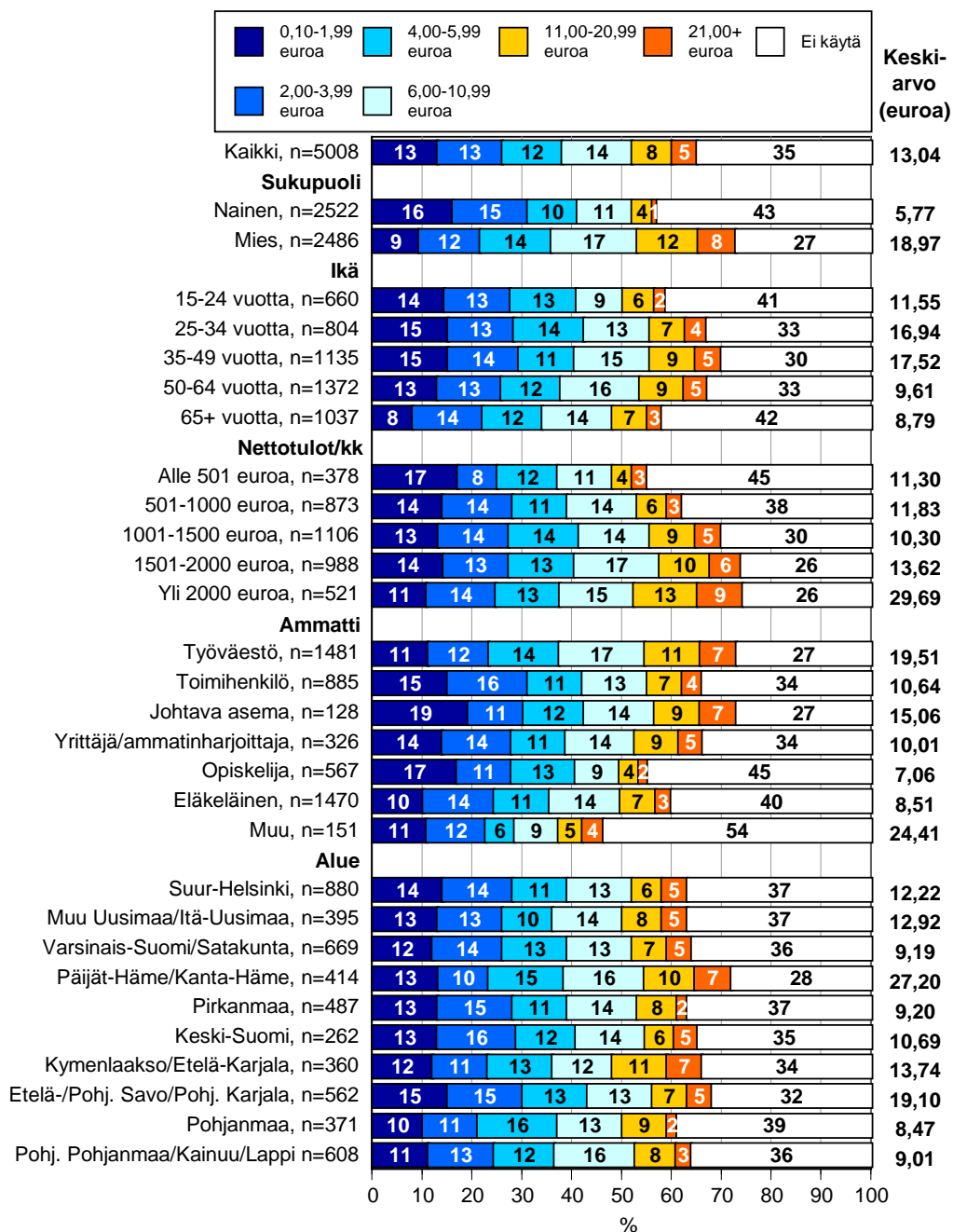
Viikon aikana rahaa pelaamiseen käytetään keskimäärin noin 13 euroa. Mediaani on 5 euroa.

Keskimääräistä enemmän rahaa pelaamiseen viikon aikana käyttävät miehet, 25-49-vuotiaat, yli 2000 euroa nettona kuukaudessa ansaitsevat, työväestöön kuuluvat, useita kertoja viikossa pelaavat sekä 3+ SOGS-pistettä saaneet.

taloustutkimus oy

Kuinka paljon käyttää rahaa rahapeleihin keskimäärin viikon aikana

n=kaikki vastaajat

Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/tgr

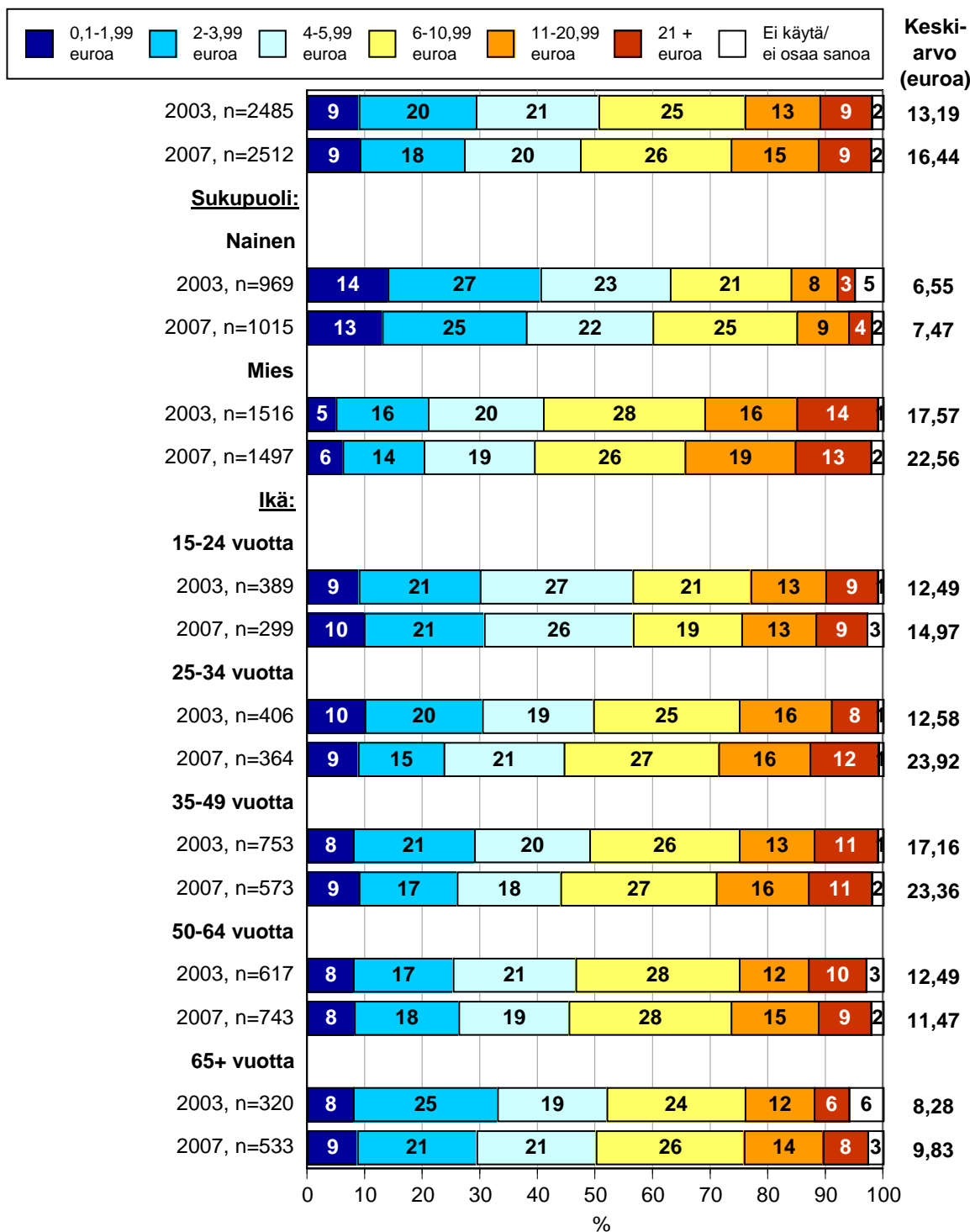
Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

Jotain rahapeliä vähintään kaksi kertaa kuukaudessa pelaavat käyttävät pelaamiseen rahaa keskimäärin noin 16,40 euroa. Mediaani 6 euroa. Vuonna 2003 vastaavat luvut olivat 13,20 ja 5 euroa.

taloustutkimus oy

Kuinka paljon käyttää rahaa rahapeleihin keskimäärin viikon aikana 1(3)

n=pelaa jotakin rahapeliä väh. 2 krt/kk

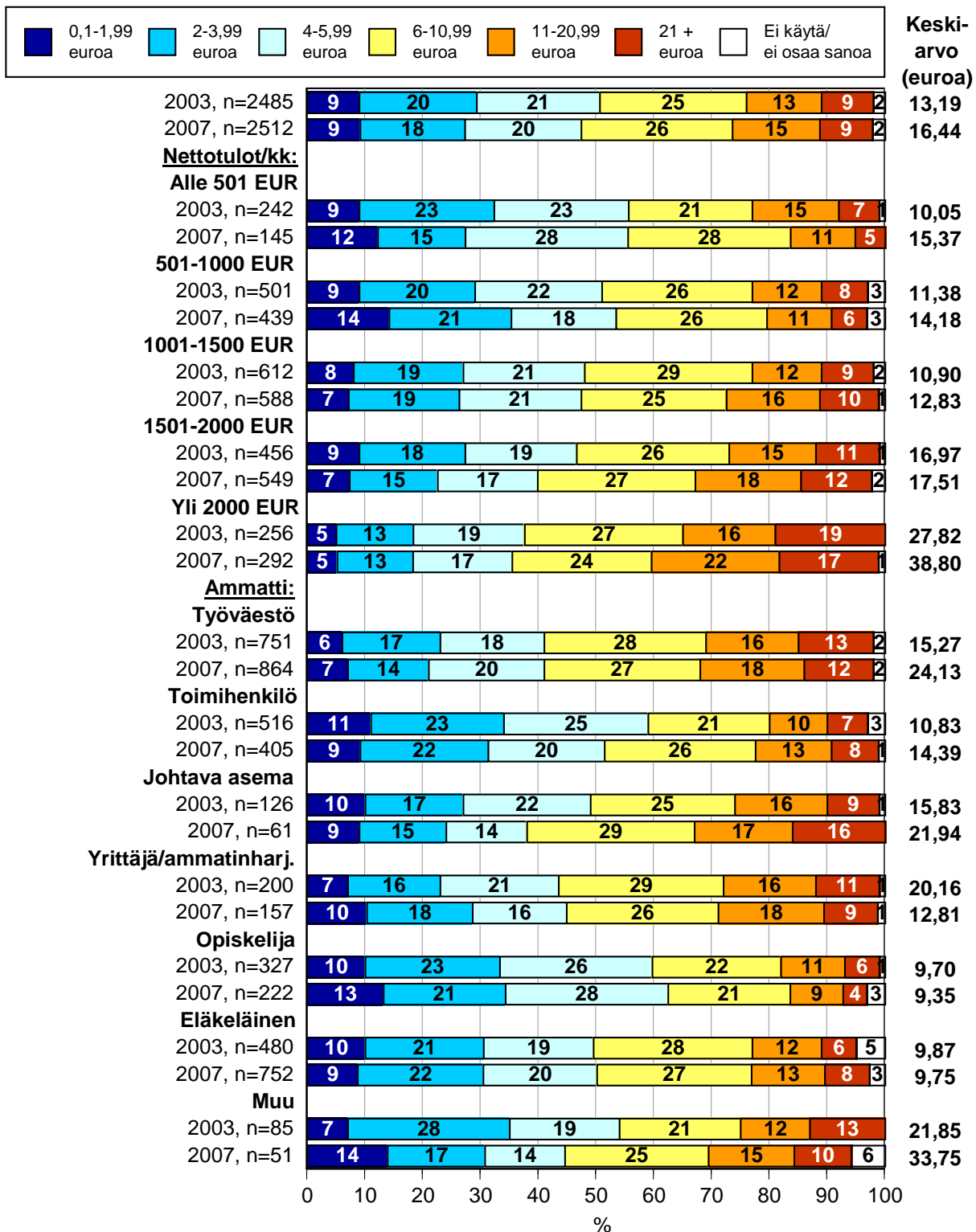
Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

taloustutkimus oy

Kuinka paljon käyttää rahaa rahapeleihin keskimäärin viikon aikana 2(3)

n=pelaa jotakin rahapeliä väh. 2 krt/kk

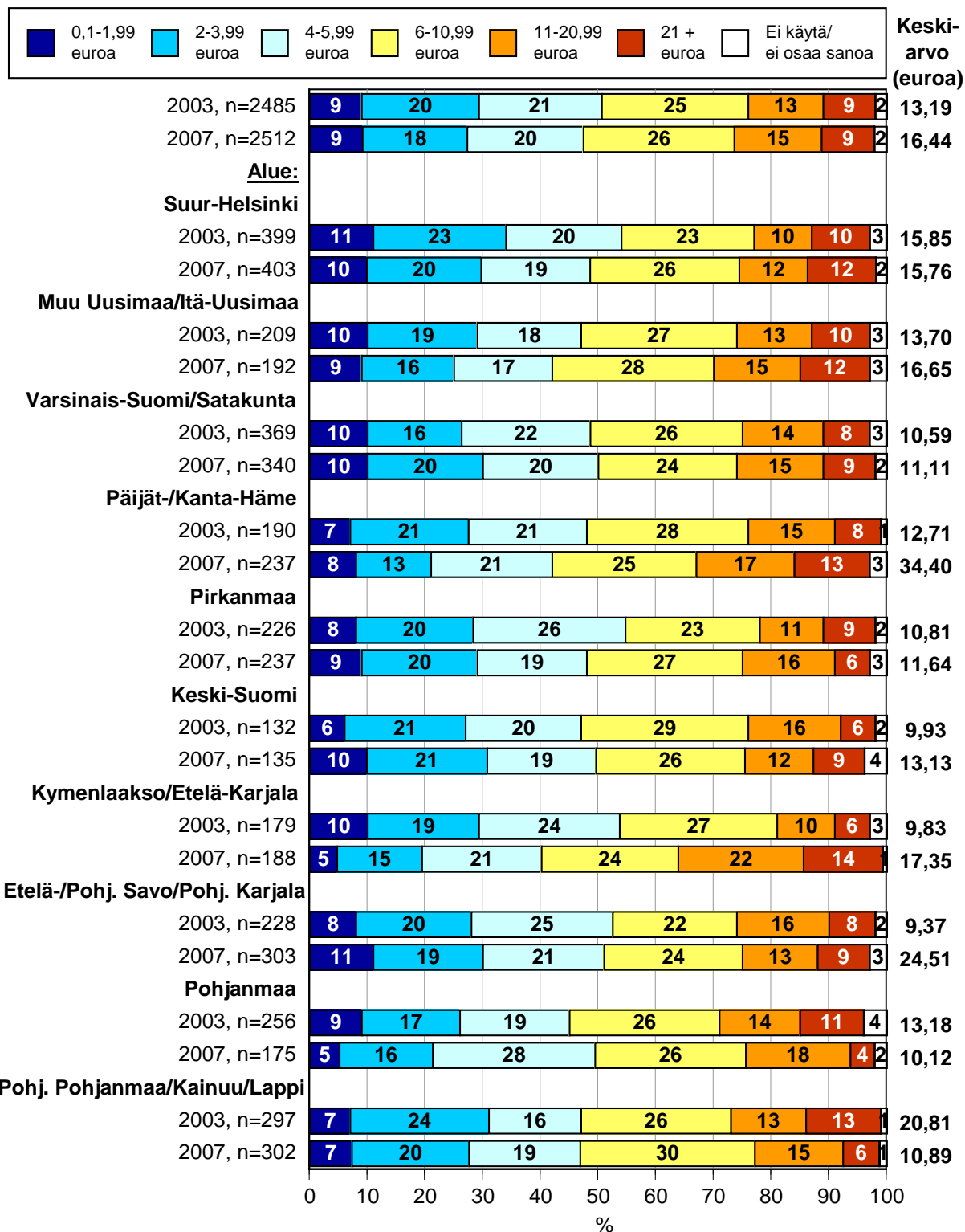
Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

taloustutkimus oy

Kuinka paljon käyttää rahaa rahapeleihin keskimäärin viikon aikana 3(3)

n=pelaa jotakin rahapeliä väh. 2 krt/kk

Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

3.5 Suurin pelaamiseen käytetty rahamäärä yhden päivän aikana

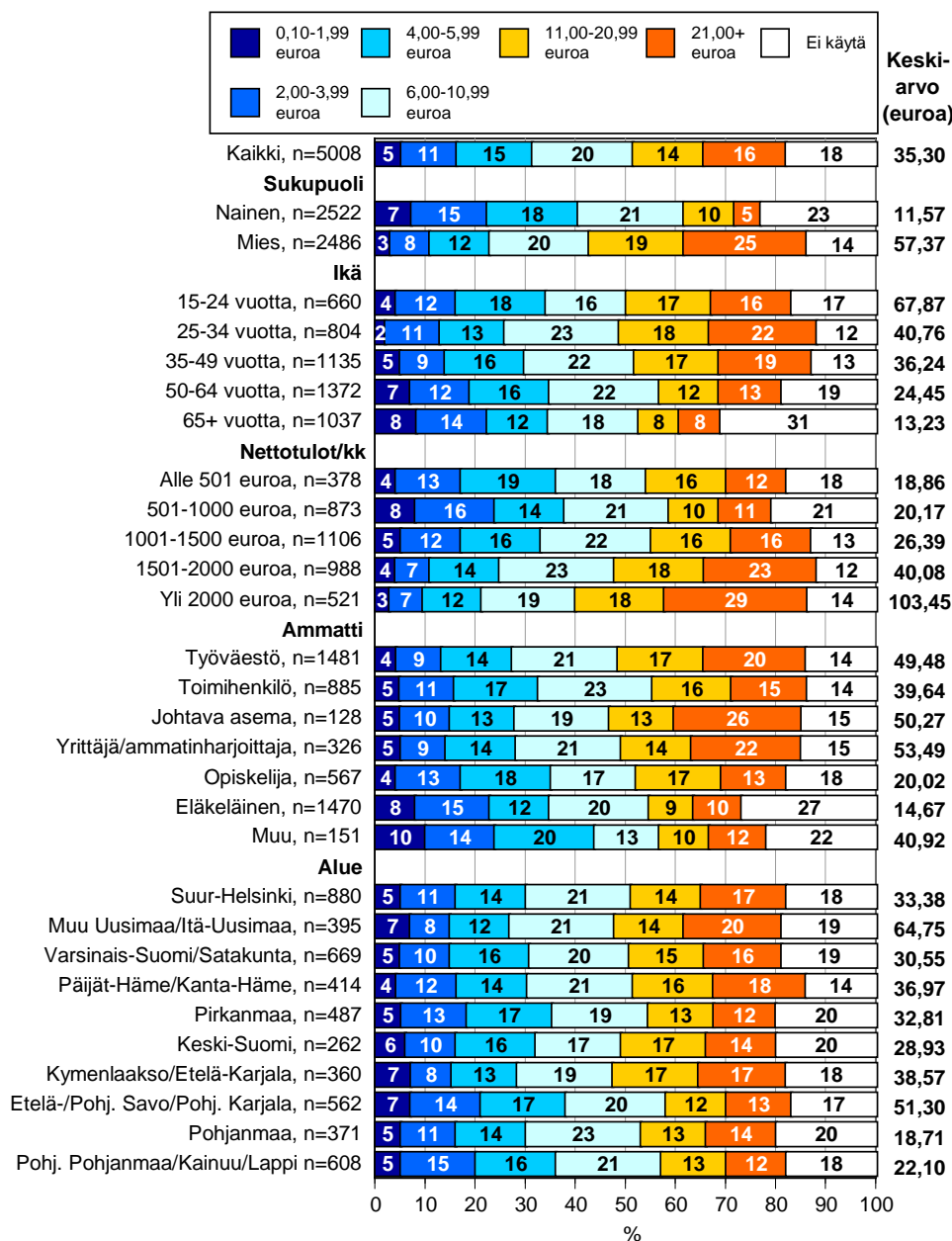
Kaikkien vastaajien suurin pelaamiseen käytetty rahamäärä yhden päivän aikana on keskimäärin 35,30 euroa. Mediaani on 10 euroa.

Keskimääräistä suurempia summia päivässä rahapelaamiseen käyttävät miehet, 15–34-vuotiaat, yli 2000 euroa nettona kuukaudessa ansaitsevat, työväestöön kuuluvat, yrittäjät/ammattinharjoittajat, johtavassa asemassa olevat, useita kertoja viikossa pelaavat sekä 3+ SOGS-pistettä saaneet.

taloustutkimus oy

Suurin määrä, jonka käyttänyt rahapeleihin yhden päivän aikana

n=kaikki vastaajat

Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/tgr

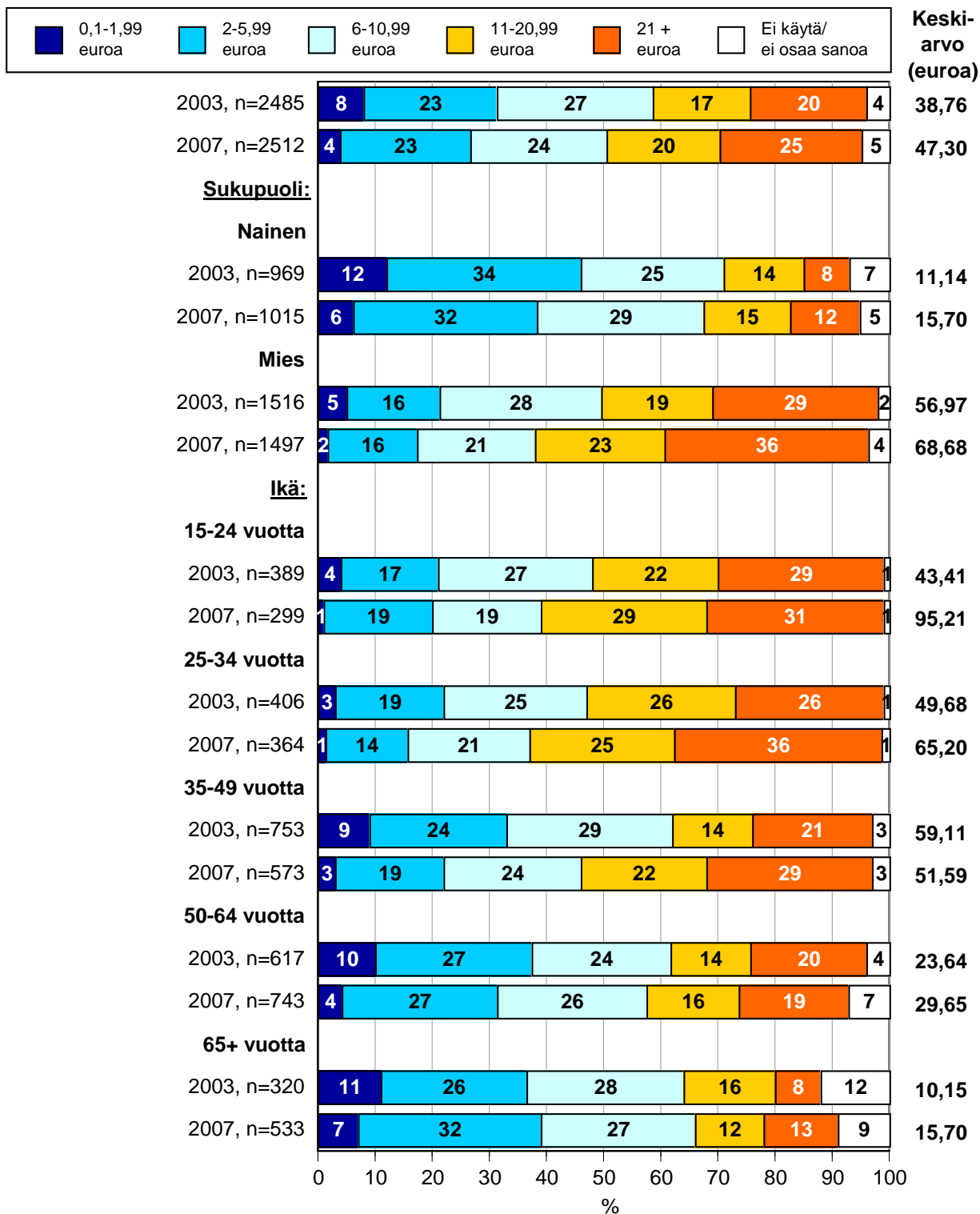
Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

Suurin rahamäärä, jonka jotakin rahapeliä vähintään kaksi kertaa kuukaudessa pelanneet ovat käyttäneet päivässä, on keskimäärin 47,30 euroa. Mediaani on 10 euroa. Vuoden 2003 vastaavat luvut ovat 38,80 ja 10 euroa.

taloustutkimus oy

Suurin määrä, jonka käyttänyt rahapeleihin yhden päivän aikana 1(3)

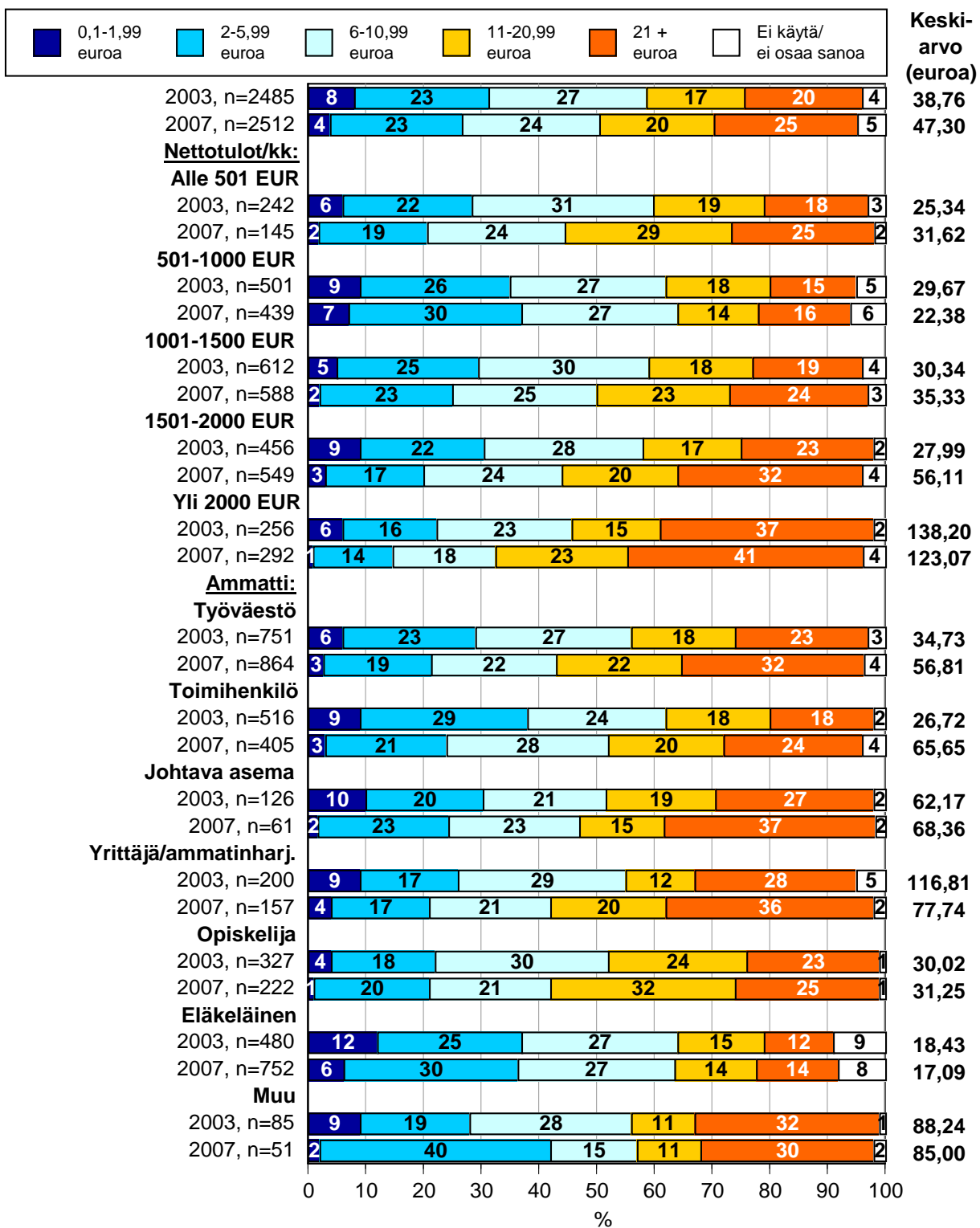
n=pelaa jotakin rahapeliä väh. 2 krt/kk

taloustutkimus oy

Suurin määrä, jonka käyttänyt rahapeleihin yhden päivän aikana 2(3)

n=pelaa jotakin rahapeliä väh. 2 krt/kk

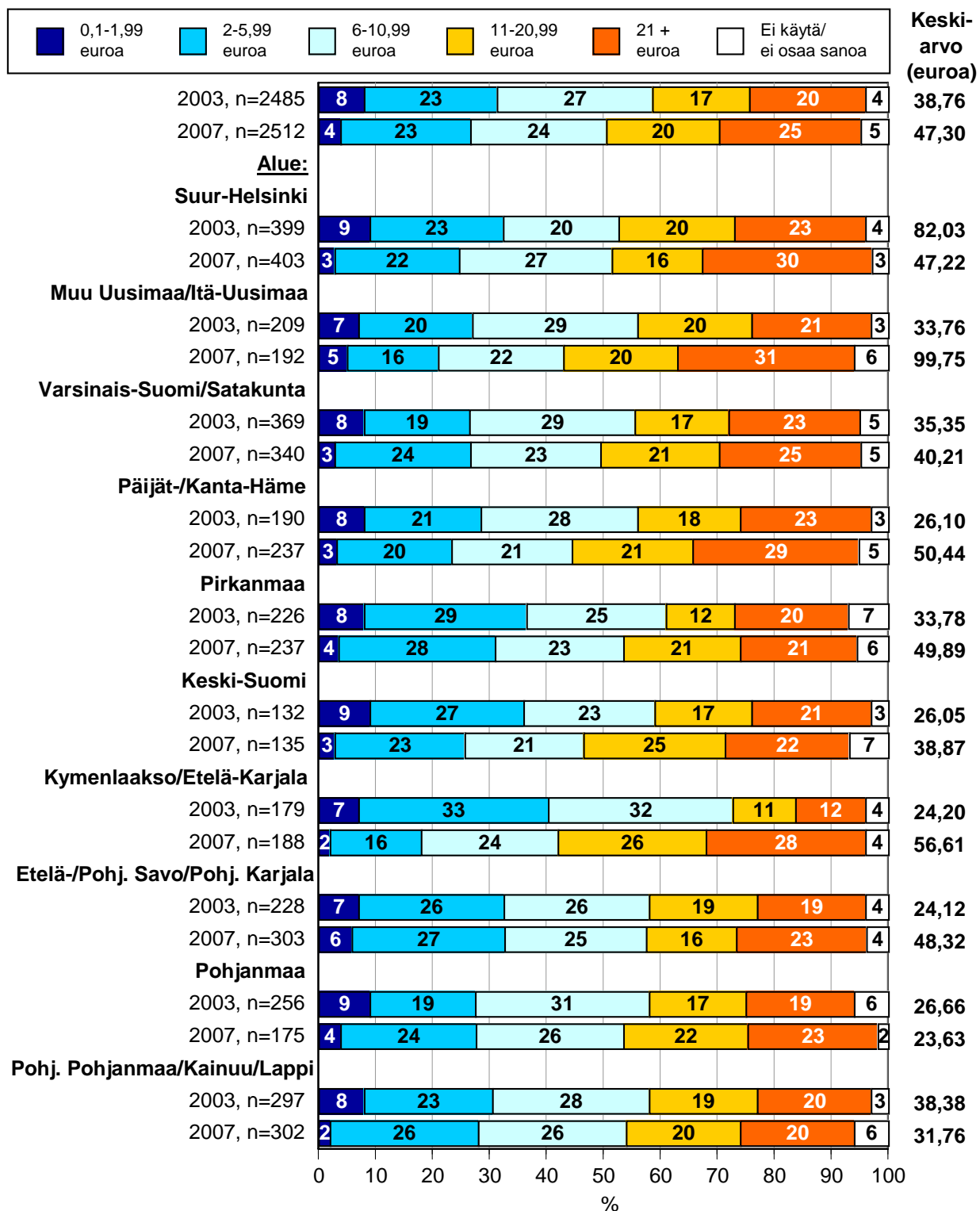
Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

taloustutkimus oy

Suurin määrä, jonka käyttänyt rahapeleihin yhden päivän aikana 3(3)

n=pelaa jotakin rahapeliä väh. 2 krt/kk

Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

3.6 Rahapeleihin kuukausittain käytetyn rahamäärän osuus nettotuloista

15 vuotta täyttäneet käyttävät keskimäärin 2,9 % kuukaudessa käytettävissä olevasta nettotulostaan rahapelien pelaamiseen. Kuukausittainen kaikkien pelaajien pelaamiseen käyttämä rahamäärä on yhteenlaskettuna noin 144 miljoonaa euroa.

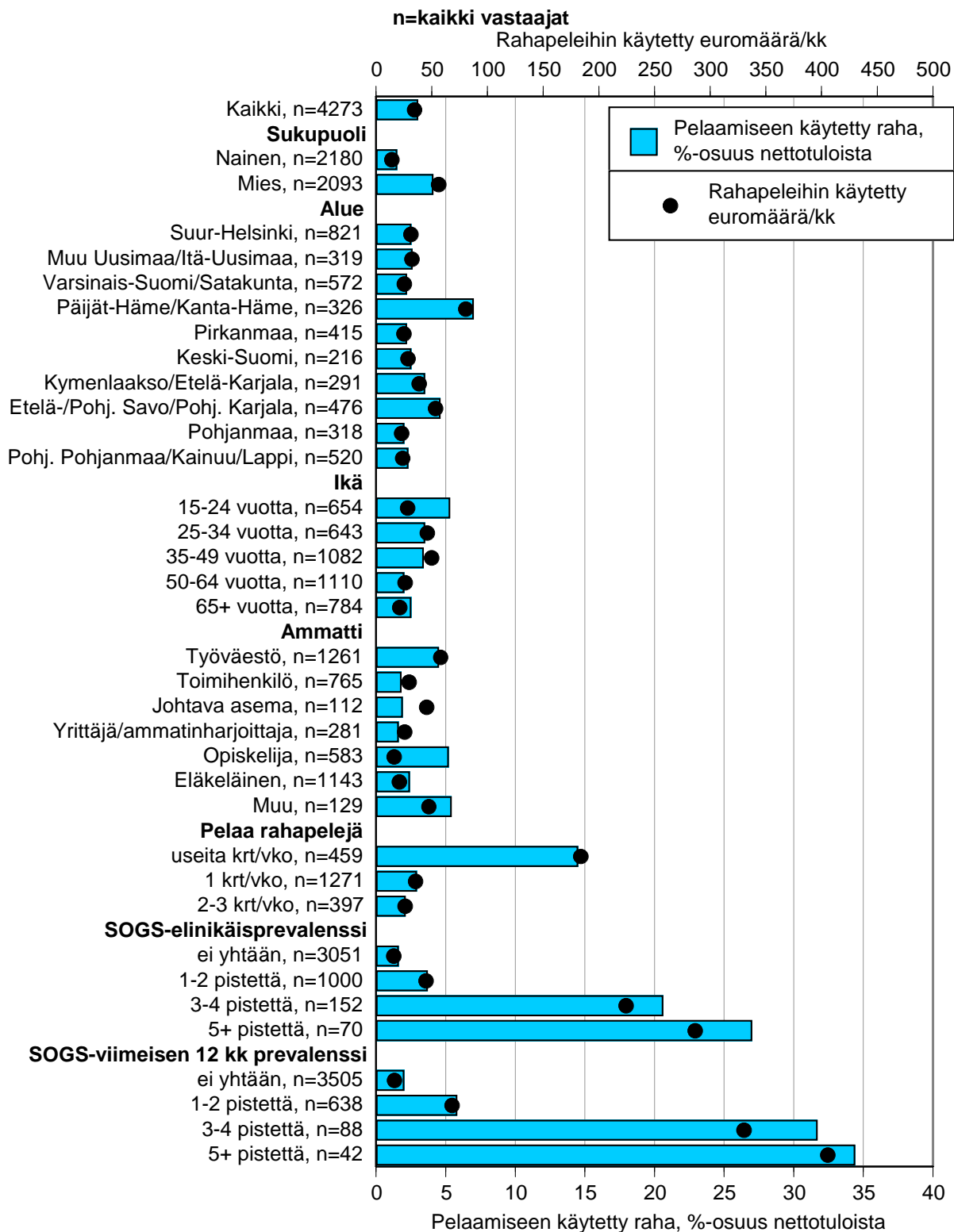
Miehet, 15–24-vuotiaat, alle 501 euroa nettona kuukaudessa ansaitsevat, työväestöön kuuluvat, opiskelijat, useita kertoja viikossa rahapelejä pelaavat sekä 3+ SOGS-pistettä saaneet käyttävät keskimääräistä suuremman osuuden nettotuloista rahapelien pelaamiseen.

Jotakin rahapeliä vähintään kaksi kertaa kuukaudessa pelaavat käyttävät pelaamiseen noin 137 miljoonaa euroa kuukaudessa, mikä on 5,2 % käytettävissä olevista nettotuloista. Vuonna 2003 vastaavan ryhmän rahapeleihin käyttämä euromäärään osuus nettotuloista oli 4,1 %.

Seuraavan sivun kuviossa on esitettynä pelaamiseen kuukausittain käytetty rahamäärä ja sen prosenttiosuus nettotuloista eri taustaryhmittäin.

taloustutkimus oy

Rahapeliin pelaamiseen käytetty raha 2007

Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/tgr

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

Seuraavassa taulukossa on esitetty eräiden keskeisten taustamuuttujien osalta rahapeleihin kuukausittain käytetyn rahamäärän osuus rahapeleihin yhteensä käytetystä summasta. Taulukosta selviää kunkin vastaajaryhmän osuus kaikista vastaajista, vastaajaryhmän kuukausittaisten nettotulojen summan osuus kaikkien vastaajien nettotulojen summasta sekä vastaajaryhmän osuus pelaajien kuukausittaisesta rahapeleihin käytetystä rahamäärästä.

Taulukko 3: Osuus kuukausittain rahapelien pelaamiseen käytetystä kokorahamäärästä (n= kaikki vastaajat, 5008)			
	Ryhmän %-osuus pääluvusta	Ryhmän %-osuus käytävissä olevasta euro-määrästä/kk	Ryhmän %-osuus rahapeleihin käytetystä rahamäärästä/kk
Sukupuoli:			
Nainen	51	42	20
Mies	49	58	80
Ikäryhmä			
15-24 v.	15	7	13
25-34 v.	15	17	20
35-49 v.	25	32	37
50-64 v.	26	30	19
65+ v.	18	13	11
Nettotulot/kk			
Alle 501 eur	8	2	6
501-1000 eur	16	12	14
1001-1500 eur	22	25	18
1501-2000 eur	20	31	24
2001+ eur	11	30	28
Pelaamisen useus:			
Useita krt/vko	11	12	58
Krt/vko	30	32	31
2-3 krt/kk	9	10	7
SOGS-Elinikäisprevalenssi:			
0	71,4	71	32
1-2	23,4	25	31
3-4	3,6	3	24
5+	1,6	2	14
SOGS-12 kk:n prevalenssi:			
0	82,0	82	38
1-2	14,9	15	30
3-4	2,1	2	20
5+	1,0	1	12

4. ONGELMAPELAAMISTA KOSKEVAT KYSYMYKSET

4.1 Omaa pelaamista koskevat kysymykset

Ongelmapelaamista selvitettiin 21 kysymyksellä (alun perin SOGS-kysymyksiä on ollut 20 ja lisäkysymys koskee nk. pikavippejä luottolähteenä). Kysymykset sekä riskivastusten määritelmät selviävät tämän kappaleen ongelmapelaamiskysymyksiä käsittelevistä kohdista. Tuloksia tarkastellaan kuvioissa viimeisten 12 kuukauden aikana ja tätä aiemmalla ajanjaksolta (=pelannut joskus rahapelejä) sekä viimeisten 12 kuukauden aikana vähintään 2 kertaa kuukaudessa jotakin rahapeliä pelanneista, mikä tulos on vertailtavissa vuoden 2003 rahapelitutkimuksen tuloksiin. Lisäksi kuvioissa on tulos siitä, onko kyseistä asiaa tapahtunut viimeisten 12 kuukauden aikana, mikäli kyseinen asia ylipäätään on tapahtunut (=näin käynyt viimeisten 12 kk:n aikana),

Seuraavassa esitetään ongelmapelaamista koskevien kysymysten tulokset.

Viimeisten 12 kuukauden aikana tai tätä aiemmin rahapelejä pelanneista 1 % on aina yrittänyt voittaa häviämensä rahat takaisin pelaamalla. Usein näin tekee 1 % ja joskus 7 % rahapelejä pelanneista. Viimeisten 12 kuukauden aikana vastaavat luvut ovat 7 %, 12 % ja 66 %.

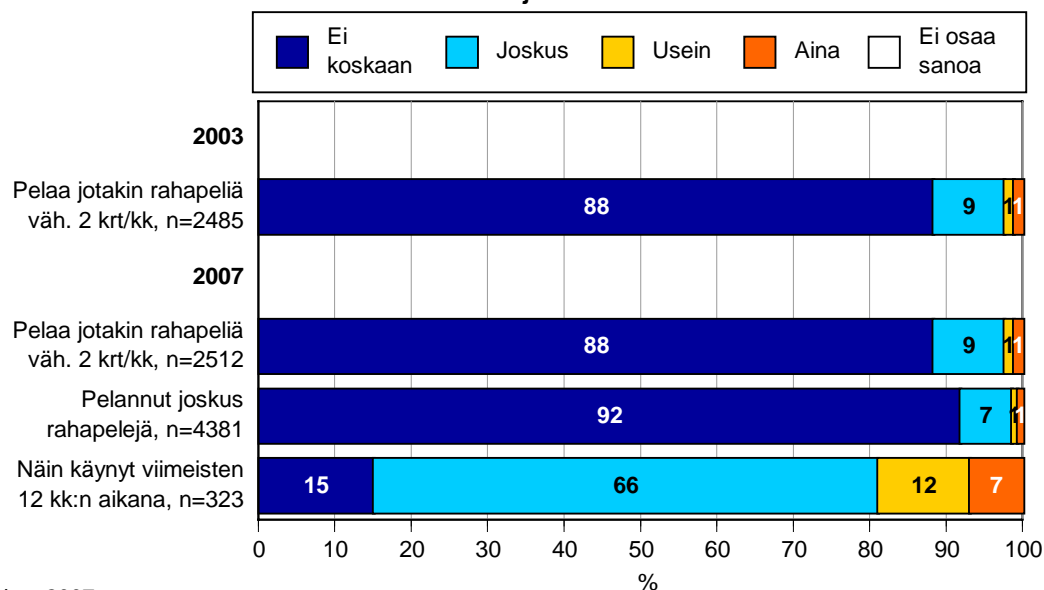
Vertailtaessa vuoden 2007 tulosta vuoteen 2003 vähintään 2 kertaa kuukaudessa rahapelejä pelaavien osalta voidaan sen todeta olevan sama.

SOGS-pisteytyksen mukaan riskiryhmään kuuluviksi vastauksiksi luokitellaan "usein" ja "aina"-vastaukset.

taloustutkimus oy

Jos häviää rahapeleissä, yrittääkö voittaa häviämensä rahat takaisin pelaamalla

n=vastajat

Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

Kysyttäessä vastaajilta ovatko he koskaan väittäneet muilla voittaneensa rahapeleissä, vaikka todellisuudessa olisivat hävinneet, ilmoitti 97 % rahapelejä pelanneista, ettei ole koskaan tehnyt näin. Rahapelejä pelanneista 2 % on tehnyt näin alle puolessa häviökerroista. Viimeisten 12 kuukauden aikana 3 % on väittänyt aina häviötilanteissa voittaneensa, 2 % usein ja 97 % joskus. Koskaan näin ei ole tehnyt 28 % vastaajista.

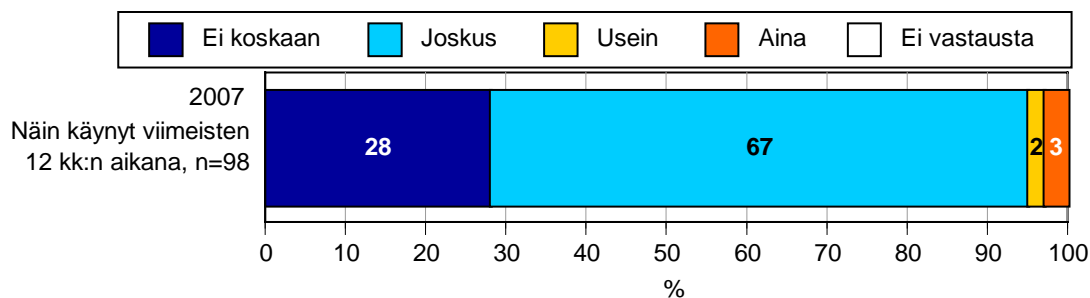
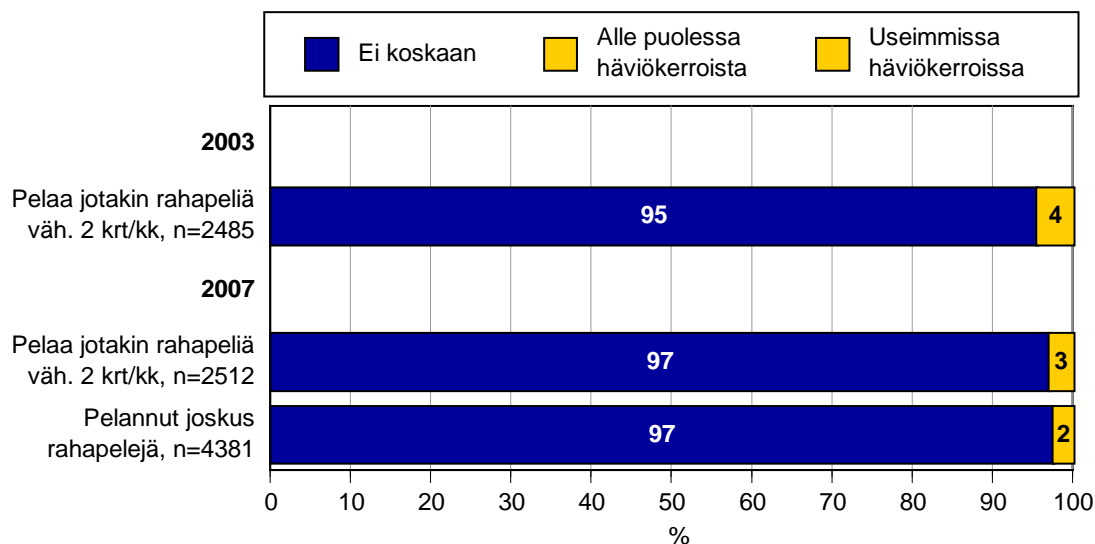
Alle puolessa häviökerroista voittoa väittäneiden määrä on vuoteen 2003 verrattuna 1 % -yksikön pienempi.

SOGS-pisteytyksen mukaan riskiryhmään kuuluviksi vastauksiksi luokitellaan ”Useimmissa häviökerroissa” ja ”Alle puolessa häviökerroissa” –vastaukset (12 kuukauden aikana pelanneissa ”usein” ja ”aina”-vastaukset).

taloustutkimus oy

Onko koskaan väittänyt muille voittaneensa, vaikka on hävinnyt

n=vastaajat

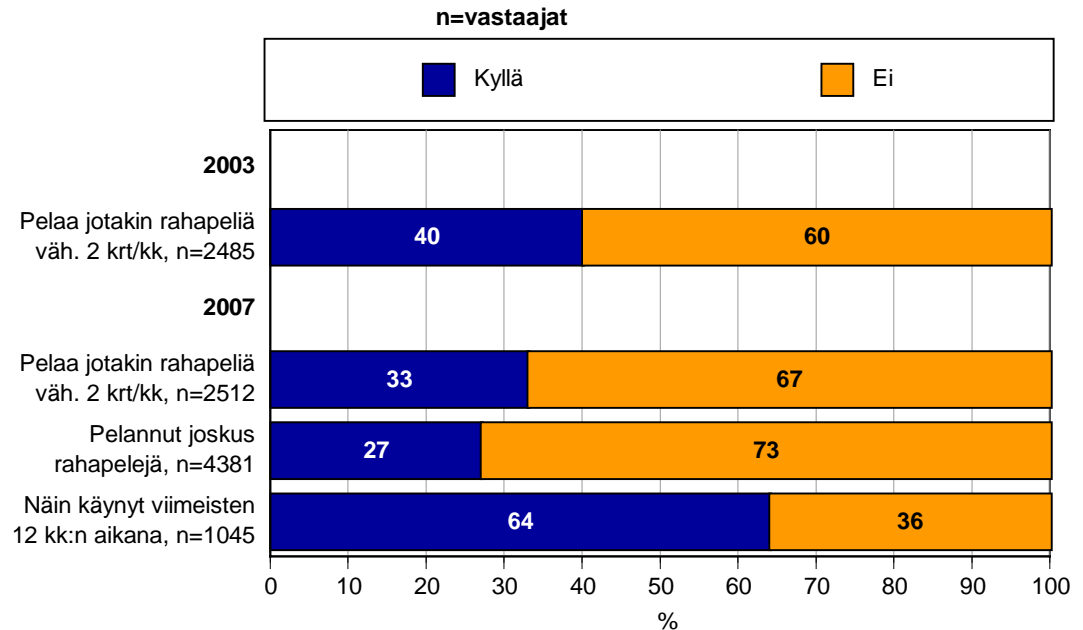
Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

Rahapelejä pelanneista 27 % on pelannut enemmän kuin mitä on alun perin aikonut. Viimeisten 12 kuukauden aikana näin on tapahtunut 64 %:lle. Vuoteen 2003 vertailukelpoinen tulos on 33 %, mikä on 7 % -yksikköä vähemmän kuin vuonna 2003. Myönteiset vastaukset luokitellaan riskivastauksiksi.

taloustutkimus oy

Onko koskaan pelannut enemmän kuin alun perin aikonut

Toukokuu 2007
5046/PAH, TTU/ss/hmk

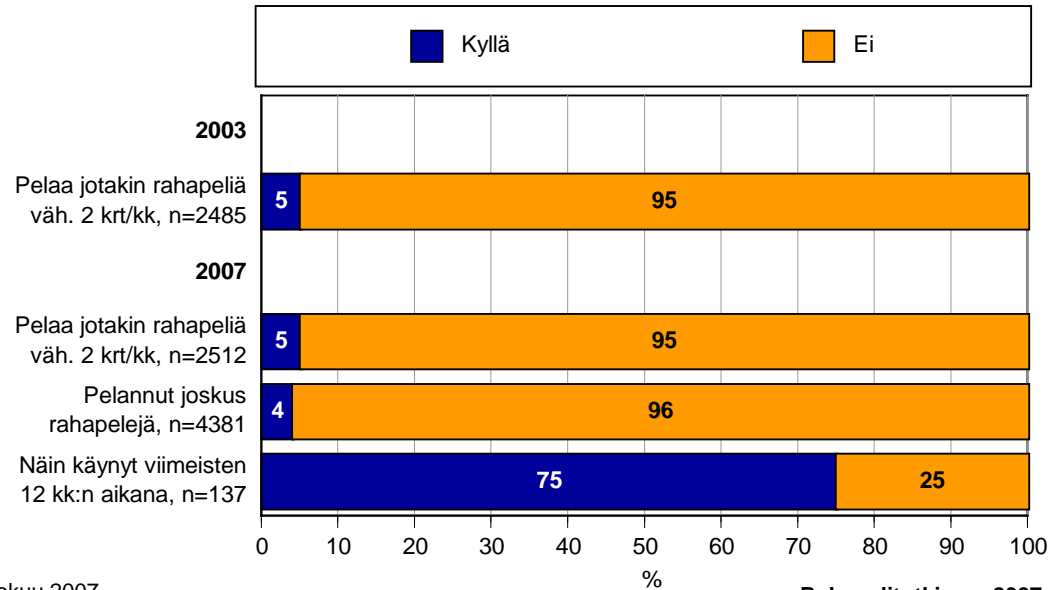
Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

Rahapelejä pelanneista 4 % myönsi ihmisten arvostelleen pelaamista tai väittäneen pelaajalla olevan ongelmia pelaamisessa. Viimeisen 12 kuukauden aikana vastasi myöntävästi näin tapahtuneen 75 %. Jotakin rahapeliä vähintään 2 kertaa kuukaudessa pelaavista 5 % myönsi kokeneensa arvostelua pelaamisesta tai väitteen rahapeliongelma, mikä on sama tulos kuin vuonna 2003. Myönteiset vastaukset luokitellaan riskivastauksiksi.

taloustutkimus oy

Ovatko ihmiset arvostelleet pelaamista/väittäneet pelaajalla olevan pelaamisongelmia

n=vastaajat

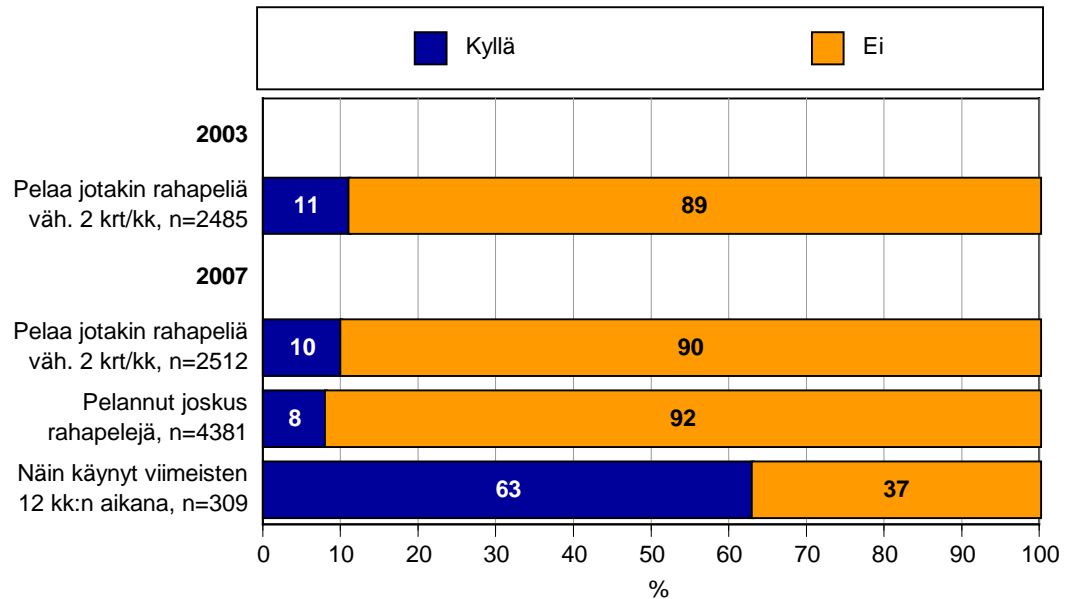
Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

Rahapeliin pelaamisesta syyllisyyttä on tuntenut 8 % rahapelejä pelanneista. Viimeisten 12 kuukauden osuus on 63 %. Rahapelejä vähintään 2 kertaa kuukaudessa pelanneista 10 % on tuntenut syyllisyyttä rahapelejä pelatessaan. Vuonna 2003 vastaava luku oli 11 %. Myönteiset vastaukset luokitellaan riskivastauksiksi.

taloustutkimus oy
Onko koskaan tuntenut syyllisyyttä rahapelejä pelatessaan

n=vastaajat

 Toukokuu 2007
 5046/PAH,TTU/ss/hmk

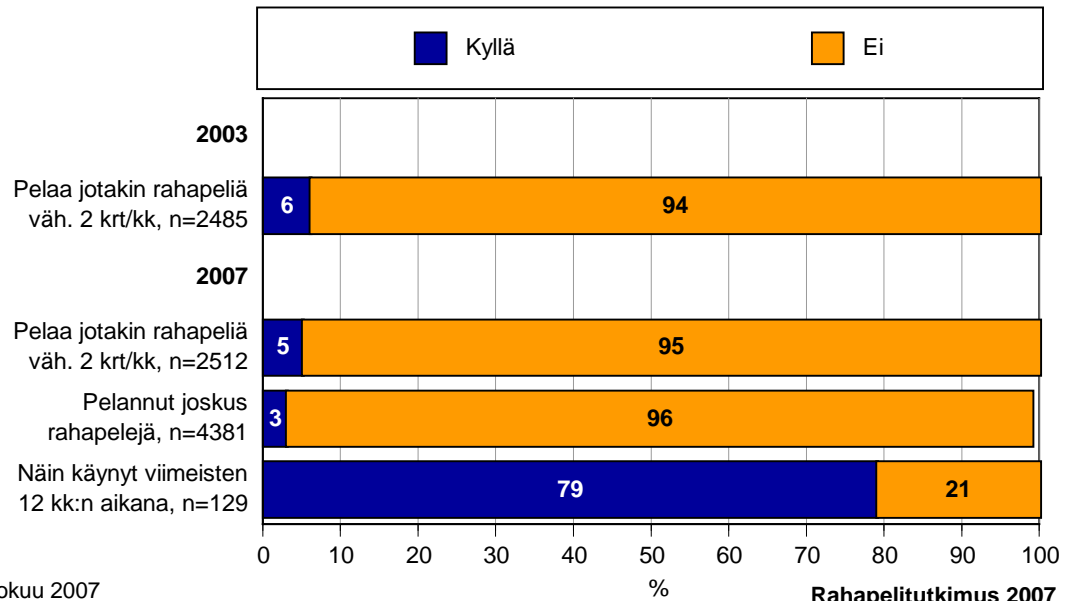
Rahapelitutkimus 2007
 Sosiaali- ja terveysministeriö

Rahapelejä pelanneista 3 % on tuntenut joskus halua lopettaa rahapelien pelaamisen, mutta on ajatellut ettei pysty siihen. Viimeisten 12 kuukauden aikana näin on tuntenut 79 % kysymykseen vastanneista. Vuoteen 2003 vertailtaessa tulos on nyt 5 %, kun vuonna 2003 tulos oli 6 %. Myönteiset vastaukset luokitellaan riskivastauksiksi.

taloustutkimus oy

Onko koskaan tuntenut haluavansa lopettaa rahapelien pelaamisen, mutta ajatellut, että ei siihen pysty

n=vastaajat

Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

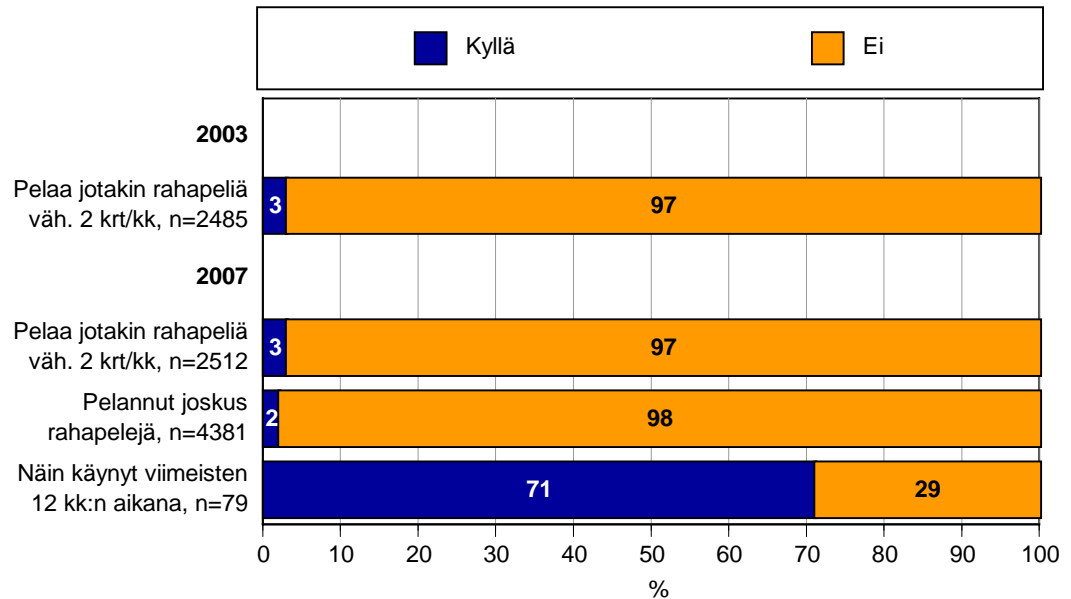
Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

Perheenjäseniltä ja muilta läheisiltä pelaamista on salannut 2 % rahapelejä pelanneista. Viimeisten 12 kuukauden aikana pelaamista on salannut 71 % kysymykseen vastanneista. Jotakin rahapeliä 2 kertaa kuukaudessa pelaavissa osuus on 3 %, mikä on sama kuin vuonna 2003. Myöntävät vastaukset luokitellaan riskivastauksiksi.

taloustutkimus oy

Onko koskaan salaillut pelaamista perheen jäseniltä/muilta läheisiltä

n=vastaajat

Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

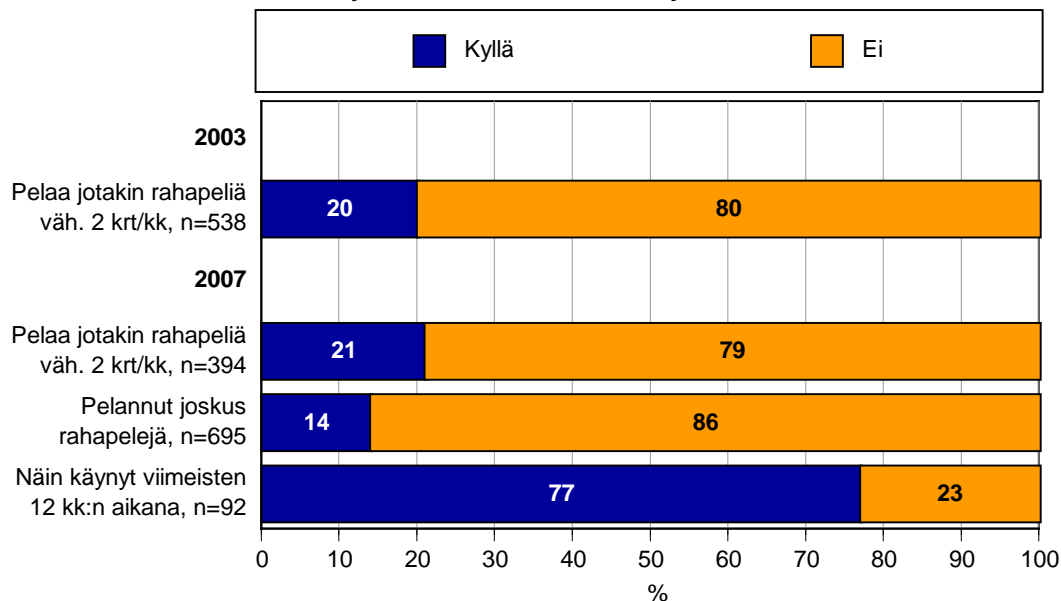
Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

Niistä rahapelejä pelanneista vastaajista, jotka ovat kiistelleet läheisten kanssa rahankäytöstä, on 14 % kiistely koskenut rahapeliä. Viimeisten 12 kuukauden aikana osuus on 77 %. Vähintään 2 kertaa kuukaudessa rahapelejä pelanneissa osuus on 21 %, mikä on yhden prosenttiyksikön enemmän kuin vuonna 2003. 15 vuotta täyttäneestä väestöstä osuus on 2 %. Myöntävät vastaukset ovat riskivastauksia.

taloustutkimus oy

Onko kiistelty rahankäytöstä koskien rahapeliä

n=kiistellyt läheisten kanssa rahankäytöstä

Toukokuu 2007
5046/PAH, TTU/ss/hmk

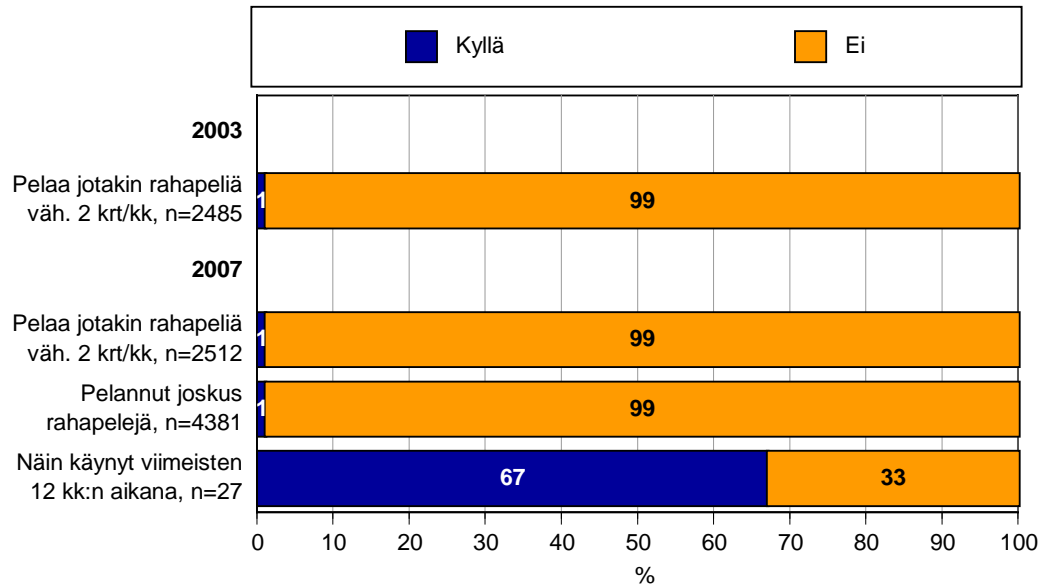
Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

Rahapelejä pelanneista 1 % on lainannut rahaa pelaamiseen pystymättä maksamaan sitä takaisin. Viimeisten 12 kuukauden aikana osuus on 67 %. Vähintään 2 kertaa kuukaudessa rahapelejä pelanneissa osuus on 1 %, mikä on sama kuin vuonna 2003. Myöntävät vastaukset ovat riskivastauksia.

taloustutkimus oy

Onko koskaan lainannut rahaa pelaamiseen eikä ole pystynyt maksamaan lainaa takaisin

n=vastajat

Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

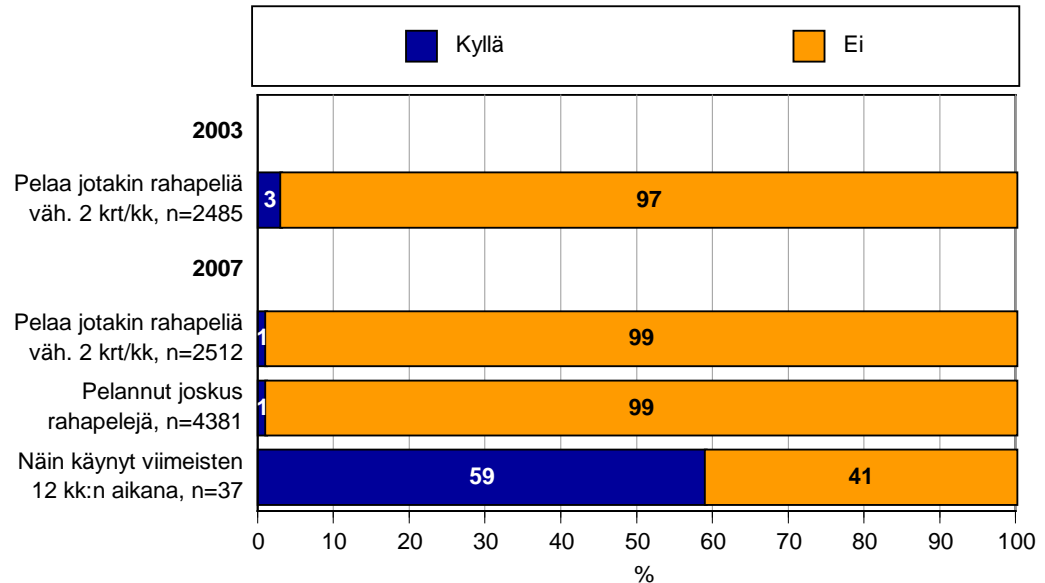
Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

Töistä/opiskelusta poissaolon tai työ-/opiskeluajan käyttämisen rahapeliin pelaamiseen myöntää 1 % rahapelejä pelanneista. Viimeisten 12 kuukauden aikana näin on tehnyt 59 % kysymykseen vastanneista. Vähintään 2 kertaa kuukaudessa rahapelejä pelanneissa osuus on 1 %, mikä on 2 % -yksikköä vähemmän kuin vuonna 2003. Myöntävät vastaukset ovat riskivastauksia.

taloustutkimus oy

Onko koskaan ollut poissa töistä/opiskeluista tai käyttänyt työ/opiskeluaikaa pelataksena rahapelejä

n=vastaajat

Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

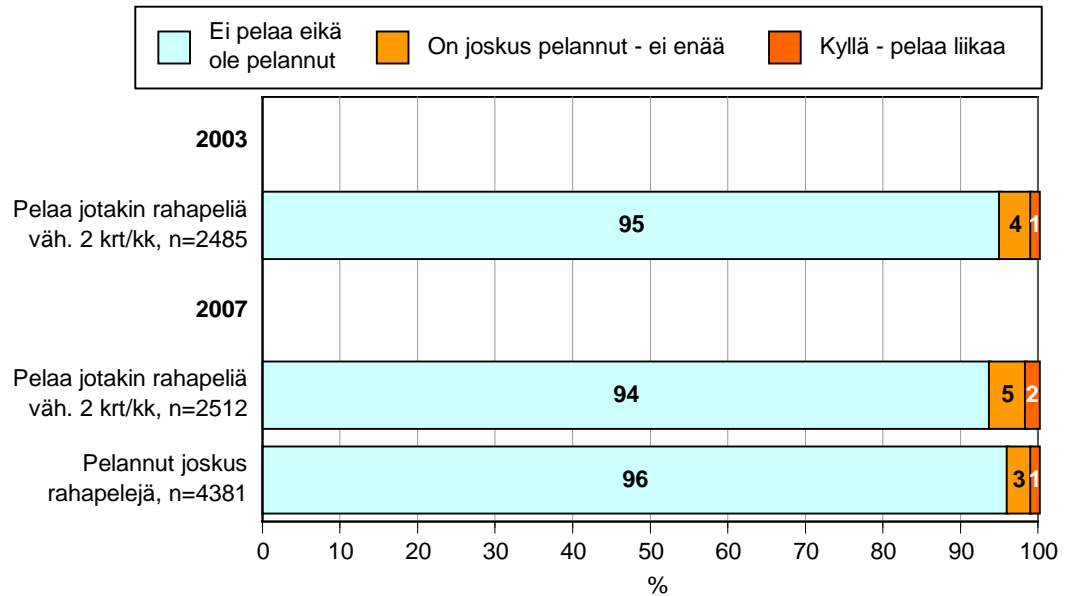
Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

Oman arvion mukaan ongelmallisen paljon pelaa 1 % rahapelejä pelaavista. 5 % arvio pelanneensa joskus ongelmallisen paljon, mutta ei enää. Jotakin rahapeliä vähintään 2 kertaa viikossa pelaavista 2 % kokee pelaavansa ongelmallisen paljon ja 5 % arvio pelanneensa joskus ongelmallisen paljon, mutta ei enää. Vuoden 2003 vastaavat luvut ovat 1 % ja 4 %. Tässä kysymyksessä SOGS-luokituksen riskivastauksiksi luetaan ”kylä” ja ”on joskus – ei enää” -vastaukset.

taloustutkimus oy

Pelaako mielestään ongelmallisen paljon rahapelejä

n=vastajat

Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

Jos vastaaja on lainannut/hankkinut rahaa rahapelien pelaamiseen tai pelivelkojen maksamiseen kotitalouden yhteisistä rahavaroista (kaikista vastaajista 1 %), puolisolta tai muulta perheenjäseneltä (1 %), sukulaisilta tai muilta tuttavilta (1 %), pankista tai muusta luottolaitoksesta (0 %), rahaa luottokortilta (0 %), yksityisiltä rahanlainajilta (0 %), osakkeita tai muita arvopapereita myymällä (0 %), omaa tai perheen omaisuutta myymällä (0 %), panttilainaamosta (0 %) tai niin sanotuilla pikavipeillä (0 %), on myönteinen vastaus SOGS-luokituksessa riskivastaus.

4.2 Käsitykset ongelmapelaamisesta Suomessa

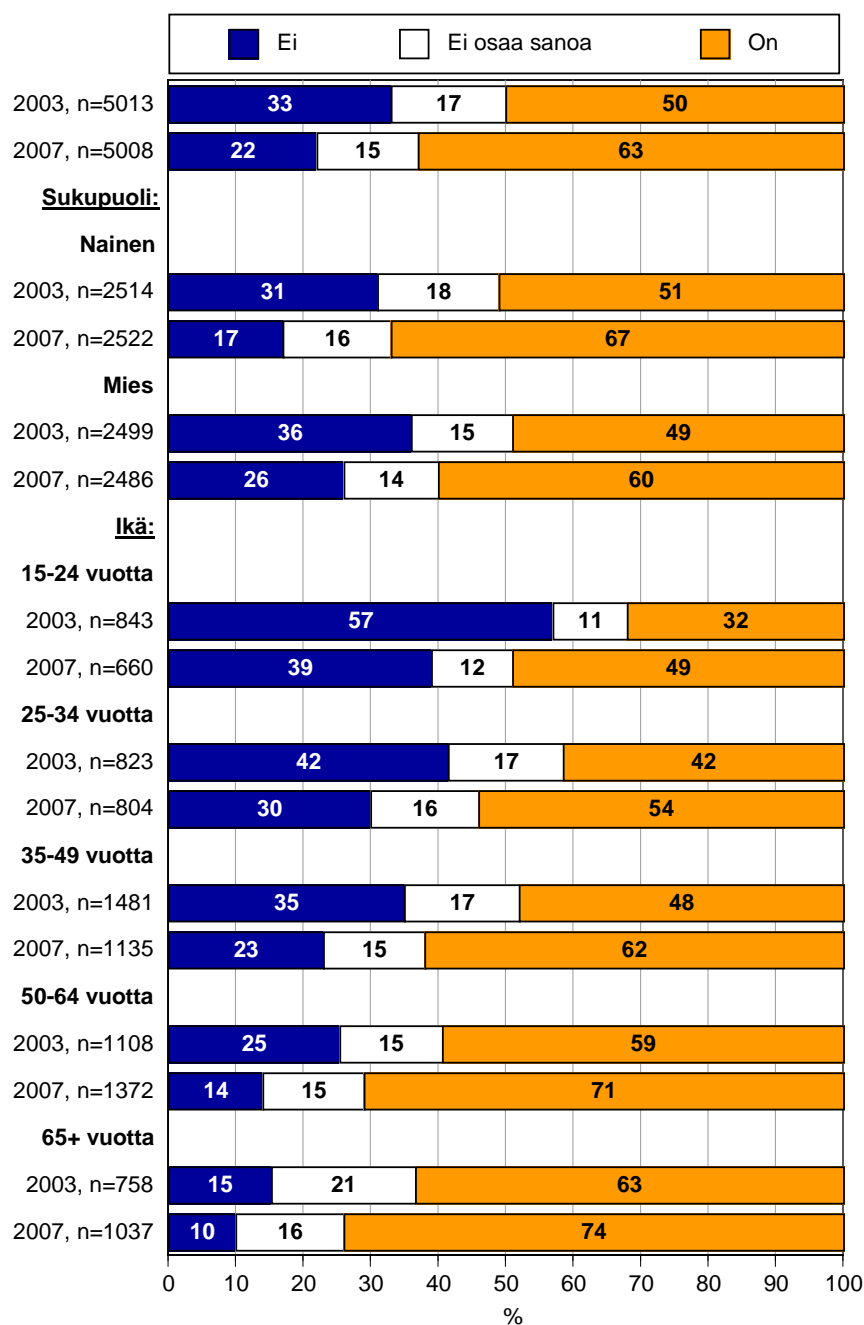
Rahapeliön ongelmapelaamista vakavana ongelmana Suomessa pitää 63 % vastaajista. Ongelmapelaamisen ongelmaksi kokevien määrä on kasvanut 13 % -yksiköllä vuodesta 2003.

Keskimääräistä useammin rahapeliön ongelmapelaamisen vakavana ongelmana mainitsevat naiset, 50 vuotta täyttäneet, 501–1500 euroa kuukaudessa nettona ansaitsevat, eläkeläiset, päivittäisiä onnenpelejä pelaavat ja 3 tai enemmän SOGS-pistettä saaneet.

taloustutkimus oy

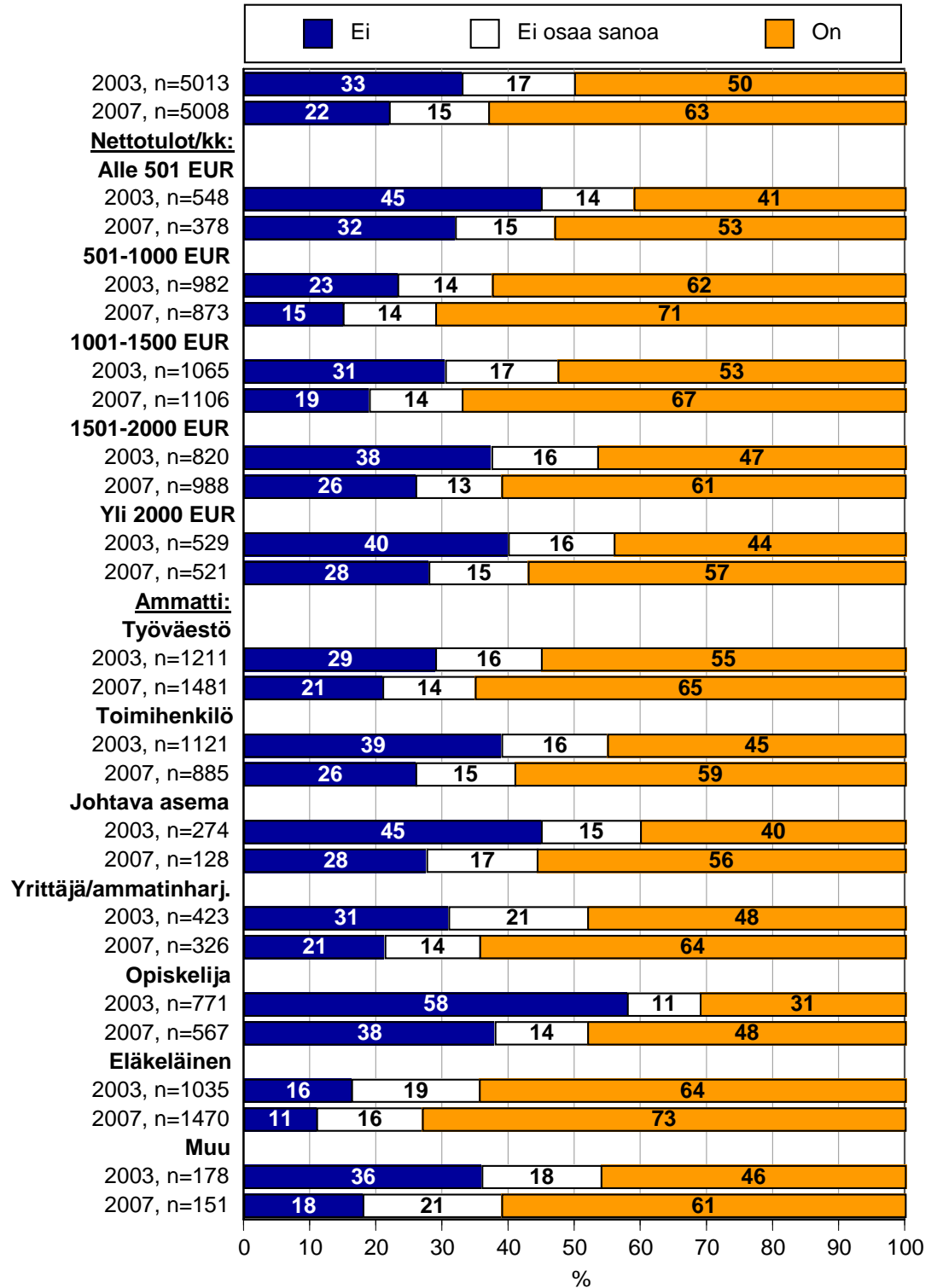
Onko rahapeliön pelaaminen vakava ongelma Suomessa 1(3)

n=kaikki vastaajat

taloustutkimus oy
Onko rahapelien pelaaminen vakava ongelma Suomessa 2(3)

n=kaikki vastaajat

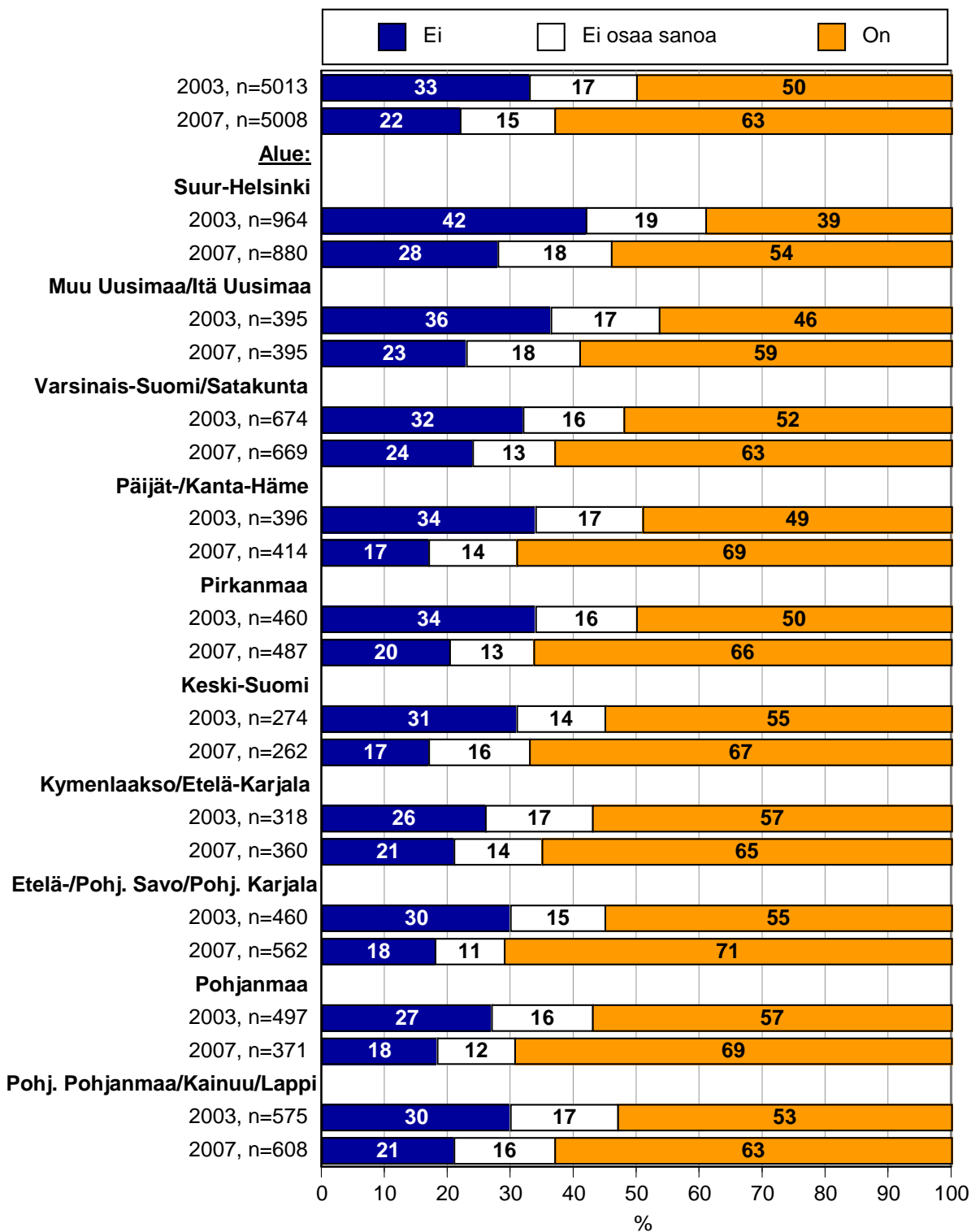

Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

taloustutkimus oy
Onko rahapelien pelaaminen vakava ongelma Suomessa 3(3)

n=kaikki vastaajat

 Toukokuu 2007
 5046/PAH,TTU/ss/hmk

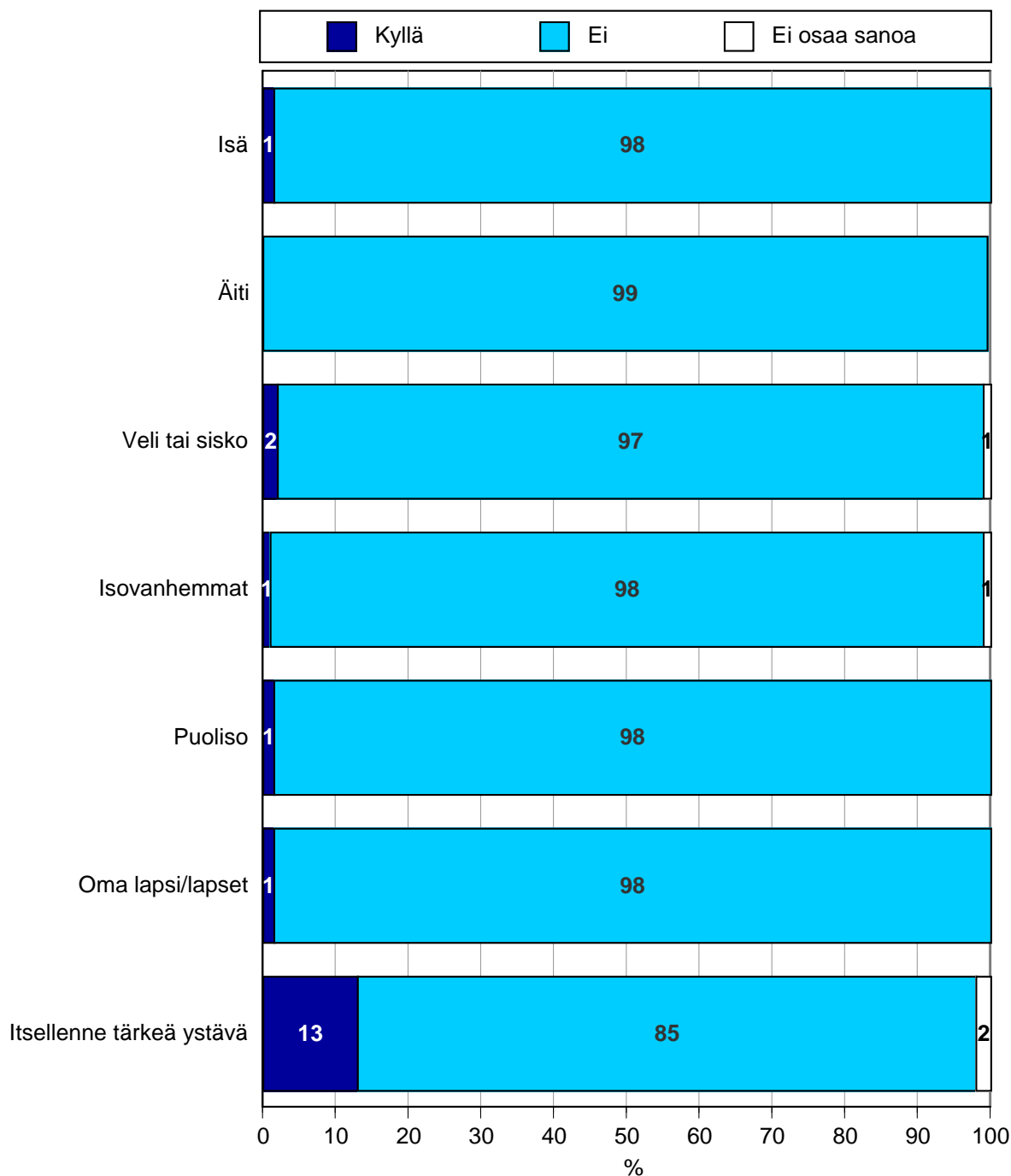
 Rahapelitutkimus 2007
 Sosiaali- ja terveysministeriö

Kaikista vastaajista 13 % kertoi, että itselle tärkeällä ystävällä on ollut rahapeli ongelmia. Veljellä tai siskolla on ollut ongelmia 2 %:lla vastaajista. Muiden läheisten (isä, äiti, isovanhemmat, puoliso, oma lapsi/lapset) osuudet jäivät 1 % tai alle.

taloustutkimus oy

Onko jollakin seuraavista läheisistäsi ollut rahapeli ongelmia 2007

Kaikki vastaajat, n=5008

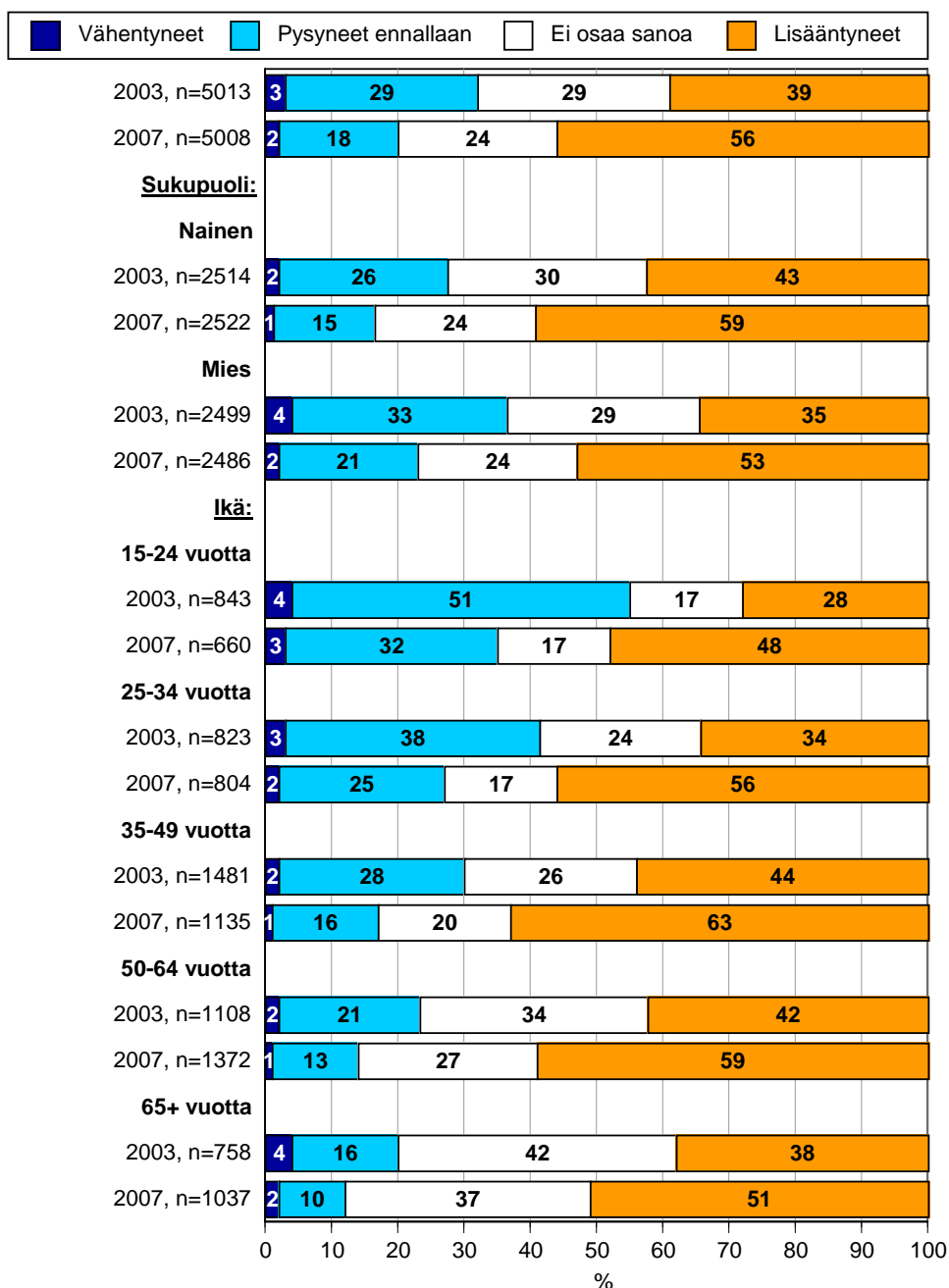
Vastaajista yli puolen (56 %) mielestä pelaamisongelmat ovat lisääntyneet viime vuosi-
na. Viidesosan (18 %) mielestä tilanne on pysynyt ennallaan. Vain 2 % vastaajista on si-
tä mieltä, että pelaamisongelmat ovat vähentyneet. Vastaajista aiempaa suurempi osa
kokee pelaamisongelmien lisääntyneen, sillä näin vastanneiden määrä on lisääntynyt 17
% -yksiköllä vuodesta 2003.

Pelaamisongelmat ovat lisääntyneet erityisesti naisten, 35–49-vuotiaiden, yli 1001 euroa
nettona kuukaudessa ansaitsevien, johtavassa asemassa olevien, taitopelejä² ja päivit-
täisiä onnenpelejä pelaavien ja 3 tai enemmän SOGS-pisteitä saaneiden mielestä.

taloustutkimus oy

Ovatko pelaamisongelmat... 1(3)

n=kaikki vastaajat

Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

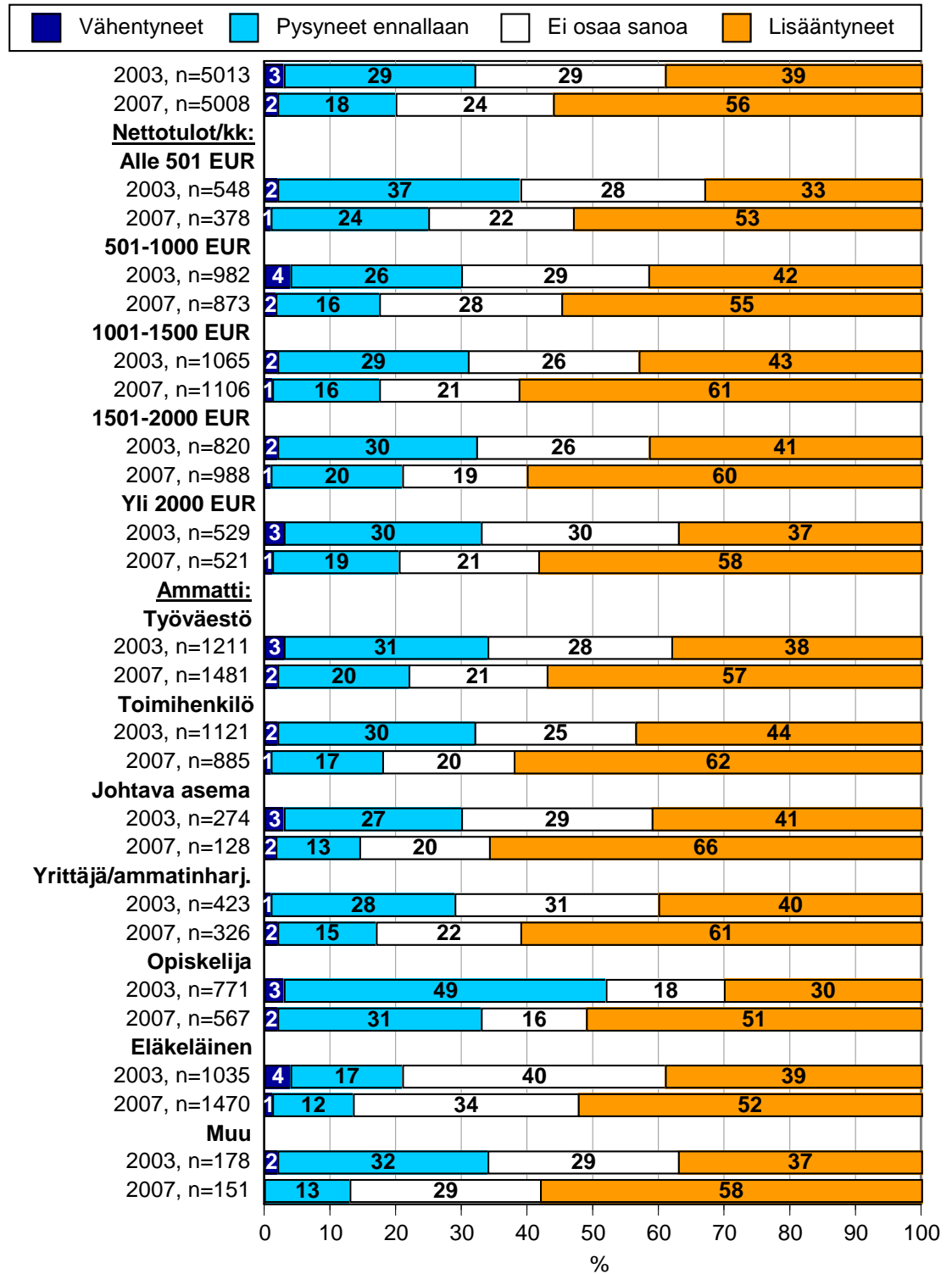
Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

² Taitopelejä ovat vakioveikkaus, Veikkauksen vedonlyönti (kuten pitkäveto, moniveto, tulosveto) ja Veikkauksen raviveto (kuten V5 ja V75).

taloustutkimus oy

Ovatko pelaamisongelmat... 2(3)

n=kaikki vastaajat

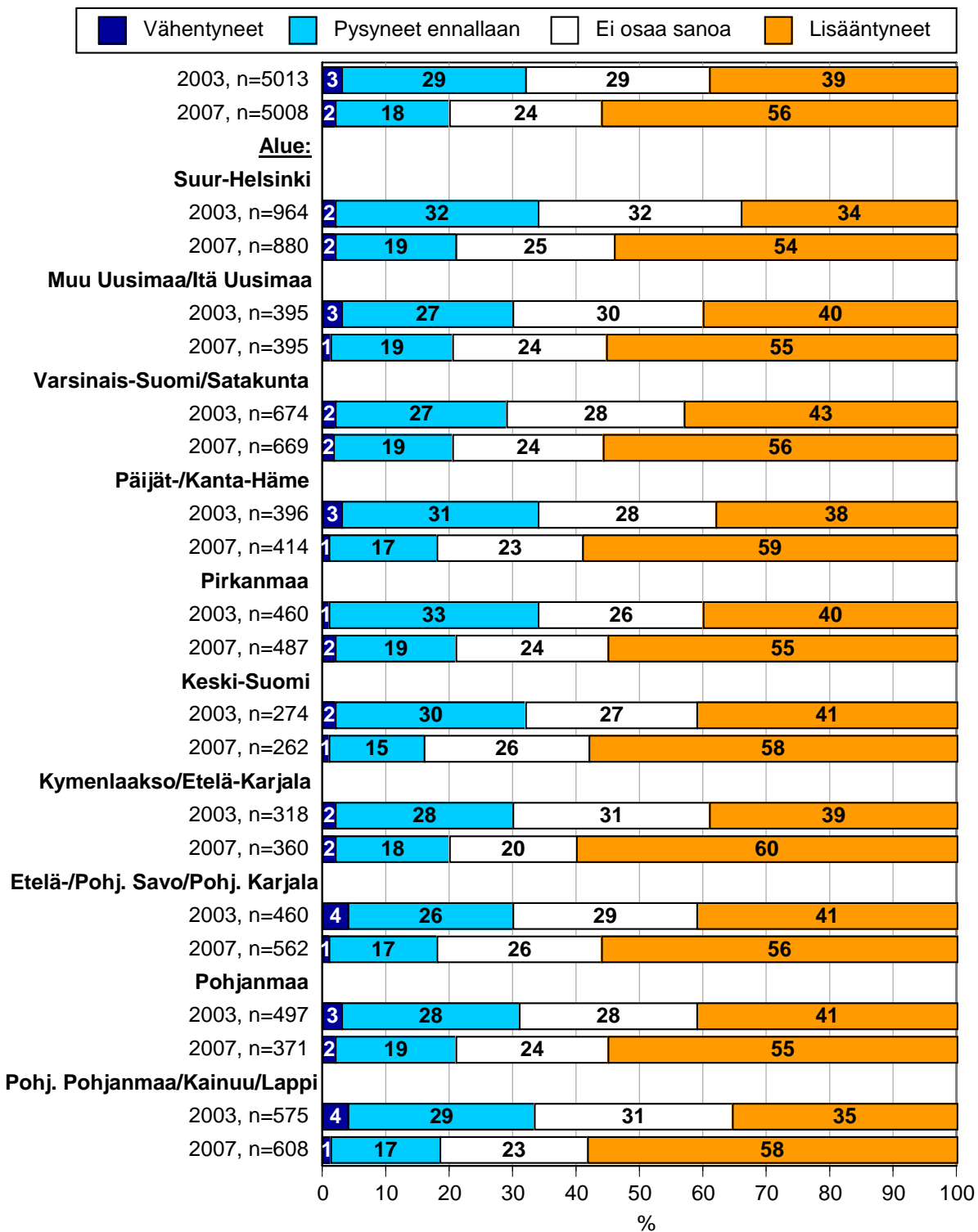
Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

taloustutkimus oy

Ovatko pelaamisongelmat... 3(3)

n=kaikki vastaajat

Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/hmk

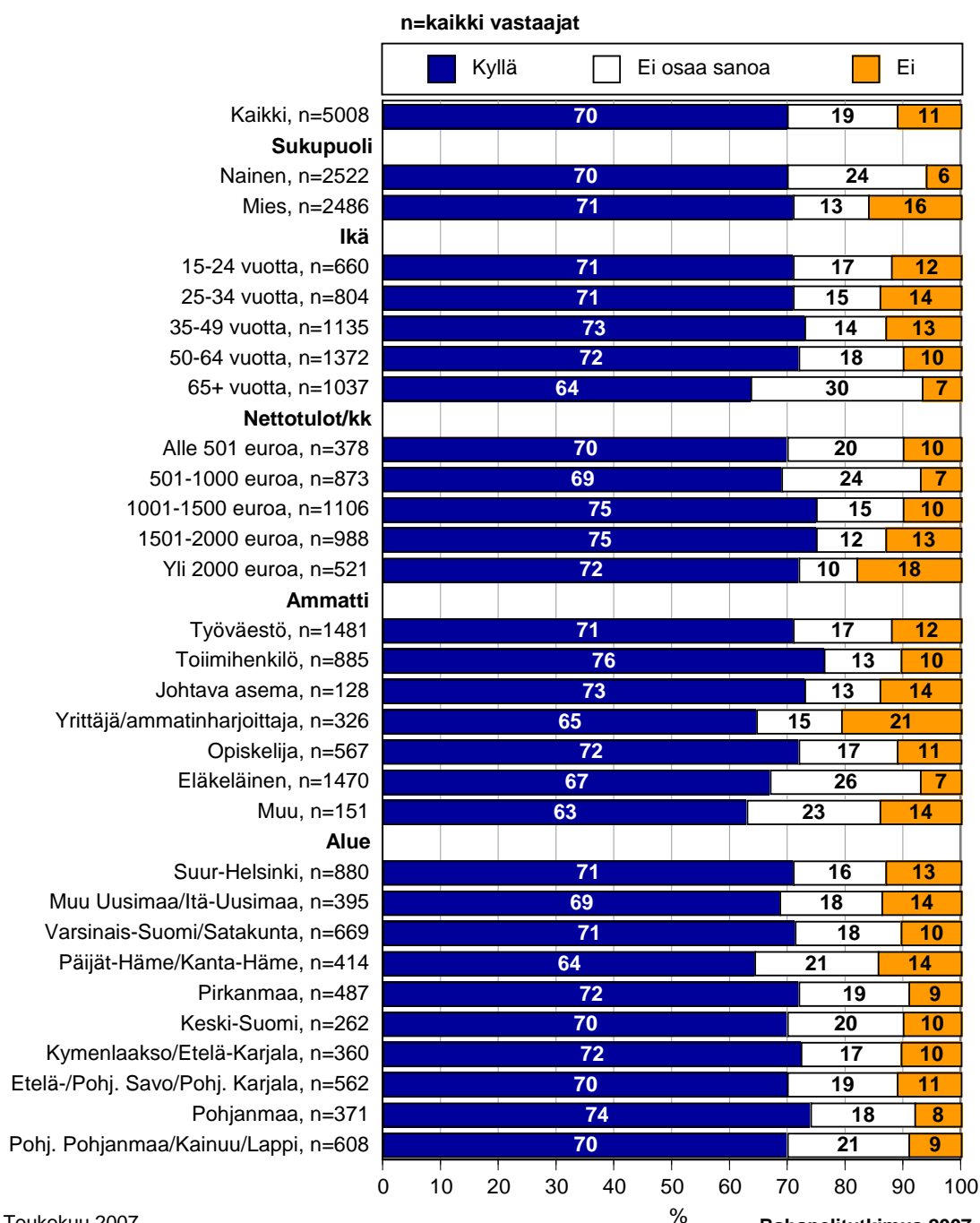
Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

Yli kaksi kolmasosaa vastaajista (70 %) on sitä mieltä, että suomalainen malli, jossa rahapelaaminen on järjestetty valtion ohjaaman kolmen peliyhtiön (RAY, Veikkaus, Fintoto) yksinoikeudella on hyvä tapa rajoittaa rahapelaamisen haittojen laajuutta. Lähes viidosa vastaajista ei osannut vastata kysymykseen.

Tätä mieltä ovat erityisesti 35–49-vuotiaat, yli 1001 euroa kuukaudessa nettona ansaitsevat, toimihenkilöt, kerran kuukaudessa tai harvemmin pelaavat, Veikkauksen onnenpelejä ja arpoja sekä RAY:n rahapeliautomaatteja pelanneet sekä ei lainkaan SOGS-pisteitä saaneet.

taloustutkimus oy

Onko suomalainen malli, jossa rahapelaaminen on järjestetty valtion ohjaamana kolmen peliyhtiön (RAY, Veikkaus, Fintoto) yksinoikeudella, mielestänne hyvä tapa rajoittaa rahapelaamisen haittojen laajuutta

5. SUOMALAISTEN SOGS-PISTEET

5.1 Tulosten tarkastelun taustaa

Vastaajien SOGS-pisteet on määritelty laskemalla yhteen luvussa 4.1 käsiteltyjen kysymysten riskivastaukset.

Tuloksia tarkastellaan kolmesta eli näkökulmasta.

- 1) SOGS-Elinikäisprevalenssi kertoo, kuinka monella prosentilla on nyt tai on joskus ollut rahapeliongelmiä. Pisteytykseen on otettu mukaan henkilöt, jotka ovat pelanneet rahapelejä viimeisten 12 kuukauden aikana tai aiemmin. Tulos on suhteutettu Suomen 15 vuotta täyttäneeseen väestöön (pl. Ahvenanmaa).
- 2) SOGS-Viimeisen 12 kuukauden prevalenssi kertoo viimeisen vuoden aikana peliongelmaisiksi luokitettujen määrän. Tulos on suhteutettu Suomen 15 vuotta täyttäneeseen väestöön (pl. Ahvenanmaa).
- 3) SOGS-Vertailutietossa mukana ovat viimeisten 12 kuukauden aikana rahapelejä vähintään 2 kertaa kuukaudessa pelanneet henkilöt. Tämä on vertailukelpoinen vuoden 2003 tulosten kanssa. Tulos on suhteutettu Suomen 15 vuotta täyttäneeseen väestöön (pl. Ahvenanmaa).

Jos SOGS-pisteitä on 3–4, henkilöllä katsotaan olevan ongelmia pelaamisen hallinnassa. Todennäköisesti peliriippuvaisten eli 5+ SOGS-pistettä saaneiden joukosta löytävät henkilöt, joille rahapelien pelaaminen aiheuttaa oletettavasti eniten sosiaalisia, taloudellisia ja terveydellisiä ongelmia.

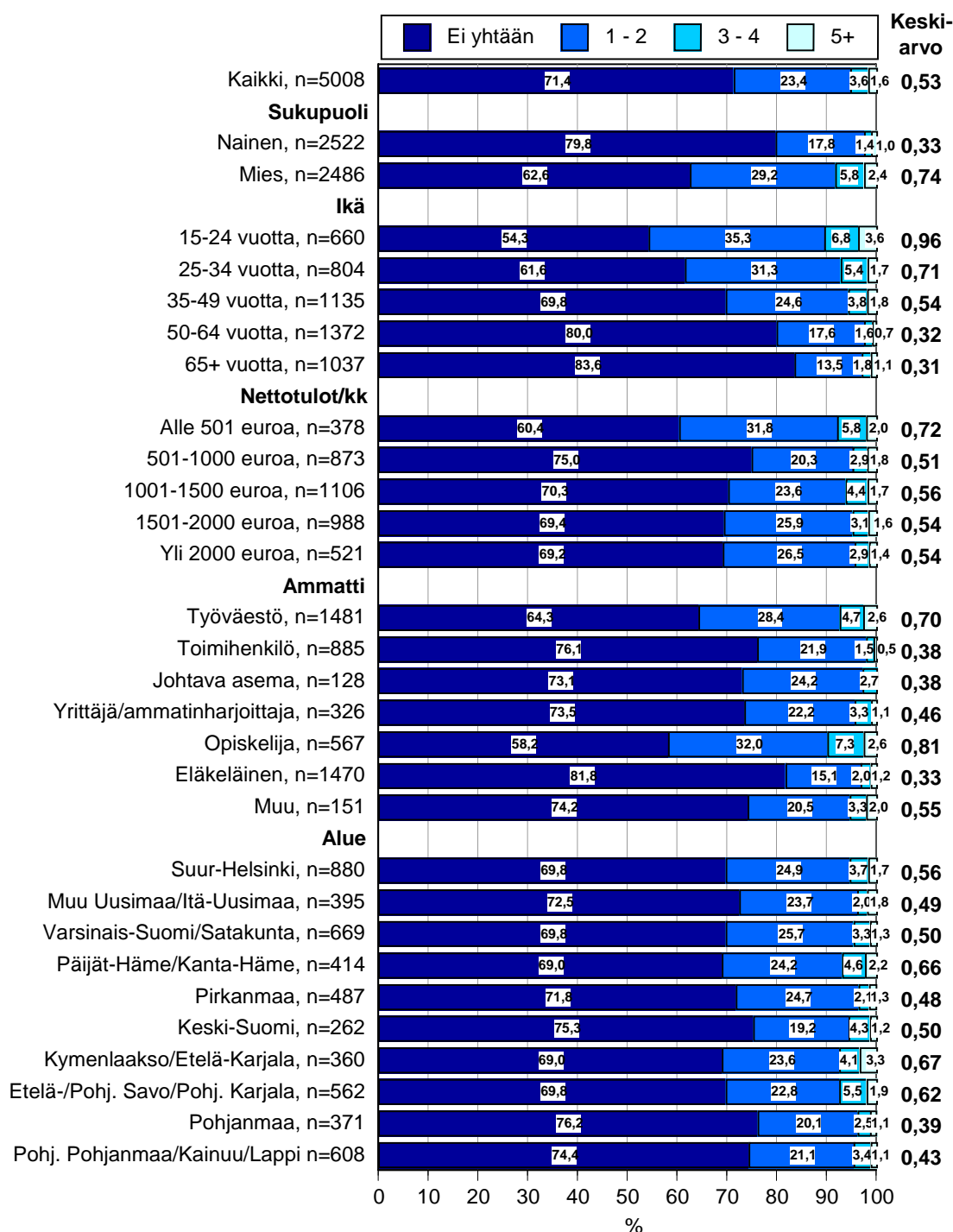
5.2 Elinikäisprevalenssi

Suomen 15 vuotta täyttäneestä väestöstä (pl. Ahvenanmaa) joskus elämänsä aikana peliongelmaisiksi luokitettuja (3+ SOGS-pistettä) on 5,2 % eli väestöestimaattina 222 000 henkilöä. Väestöstä 1,6 % kuuluu yli neljä riskipistettä saaneisiin ("todennäköisesti peliriippuvaiset") ryhmään (5+ SOGS-pistettä, väestöestimaatti 70 000 henkilöä). 3-4 pistettä saaneita eli mahdollisia ongelmapelaajia on 3,6 % (väestöestimaatti 152 000 henkilöä). 1-2 pistettä on saanut 23,4 %. Ei yhtään SOGS-pistettä saaneita on 71,4 %. Keskimääräinen pistemäärä on 0,53 pistettä.

taloustutkimus oy

SOGS-elinikäisprevalenssi 1(2)

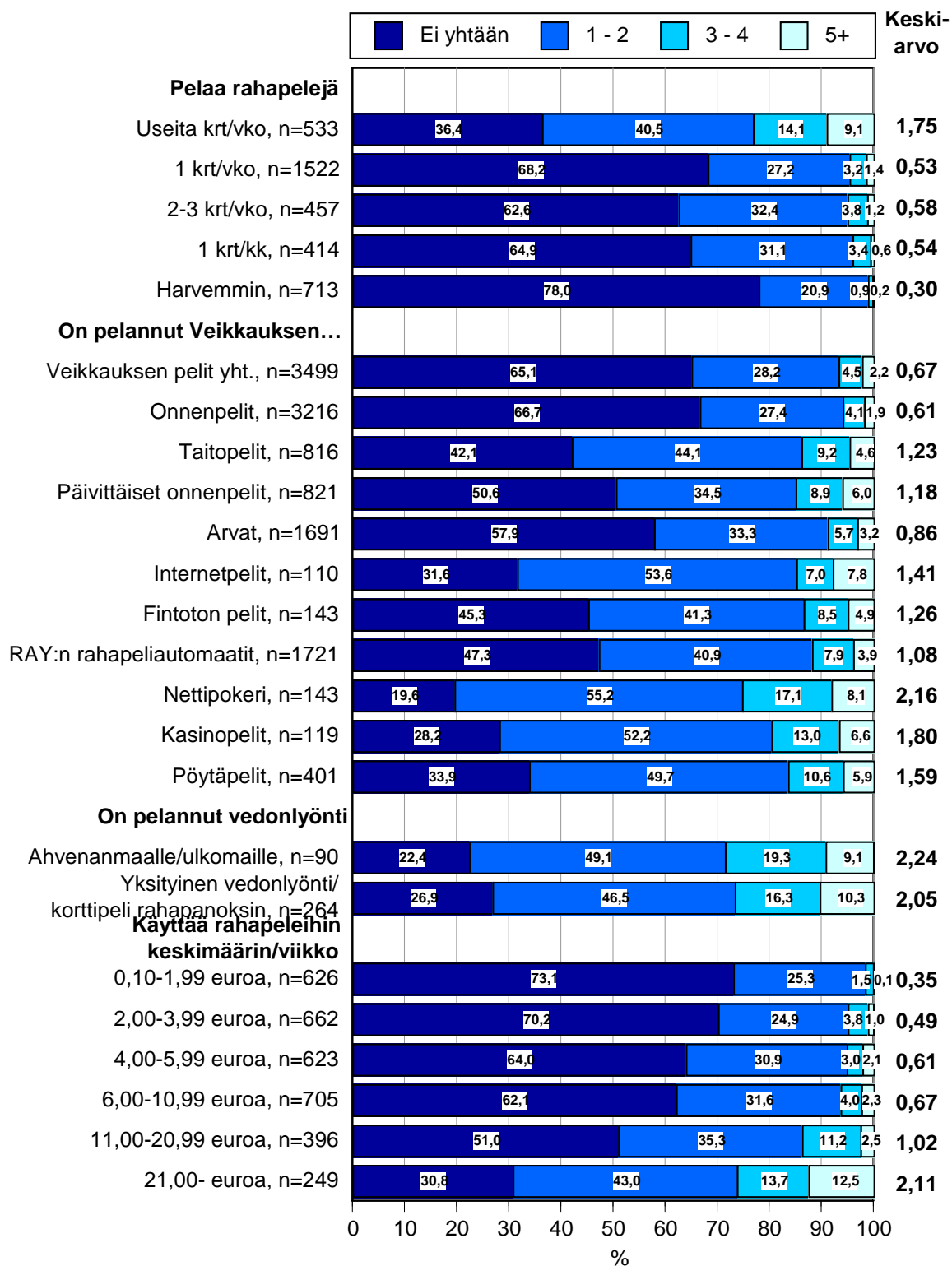
n=kaikki vastaajat

taloustutkimus oy

SOGS-elinikäisprevalenssi 2(2)

n=kaikki vastaajat

Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/tgr

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

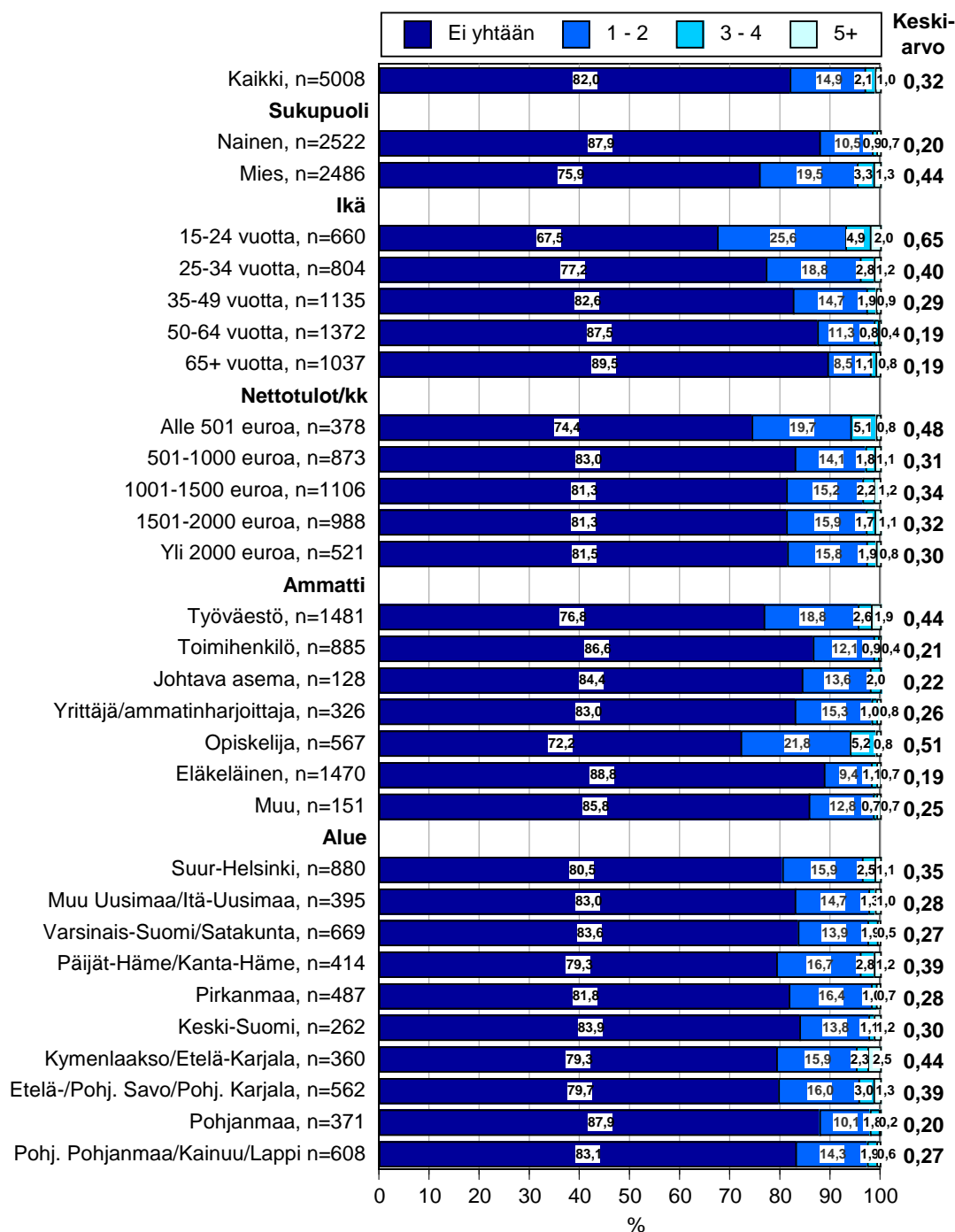
5.3 Viimeisten 12 kuukauden prevalenssi

Tällä hetkellä peliongelmaisiksi luokitettuja on 3,1 % eli noin 130 000 henkilöä. Yli neljä riskipistettä on saanut 1,0 % väestöstä (väestöestimaatti 42 000 henkilöä) ja 3-4 pistettä 2,1 % väestöstä (väestöestimaatti 88 000 henkilöä). 1-2 pistettä on saanut 14,9 %. Ei yhtään SOGS-pistettä saaneita on 82 %. Keskimääräinen pistemäärä on 0,32 pistettä.

taloustutkimus oy

SOGS-viimeisen 12 kk prevalenssi 1(2)

n=kaikki vastaajat

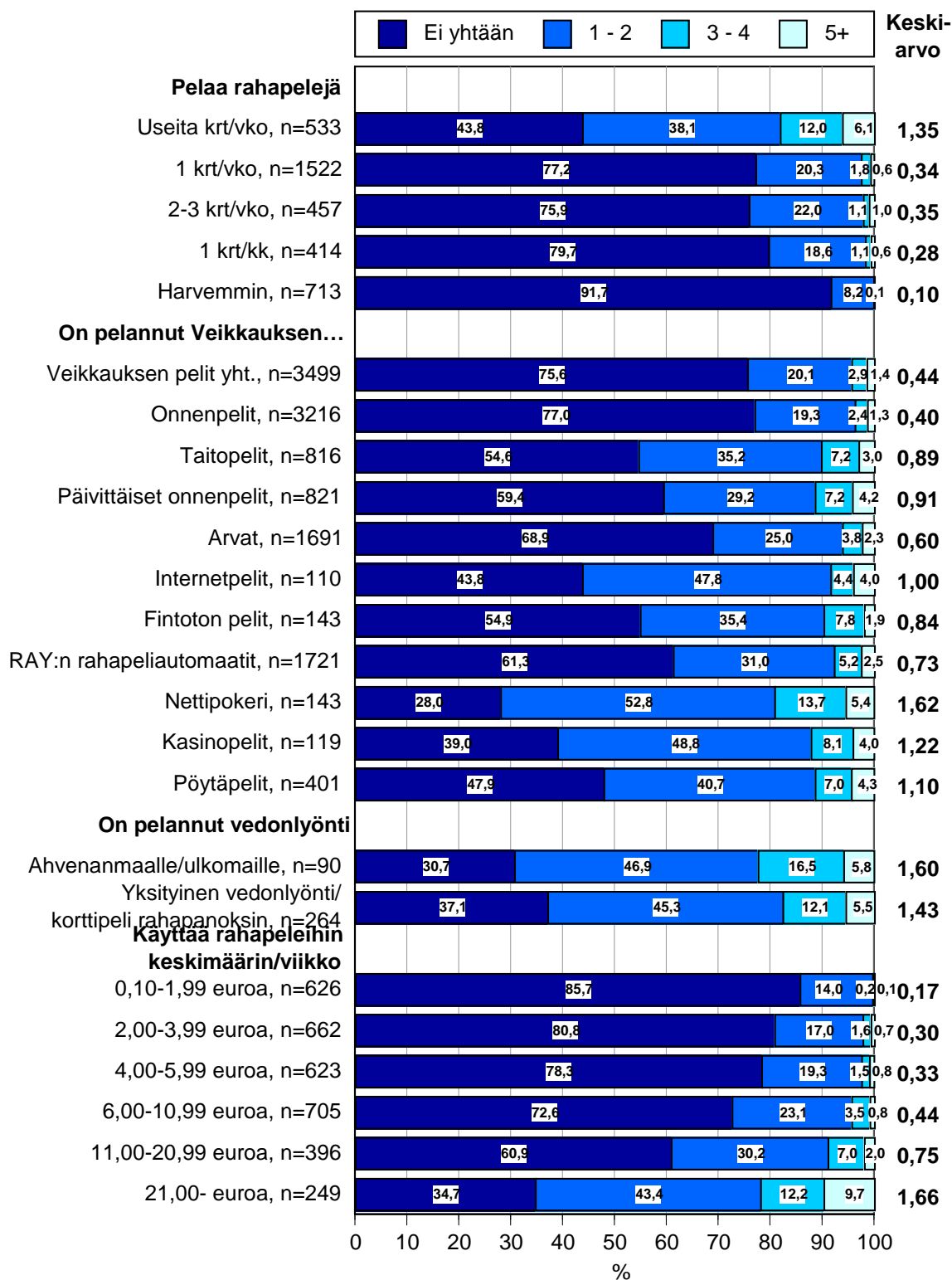
Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/tgr

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

taloustutkimus oy

SOGS-viimeisen 12 kk prevalenssi 2(2)

n=kaikki vastaajat

Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/tgr

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

5.4 Vertailu vuoteen 2003

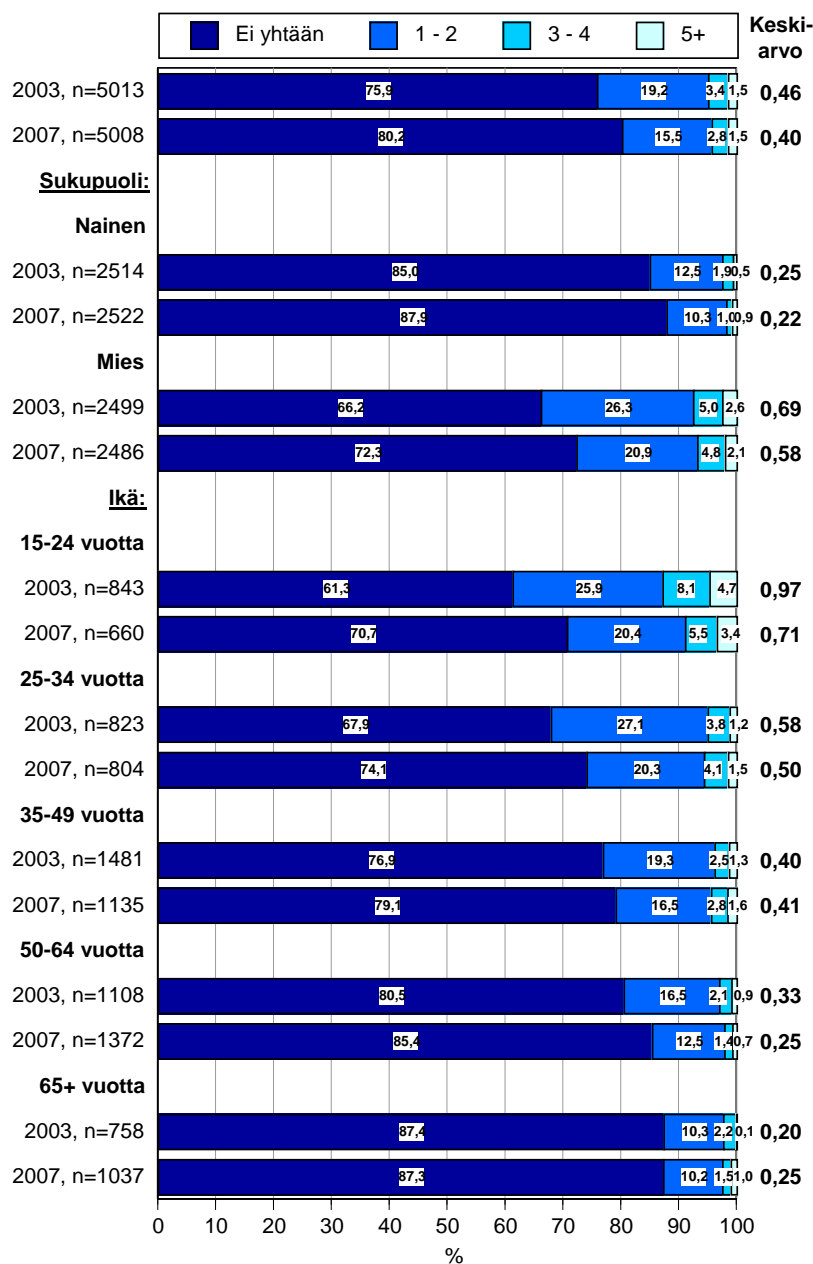
Vuoden 2003 SOGS-pisteytyksellä ns. runsaasti rahapeliä pelaavien riskiryhmään (pelaaja vähintään 2 krt kuukaudessa rahapelejä, 5+ SOGS-pistettä³) kuuluvia on 1,5 % väestöstä (väestöestimaatti 65 000 henkilöä), mikä on sama kuin vuonna 2003.

Mahdollisia ongelmapelaajia on 2,8 % (väestöestimaatti 120 000 henkilöä). 1-2 pistettä on saanut 15,5 %. Ei yhtään SOGS-pistettä saaneita on 80,2 %. Keskimääräinen pistemäärä on 0,40 pistettä.

taloustutkimus oy

SOGS-pisteet 1(5)

n=kaikki vastaajat

Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/tgr

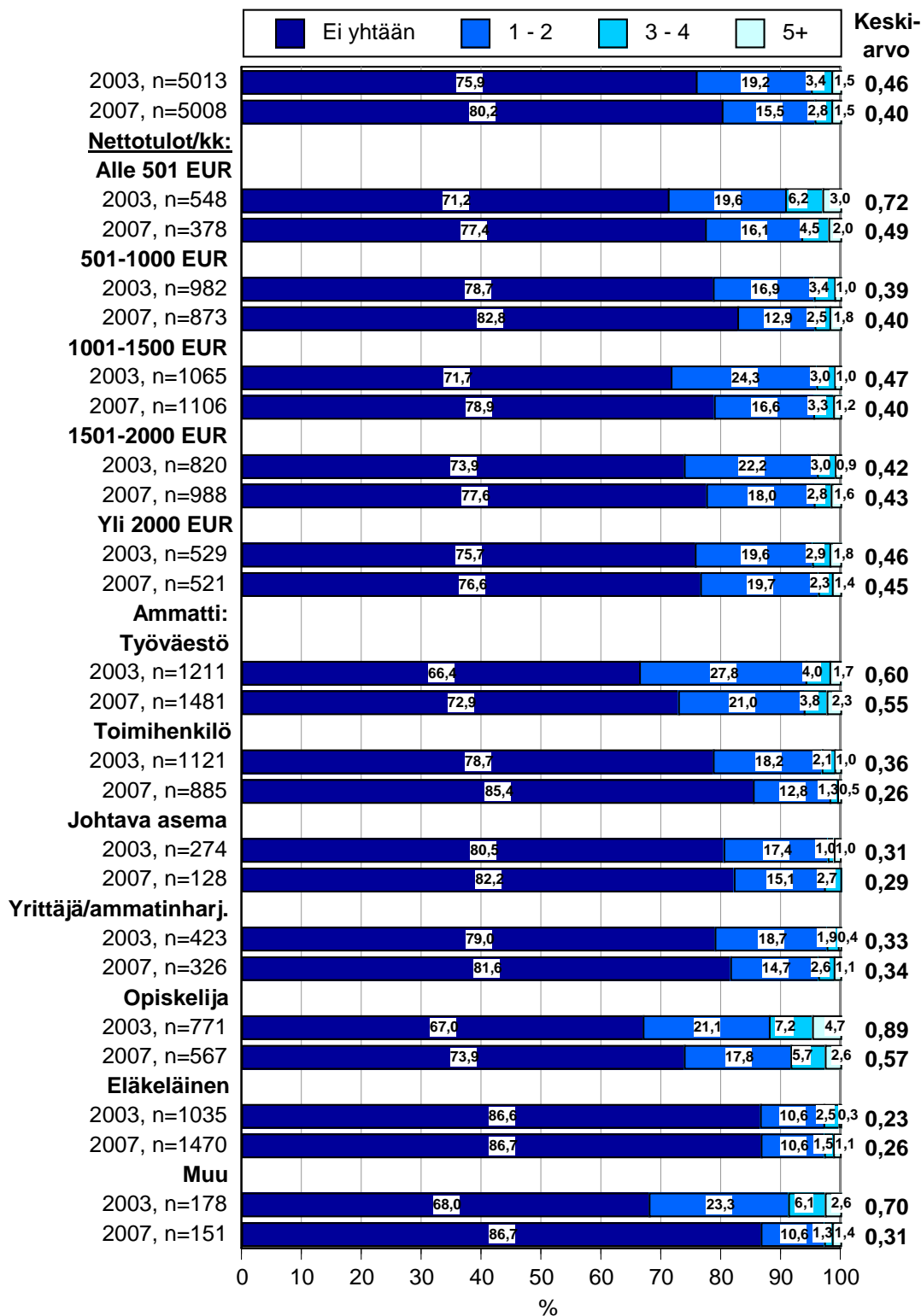
Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

³ SOGS-kysymyksiä on mukana yksi vähemmän kuin tänä vuonna eli rahapelien pelaamista tai pelivelkojen rahoittamista pikavipeillä ei ole otettu mukaan pisteytykseen, sillä tätä vaihtoehtoa ei ole ollut vuoden 2003 tutkimuksessa.

taloustutkimus oy

SOGS-pisteet 2(5)

n=kaikki vastaajat

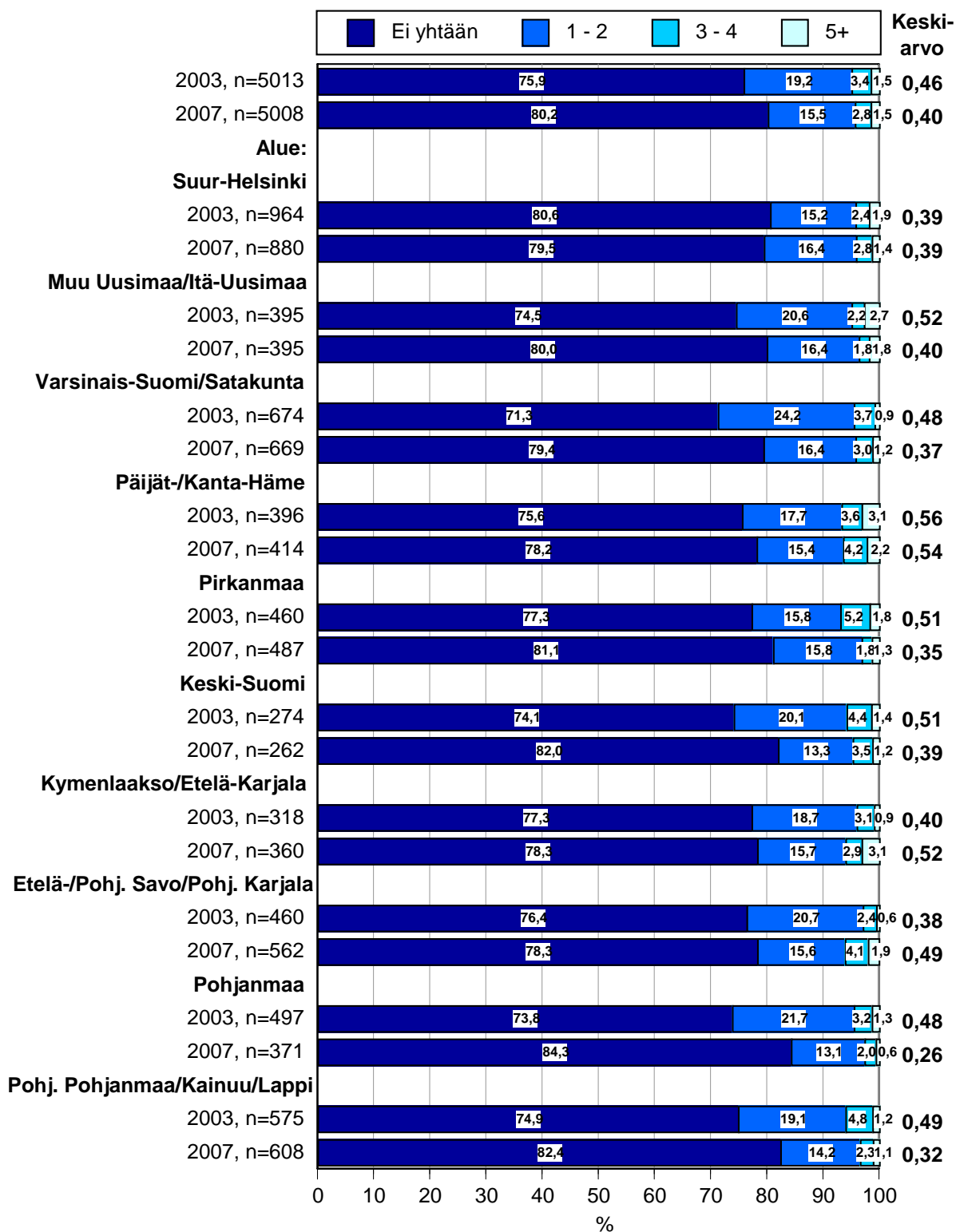
Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/tgr

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

taloustutkimus oy

SOGS-pisteet 3(5)

n=kaikki vastaajat

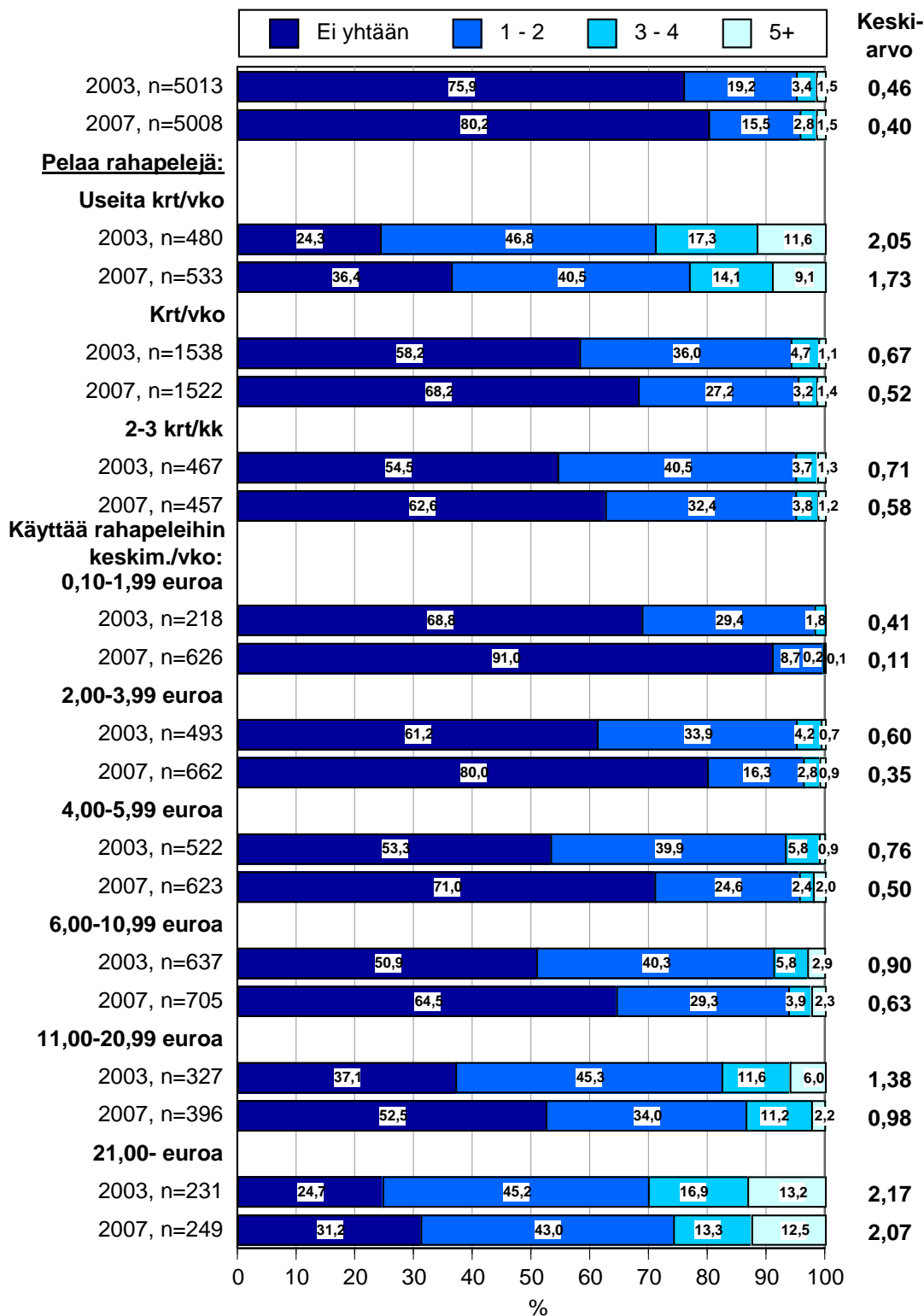
Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/tgr

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

taloustutkimus oy

SOGS-pisteet 4(5)

n=kaikki vastaajat

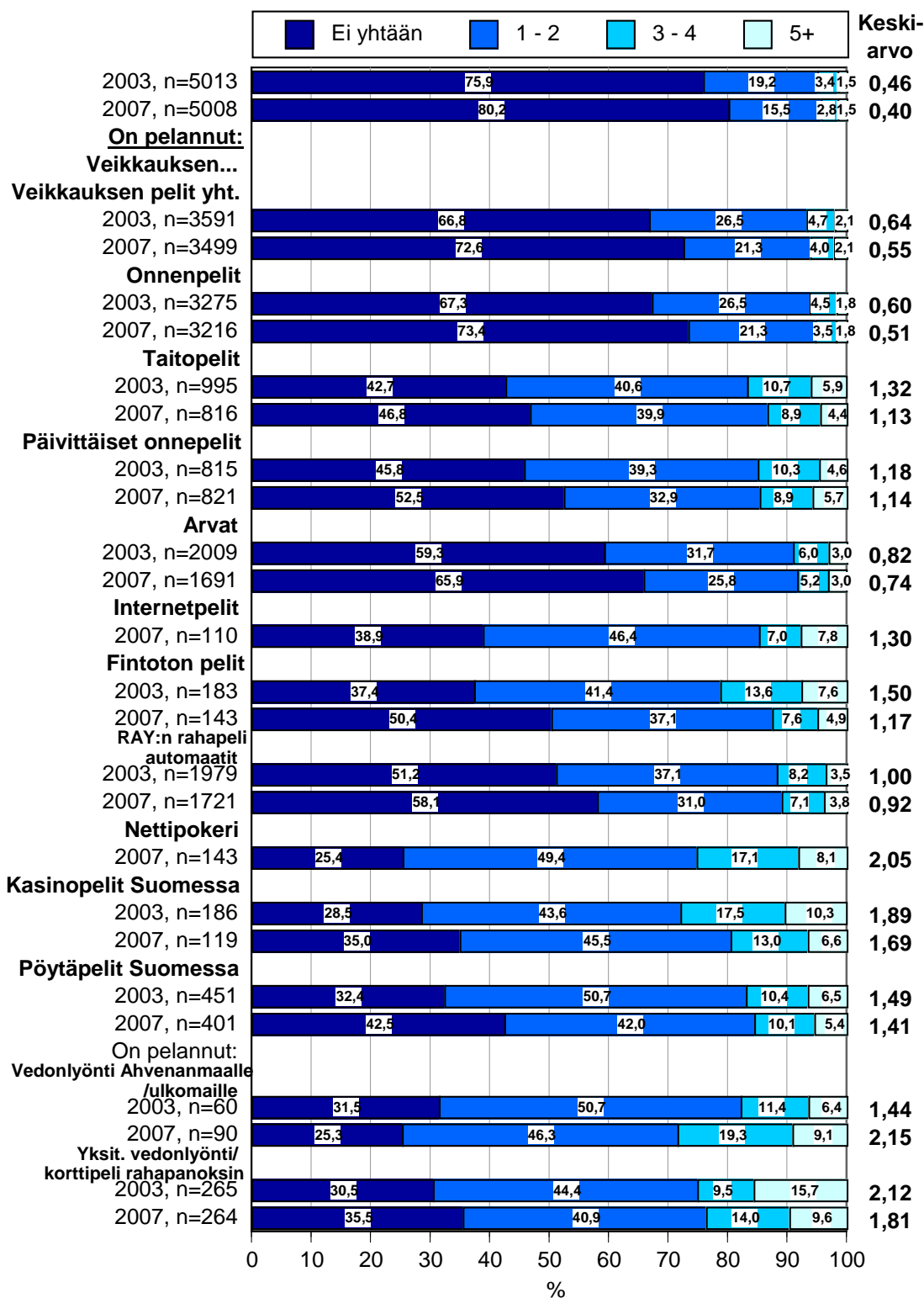
Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/tgr

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

taloustutkimus oy

SOGS-pisteet 5(5)

n=kaikki vastaajat

Toukokuu 2007
5046/PAH,TTU/ss/tgr

Rahapelitutkimus 2007
Sosiaali- ja terveysministeriö

6. PELIONGELMAT JA ERI RAHAPELIT

6.1 Rahapeliin pelaaminen

Tarkasteltaessa ryhmää, jolla voidaan arvella olleen hiljattaisia pelaamiseen liittyviä ongelmia (SOGS-viimeisen 12 kuukauden prevalenssi 3+ pistettä) voidaan havaita, että viimeisten 12 kuukauden aikana pelatuimmat pelit ovat rahapeliautomaatit, Lotto/Vikinglotto/Jokeri, Ässä/Casino- ja muut pahviset raaputusarvat ja Veikkauksen päivittäiset arvontapelit. Niin sanottuja korkean riskin pelejä⁴ on peliongelmaisista pelannut viimeisen 12 kuukauden aikana yhdeksän kymmenestä.

SOGS-testissä peliongelmaisiksi luokituneet pelaavat selvästi keskimääräistä enemmän lähes kaikkia rahapelejä. Eniten poikkeavat osuudet ovat rahapeliautomaateissa, Veikkauksen päivittäisissä arvontapeleissä, Veikkauksen pahvisissa Ässä-, Casino- ja muissa raaputusarvoissa ja Veikkauksen vedonlyönnissä.

Viisi tai enemmän SOGS-riskipisteitä saaneilla ("todennäköisesti peliriippuvainen" -kategoria) korostuvat erityisesti pahviset raaputusarvat, päivittäiset arvontapelit ja Lotto/Vikinglotto/Jokeri ongelmapelaajiin (SOGS 3-4 pistettä) verrattuna.

⁴ Ns. korkean riskin pelejä ovat rahapeliautomaatit ja kasinopöytäpelit.
Taloustutkimus Oy syyskuu 2007 / T-5046 Pah, TTu

Taulukko 4: Peliongelmaisiksi luokittuneiden rahapeliä pelaaminen				
	Kaikki vastajat	12 kk prevalenssi SOGS 3+	12 kk prevalenssi SOGS 3-4	12 kk prevalenssi SOGS 5+
	%-osuus	%-osuus	%-osuus	%-osuus
Lotto/Vikinglotto/Jokeri	63	78	75	85
Rahapeliautomaatit muualla kuin kasinolla	35	89	89	89
Ässä-/Casino- ja muut pahviset raaputusarvat	34	68	62	79
Veikkauksen päivittäiset arvontapelit	16	62	58	70
Veikkauksen vedonlyönti	12	45	48	40
Vakioveikkaus	9	29	26	34
Pelihoitajan hoitama pöytäpeli muualla kuin kasinolla	8	30	27	35
Yksityinen vedonlyönti tai korttipeli rahapanoksin	6	33	33	32
Veikkauksen raviveto	4	18	19	17
Fintoton totopelit raveista	3	9	10	5
Veikkauksen internetarvat	2	6	5	9
Nettipokeri Ahvenanmaalle (PAF)	2	14	14	14
Pelaaminen kasinolla Suomessa	2	10	10	10
Nettipokeri ulkomaille	2	13	13	14
Vedonlyönti Ahvenanmaalle (PAF)	1	12	14	8
Vedonlyönti ulkomaille	1	6	7	6
Muut rahapelit Ahvenanmaalle (PAF)	1	7	6	10
Muut rahapelit ulkomaille	1	3	3	4

Peliongelmaisiksi luokittuneet olivat pelanneet keskimäärin viittä rahapeliä. Vain yhteen rahapeliin on osallistunut 3 %, kahteen 11 %, kolmeen 16 %, 4-5 peliin 32 % ja tätä useampaan 37 %. Sama ryhmä käyttää myös keskimääräistä useammin pääsääntöisesti internetiä Veikkauksen/Fintoton pelien pelaamiseen (19 % viimeisen 12 kuukauden aikana peleihin osallistuneista).

Peliongelmaisiksi luokituvista 64 % pelaa ainakin yhtä rahapeliä useita kertoja viikossa. Kerran viikossa pelaavia on 24 %. 2-3 kertaa kuukaudessa pelaa 6 %. Rahapeliongelmiin viittaavan pisterajan ylittävien ja sen alle jäävien eri pelien pelaamisuseudet on esitetty alla olevassa taulukossa.

Taulukko 5: Suomalaisten 15 vuotta täyttäneiden viimeisten 12 kuukauden aikana rahapelejä pelanneiden peliosuudet eri peleistä ja näiden pelien pelaajien pelaamisuseudet SOGS-viimeisen 12 kuukauden mukaisella jaottelulla ei-ongelmapelaajiin (0-2 SOGS-pistettä) ja ongelmapelaajiin (3+ SOGS-pistettä) (%)

Peli	Ko. pelin pelaajien määrä		Useita kertoja viikossa		Kerran viikossa		2-3 kertaa kuukaudessa		Kerran kuukaudessa tai harvemmin	
	SOGS		SOGS		SOGS		SOGS		SOGS	
	0-2	3+	0-2	3+	0-2	3+	0-2	3+	0-2	3+
Rahapeliautomaatit (videopokeri, hedelmäpeli, pajazzo) muualla kuin kasinolla)	33	89	10	45	16	25	16	9	57	21
Veikkauksen pahviset Ässä-, Casino- ja muut raaputusarvat	33	68	1	7	3	10	10	20	85	61
Lotto, Vikinglotto, Jokeri	63	78	3	9	47	40	14	24	37	11
Veikkauksen vedonlyönti (pitkäveto/moniveto/tulosveto)	10	45	13	28	19	16	16	29	52	28
Yksityinen vedonlyönti ja/tai korttipeli rahapanoksin	5	33	2	10	7	17	11	16	80	55
Veikkauksen päivittäiset arvontapelit (Keno, Mitalipeli)	15	62	24	39	14	12	15	12	48	37
Vakioveikkaus	8	29	3	9	30	29	16	26	51	36
Veikkauksen raviveikkaus kuten V5, V75	4	18	9	-	22	19	11	24	54	58
Pelinhoitajan hoitamaa pöytäpeliä, kuten ruletti tai black jack muualla kuin kasinolla	7	30	0	2	2	7	10	22	87	66

6.2 Peliongelmat ja pelaamiseen käytetyt rahamäärät

Tämän hetkiset peliongelmaiset käyttävät keskimäärin 90 euroa pelaamiseen viikon aikana. Tämä on selkeästi enemmän kuin väestö keskimäärin (13 euroa). Noin kolmannes käytti pelaamiseen yli 20 euroa. 11–20,99 euroa käytti 23 % peliongelmaisista. 6–10,99 euroa käytti 20 %. Joka kymmenes peliongelmainen käytti 4–5,99 euroa tai 2–3,99 euroa. Vain prosentti käytti pelaamiseen alle kaksi euroa viikossa.

Peliongelmaisten suurin pelaamiseen käytetty rahamäärä on keskimäärin 210 euroa. Noin puolella peliongelmaisista suurin yhden päivän aikana pelaamiseen käytetty rahamäärä on yli 21 euroa. 11–20,99 euroa on käyttänyt 18 %. 6–10,99 euroa käyttäneitä on 16 %. Alle 6 euroa käyttäneitä on 9 %.

6.3 Peliongelmat ja peleihin kuukausittain käytetyn rahan osuus nettotuloista

Tällä hetkellä peliongelmaisiksi luokituneet käyttävät keskimäärin 32,5 % kuukausittaisista nettotuloistaan rahapeliin pelaamiseen. Summana tämä on 46 miljoonaa euroa kuukaudessa. Tämä rahamäärä on noin 32 % kaikkien suomalaisten rahapeleihin kuukausittain käyttämästä rahamäärästä. Rahapeliongelmaisten osuus suomalaisista puolestaan on noin 3 %.

Peliongelmaisiksi luokituneet, jotka saavat yli 5 SOGS-pistettä, käyttävät rahapeliin pelaamiseen keskimäärin 34,3 % nettotuloistaan, mikä on 17 miljoonaa euroa kuukaudessa.

6.4 Peliongelmaisiksi luokittuneiden taustatietoja

Alla olevassa taulukossa on esitetty tällä hetkellä (viimeisten 12 kk:n aikana), joskus elämänsä aikana ja vain aiemmin kuin viimeisten 12 kk:aikana peliongelmaisiksi luokit-
tuneiden taustatietoja.

Taulukko 7: Peliongelmaisten taustatietoja			
	SOGS-12 viimeisen kk:n preva- lenssi 3+ pistettä	SOGS- elinikäis- prevalenssi 3+ pistettä	Vain aiem- min pelion- gelmaisiksi luokittuneet
n=	142	203	103
	%-osuus	%-osuus	%-osuus
Sukupuoli:			
Nainen	26	22	20
Mies	74	78	80
Ikä:			
15-24 vuotta	35	31	24
25-34 vuotta	20	20	22
35-49 vuotta	23	26	32
50-64 vuotta	11	13	14
65+ vuotta	12	11	8
15-17 vuotta	16	15	10
18+ vuotta	84	85	90
Nettotulot/kk:			
Alle 501 euroa	16	12	7
501-1000 euroa	16	16	14
1001-1500 euroa	24	22	27
1501-2000 euroa	18	20	18
Yli 2000 euroa	9	9	9
Ammattiryhmä:			
Työväestö	43	41	39
Toimihenkilö	7	7	6
Johtava asema	2	2	1
Yrittäjä/ammattinharjoittaja	4	6	8
Opiskelija	27	26	24
Eläkeläinen	16	16	16
Muu	1	2	5
Alue:			
Uusimaa/Itä-Uusimaa	28	24	21
Varsinais-Suomi/Satakunta	11	13	13
Päijät-Häme/Kanta-Häme	10	12	10
Pirkanmaa	6	7	8
Keski-Suomi	4	5	7
Kymenlaakso/Etelä-Karjala	10	10	9
Etelä-/Pohj.Savo/Pohj.Karjala	15	15	16
Pohjanmaa	5	3	5
Pohj.Pohjanmaa/Kainuu/Lappi	10	10	11

Olen nn Taloustutkimuksesta, hyvää päivää/iltaa. Teemme sosiaali- ja terveysministeriön toimeksiannosta tutkimusta rahapeleistä. Tutkimuksessa haastatellaan yhteensä 5000 henkilöä. Kaikki haastateltavat esiintyvät nimettöminä. Saisinko haastatella Teitä kymmenisen minuuttia?

1. Oletteko viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana osallistunut Veikkauksen peleihin kuten Lottoon, Jokeriin, Vakioveikkaukseen, vedonlyöntiin, Fintoton ravipeleihin, pelannut RAY:n rahapeliautomaatteja tai pelannut joitakin muita rahapelejä?

- 1 kyllä -> Siirry kysymys 3
- 2 ei -> siirry kysymys 2

2. JOS EI OLE PELANNUT VIIMEISEN 12 KUUKAUDEN AIKANA: Entä oletteko tätä aikaisemmin osallistunut Veikkauksen peleihin kuten Lottoon, Jokeriin, Vakioveikkaukseen, vedonlyöntiin, Fintoton ravipeleihin, pelannut RAY:n rahapeliautomaatteja tai pelannut joitakin muita rahapelejä?

- 1 kyllä -> Siirry kysymys 4
- 2 ei -> siirry kysymys 23

3. Oletteko Te itse pelannut viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana seuraavia rahapelejä...?

Kyllä/Ei/EOS

- Veikkauksen Lotto, Vikinglotto tai Jokeri
 - Veikkauksen päivittäiset arvontapelit kuten Keno ja Mitalipeli
 - Veikkauksen pahviset Ässä-, Casino- ja muut raaputusarvat
 - Veikkauksen internetarvat
 - Vakioveikkaus
 - Veikkauksen vedonlyönti kuten pitkäveto, moniveto, tuloveto
 - Veikkauksen raviveikkaus kuten V-5, V-75
 - pelannut Suomessa kasinolla
 - rahapeliautomaatteja, kuten videopokeri, hedelmäpeli, pajatso muualla kuin kasinolla
 - pelinhoitajan hoitamaa pöytäpeliä, kuten ruletti tai black jack muualla kuin kasinolla
 - Fintoton (Hippos) totopelit raveista
 - Yksityinen vedonlyönti ja/tai korttipeli rahapanoksin
 - Vedonlyönti Ahvenanmaalle (PAF)
 - Vedonlyönti ulkomaille kuten Centrebet tai Ladbrokes
 - Nettipokeri Ahvenanmaalle (PAF)
 - Nettipokeri ulkomaille kuten Ladbrokes tai Betsson
 - Muut rahapelit Ahvenanmaalle (PAF)
 - Muut rahapelit ulkomaille
- Entä oletteko pelannut jotain muuta, tässä mainitsematta jäänyttä rahapeliä viimeisen 12 kuukauden aikana? KIRJOITETAAN YLÖS, MITÄ

4. JOS PELANNUT RAHAPELEJÄ AIKAISEMMIN KUIN VIIMEISEN 12 KK AIKANA: Oletteko Te itse pelannut aikaisemmin kuin viimeisen 12 kuukauden aikana seuraavia rahapelejä...?
Kyllä/Ei/EOS

- Veikkauksen Lotto, Vikinglotto tai Jokeri
- Veikkauksen päivittäiset arvontapelit kuten Keno ja Mitalipeli
- Veikkauksen pahviset Ässä-, Casino- ja muut raaputusarvat
- Veikkauksen internetarvat
- Vakioveikkaus
- Veikkauksen vedonlyönti kuten pitkäveto, moniveto, tuloveto
- Veikkauksen raviveikkaus kuten V-5, V-75
- pelannut Suomessa kasinolla
- rahapeliautomaatteja, kuten videopokeri, hedelmäpeli, pajatso muualla kuin kasinolla
- pelinhoitajan hoitamaa pöytäpeliä, kuten ruletti tai black jack muualla kuin kasinolla
- Fintoton (Hippos) totopelit raveista
- Yksityinen vedonlyönti ja/tai korttipeli rahapanoksin
- Vedonlyönti Ahvenanmaalle (PAF)
- Vedonlyönti ulkomaille kuten Centrebet tai Ladbrokes
- Nettipokeri Ahvenanmaalle (PAF)
- Nettipokeri ulkomaille kuten Ladbrokes tai Betsson
- Muut rahapelit Ahvenanmaalle (PAF)
- Muut rahapelit ulkomaille

JOS EI PELANNUT VIIMEISEN 12 KK:N AIKANA (KYS 1), SIIRRY KYSYMYS 8

5. JOS OSALLISTUNUT VEIKKAUKSEN TAI FINTOTON PELEIHIN VIIMEISEN 12 KK:N AIKANA (KYSYMYS 3): Osallistutteko veikkauspeleihin tavallisimmin asiamiehen vai Internetin välityksellä?

- 1 asiamies
- 2 Internet

6. NIISTÄ JOITA PELANNUT VIIMEISEN 12 KK:N AIKANA : Miten usein Teillä on tapana pelata/osallistua?

useita kertoja
viikossa | kerran viikossa | 2-3 kertaa
kuukaudessa | kerran
kuukaudessa | harvemmin |
|----------------------------|-----------------|---------------------------|-----------------------|-----------|

- Veikkauksen Lotto, Vikinglotto tai Jokeri
- Veikkauksen päivittäiset arvontapelit kuten Keno ja Mitalipeli
- Veikkauksen pahviset Ässä-, Casino- ja muut raaputusarvat
- Veikkauksen internetarvat
- Vakioveikkaus
- Veikkauksen vedonlyönti kuten pitkäveto, moniveto, tuloveto
- Veikkauksen raviveikkaus kuten V-5, V-75
- pelannut Suomessa kasinolla
- rahapeliautomaatteja, kuten videopokeri, hedelmäpeli, pajatso muualla kuin kasinolla
- pelinhoitajan hoitamaa pöytäpeliä, kuten ruletti tai black jack muualla kuin kasinolla
- Fintoton (Hippos) totopelit raveista
- Yksityinen vedonlyönti ja/tai korttipeli rahapanoksin
- Vedonlyönti Ahvenanmaalle (PAF)
- Vedonlyönti ulkomaille kuten Centrebet tai Ladbrokes
- Nettipokeri Ahvenanmaalle (PAF)

- Nettipokeri ulkomaille kuten Ladbrokes tai Betsson
- Muut rahapelit Ahvenanmaalle (PAF)
- Muut rahapelit ulkomaille
- Muita, luettelossa mainitsematta jääneitä rahapelejä, joita olette pelannut (VASTAUS KYSYMYKSESTÄ 3)

7. JOS ON PELANNUT VIIMEISEN 12 KK: N AIKANA (KYS 3): Arvioikaa kuinka paljon tavallisesti käytätte rahaa rahapeleihin keskimäärin yhden viikon aikana?

_____ euroa/viikko

(JOS ON PELANNUT RAHAPELEJÄ (KYLLÄ-VASTAUS KYS 1 TAI 2), KYSYTÄÄN KYSYMYKSET 8-22. MUUTEN SIIRRYTÄÄN KYS 23).

8. Mikä on suurin rahamäärä, jonka olette käyttänyt rahapeleihin yhden päivän aikana?

_____ euroa

9. Jos häviätte rahapeleissä, teettekö usein niin, että palaatte jonain toisena päivänä pelaamaan yrittääksenne voittaa häviämänne rahat takaisin?

- 1 en koskaan -> Siirry kysymys 10
- 2 joskus
- 3 usein
- 4 aina

9.1. (JOS ON PELANNUT JOTAIN VIIMEISEN 12 KK:N AIKANA JA KYS 9 = 2-4): Kuinka usein olette tehnyt näin viimeisen 12 kuukauden aikana ?

- 1 en koskaan
- 2 joskus
- 3 usein
- 4 aina

10. Oletteko koskaan väittänyt muille voittaneenne rahapelissä, vaikka olette todellisuudessa hävinnyt?

- 1 en koskaan -> Siirry kysymys 11
- 2 alle puolessa häviökerroista
- 3 useimmissa häviökerroissa

10.1. (JOS ON PELANNUT JOTAIN VIIMEISEN 12 KK:N AIKANA JA KYS 10 = 2-3): Kuinka usein olette tehnyt näin viimeisen 12 kuukauden aikana?

- 1 en koskaan
- 2 joskus
- 3 usein
- 4 aina

11. Oletteko koskaan pelannut enemmän kuin mitä olette alun perin aikonut?

- 1 kyllä
- 2 ei -> Siirry kysymys 12

11.1. (JOS ON PELANNUT JOTAIN VIIMEISEN 12 KK:N AIKANA JA KYS 11 = 1): Onko näin käynyt viimeisen 12 kuukauden aikana?

- 1 kyllä
- 2 ei

12. Ovatko ihmiset arvostelleet pelaamistanne tai väittäneet Teillä olevan pelaamisongelma riippumatta siitä mitä itse ajattelette asiasta?

- 1 kyllä
- 2 ei → Siirry kysymys 13

12.1. (JOS ON PELANNUT JOTAIN VIIMEISEN 12 KK:N AIKANA JA KYS 12 = 1): Onko näin käynyt viimeisen 12 kuukauden aikana?

- 1 kyllä
- 2 ei

13. Oletteko koskaan tuntenut syyllisyyttä rahapelejä pelatessanne?

- 1 kyllä
- 2 ei → Siirry kysymys 14

13.1. (JOS ON PELANNUT JOTAIN VIIMEISEN 12 KK:N AIKANA JA KYS 13 = 1): Onko näin käynyt viimeisen 12 kuukauden aikana?

- 1 kyllä
- 2 ei

14. Oletteko koskaan tuntenut haluavanne lopettaa rahapelien pelaamisen, mutta olette ajatellut että ette siihen pysty?

- 1 kyllä
- 2 ei -> siirry kysymys 15

14.1 (JOS ON PELANNUT JOTAIN VIIMEISEN 12 KK:N AIKANA JA KYS 14 = 1): Onko näin käynyt viimeisen 12 kuukauden aikana?

- 1 kyllä
- 2 ei

15. Oletteko koskaan salaillut pelaamistanne perheenjäseniltänne tai muilta läheisiltä?

- 1 kyllä
- 2 ei → siirry kysymys 16

15.1 (JOS ON PELANNUT JOTAIN VIIMEISEN 12 KK:N AIKANA JA KYS 15 = 1): Onko näin käynyt viimeisen 12 kuukauden aikana?

- 1 kyllä
- 2 ei

16. Oletteko koskaan kiistellyt läheistenne kanssa rahankäytöstänne?

1 kyllä
2 ei -> Siirry kysymys 18

17. JOS KYLLÄ: Onko kiistely koskaan koskenut rahapelien pelaamistanne?

1 kyllä
2 ei -> Siirry kysymys 18

17.1. (JOS ON PELANNUT JOTAIN VIIMEISEN 12 KK:N AIKANA JA KYS 17 = 1): Onko näin käynyt viimeisen 12 kuukauden aikana?

1 kyllä
2 ei

18. Oletteko koskaan lainannut rahaa pelaamiseen ettekä ole sitten pelaamisenne vuoksi pystynyt maksamaan lainaa takaisin?

1 kyllä
2 ei -> siirry kysymys 19

18.1. (JOS ON PELANNUT JOTAIN VIIMEISEN 12 KK:N AIKANA JA KYS 18 = 1): Onko näin käynyt viimeisen 12 kuukauden aikana?

1 kyllä
2 ei

19. Oletteko koskaan ollut poissa töistä tai opiskelusta tai käyttänyt työ- tai opiskeluaikaanne pelataksenne rahapelejä?

1 kyllä
2 ei -> siirry kysymys 20

19.1. (JOS ON PELANNUT JOTAIN VIIMEISEN 12 KK:N AIKANA JA KYS 18 = 1): Onko näin käynyt viimeisen 12 kuukauden aikana?

1 kyllä
2 ei

20. Oletteko lainannut tai hankkinut rahaa pelataksenne rahapelejä tai maksaaksenne pelivelkojanne seuraavilta ...?

kyllä ei

- kotitaloutenne yhteisistä rahavaroista
- puolisoltiltanne tai muulta perheenjäseneltä
- sukulaisiltanne tai muilta tuttaviltanne
- pankista tai muusta luottolaitoksesta
- hankkinut rahaa luottokortilla
- yksityisiltä rahanlainaajilta
- myynyt osakkeita tai muita arvopapereita
- myynyt omaa tai perheen omaisuutta
- panttilainaamosta
- niin sanotuilla pikavipeillä

20.1. KYSYTÄÄN NIISTÄ KOHDISTA, JOTKA K20= KYLLÄ JOS ON PELANNUT VIIMEISEN 12 KUUKAUDEN AIKANA: Entä oletteko lainannut tai hankkinut rahaa pelataksenne rahapelejä tai maksaaksenne pelivelkojanne seuraavilta viimeisen 12 kuukauden aikana?

kyllä ei

- kotitaloutenne yhteisistä rahavaroista
- puolisoltanne tai muulta perheenjäseneltä
- sukulaisiltanne tai muilta tuttaviltanne
- pankista tai muusta luottolaitoksesta
- hankkinut rahaa luottokortilla
- yksityisiltä rahanlainaajilta
- myynyt osakkeita tai muita arvopapereita
- myynyt omaa tai perheen omaisuutta
- panttilainaamosta
- niin sanotuilla pikavipeillä

21. Pelaatteko Te itse mielestänne ongelmallisen paljon rahapelejä tai oletteko joskus pelannut?

- 1 kyllä, pelaan liikaa
- 2 olen joskus pelannut, en enää
- 3 en pelaa enkä ole pelannut

22. Oletteko käyttänyt alun perin muuhun tarkoitukseen lainattuja rahoja rahapelaamiseen?
LUETELLAAN 1-5

- 1 En koskaan
- 2 Kerran
- 3 2-5 kertaa
- 4 6-10 kertaa
- 5 Yli 10 kertaa
- 6 En osaa sanoa

23. Onko jollakin seuraavista läheisistänne ollut rahapeliongelmia ...?

Kyllä/ei/eos

- 1 isä
- 2 äiti
- 3 veli tai sisko
- 4 isovanhemmat
- 5 puoliso
- 6 oma lapsi/lapset
- 7 itsellenne tärkeä ystävä

24. Onko rahapelien ongelmapelaaminen mielestänne vakava ongelma Suomessa?

- 1 on
- 2 ei
- 3 eos

25. Ovatko pelaamisongelmat mielestänne lisääntyneet, pysyneet ennallaan vai vähentyneet viime vuosina?

- 1 lisääntyneet
- 2 pysyneet ennallaan
- 3 vähentyneet
- 4 eos

26. Onko suomalainen malli, jossa rahapelaaminen on järjestetty valtion ohjaamana kolmen peliyhtiön (RAY, Veikkaus, Fintoto) yksinoikeudella, mielestänne hyvä tapa rajoittaa rahapelaamisen haittojen laajuutta?

- 1 Kyllä
2. Ei
- 3 Eos

TAUSTATIEDOT:

MERKITSE VASTAAJAN SUKUPUOLI:

- 1 nainen
- 2 mies

Siten kysyisin vielä muutaman taustatietokysymyksen tulosten tilastollista luokittelua varten.

Aluksi kysyisin, että mikä on syntymävuotenne? HAASTATTELIJA: MERKITSE SYNTYMÄVUOSI KOKONAISENA, SIIS ESIM. 1975.

Mikä seuraavista vaihtoehdoista kuvaa Teitä parhaiten? LUETTELE

- 1 kokopäivätyössä (vähintään 32 tuntia viikossa)
- 2 puolipäivätyössä (15-31 tuntia viikossa)
- 3 osa-aikatyössä (alle 15 tuntia viikossa)
- 4 avustava perheenjäsen perheyrytyksessä
- 5 työtön tai lomautettu
- 6 opiskelija tai koululainen
- 7 eläkkeellä iän tai työvuosien perusteella
- 8 eläkkeellä muusta syystä
- 9 hoitaa kotitaloutta
- 10 varusmies- tai siviilipalveluksessa
- 11 vanhempainlomalla

Mihin seuraavista ammattiryhmistä katsotte kuuluvanne? LUETTELE (HAASTATTELIJA: JOS ON ELÄKKEELLÄ, MERKITÄÄN "ELÄKELÄINEN", EI AIEMPAA AMMATTIA)

- 1 työväestö
- 2 toimihenkilö
- 3 johtava asema
- 4 yrittäjä/ammattinharjoittaja
- 5 opiskelija
- 6 eläkeläinen
- 7 muu

JOS VASTAAJA ELÄKKEELLÄ (TYÖVUOSIEN PERUSTEELLA TAI MUUTEN):

Onko rahapelaamiseen kuluttamanne aika eläkkeelle jäätyänne lisääntynyt, pysynyt samana vai vähentynyt? (HUOM. TULOSTUS NIISTÄ ELÄKELÄISISTÄ, JOTKA OVAT PELANNEET JOSKUS RAHAPELEJÄ)

- 1 lisääntynyt
- 2 pysynyt samana
- 3 vähentynyt
- 4 EOS

Paljonko ovat Teidän omat kuukausitulonne kun verot on vähennetty?

_____ euroa/kk

Montako henkilöä kuuluu talouteenne?

- 1 yksi
- 2 kaksi
- 3 kolme
- 4 neljä tai useampi

Otoksesta suoraan saatavat taustatiedot:

- asuinpaikkakunnan asukasmäärä
- asuinmaakunta

/ttu 20.04.2007

KAHDESTA ERI TUTKIMUKSESTA SAATUJEN TULOSTEN VÄLISTEN EROJEN LUOTETTAVUUSTAULUKKO 95 % -TASOLLE

p = 50 prosenttia

Tutkimus 2. Otos- koko	Tutkimus 1.						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	13.8						
250	11.6	8.8					
500	10.7	7.6	6.2				
750	10.4	7.2	5.7	5.1			
1000	10.3	6.9	5.4	4.7	4.4		
1500	10.1	6.7	5.1	4.4	4.0	3.6	
2000	10.0	6.6	4.9	4.2	3.8	3.4	3.1

p = 40 tai 60 prosenttia

Tutkimus 2. Otos- koko	Tutkimus 1.						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	13.6						
250	11.4	8.6					
500	10.5	7.4	6.1				
750	10.2	7.0	5.5	5.0			
1000	10.1	6.8	5.2	4.6	4.3		
1500	9.9	6.6	5.0	4.3	3.9	3.5	
2000	9.8	6.4	4.8	4.1	3.7	3.3	3.0

p = 30 tai 70 prosenttia

Tutkimus 2. Otos- koko	Tutkimus 1.						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	12.7						
250	10.6	8.0					
500	9.8	7.0	5.7				
750	9.6	6.6	5.2	4.6			
1000	9.4	6.3	4.9	4.3	4.0		
1500	9.3	6.1	4.6	4.0	3.7	3.3	
2000	9.2	6.0	4.5	3.8	3.5	3.1	2.8

p = 20 tai 80 prosenttia

Tutkimus 2. Otos- koko	Tutkimus 1.						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	11.1						
250	9.3	7.0					
500	8.6	6.1	5.0				
750	8.3	5.7	4.5	4.1			
1000	8.2	5.6	4.3	3.8	3.5		
1500	8.1	5.3	4.1	3.5	3.2	2.9	
2000	8.0	5.3	3.9	3.4	3.0	2.7	2.5

p = 10 tai 90 prosenttia

Tutkimus 2. Otos- koko	Tutkimus 1.						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	8.3						
250	7.0	5.3					
500	6.4	4.5	3.7				
750	6.3	4.3	3.4	3.0			
1000	6.2	4.2	3.2	2.8	2.6		
1500	6.1	4.0	3.0	2.6	2.4	2.2	
2000	6.0	3.9	2.9	2.5	2.3	2.0	1.9

Näiden taulukoiden avulla voidaan arvioida eri suuruisten näytteiden ja eri tutkimusten avulla saatujen prosenttilukujen erotusten merkitsevyyttä.

Taulukoista valitaan aina käytettäväksi se, jossa p (=prosenttiluku) on lähinnä tutkittavaa prosenttilukutasoa.

ESIMERKKI

Tehtiin kaksi eri tutkimusta eri aikoina. Toisen näyte oli kooltaan 250 ja toisen 1000. Tuotteen markkinaosuus oli pienemmässä tutkimuksessa 37 % ja suuremmassa 35 %.

Ensinnäkin valittiin taulukko p = 40 tai 60 %, koska tutkittavat prosenttiluvut ovat kaikkein lähimpänä sitä. Kahden prosenttiluvun erotus (37 % - 35 %) oli siis 2 %. Taulukosta katsotaan otoskokojen 1000 ja 250 risteyskohdasta luku, joka ilmoittaa vaadittavan erotuksen, jotta se olisi merkittävä = 6.8 %. Siis tutkimusten ero ei ollut merkittävä.

LUOTETTAVUUSRAJATAULUKKO 95 %-TASOLLE

% -luku joka tuli tulokseksi	NÄYTTEEN TAI OSANÄYTTEEN ALARYHMÄN KOKO															
	25	50	75	100	150	200	250	300	400	500	600	800	1000	2000	3000	5000
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
2 tai 98	±5.6	±4.0	±3.2	±2.8	±2.3	±2.0	±1.8	±1.6	±1.4	±1.3	±1.1	±0.98	±0.9	±0.61	±0.51	±0.4
3 tai 97	±6.8	±4.9	±3.9	±3.4	±2.8	±2.4	±2.2	±2.0	±1.7	±1.5	±1.4	±1.2	±1.1	±0.75	±0.62	±0.49
4 tai 96	±7.8	±5.6	±4.5	±3.9	±3.2	±2.8	±2.5	±2.3	±2.0	±1.8	±1.6	±1.4	±1.3	±0.86	±0.71	±0.56
5 tai 95	±8.7	±6.2	±5.0	±4.4	±3.6	±3.1	±2.7	±2.5	±2.2	±2.0	±1.8	±1.5	±1.4 ¹	±0.96	±0.79	±0.62
6 tai 94	±9.5	±6.8	±5.5	±4.8	±3.9	±3.4	±3.0	±2.8	±2.4	±2.1	±2.0	±1.7	±1.5	±1.0	±0.87	±0.68
8 tai 92	±10.8	±7.7	±6.2	±5.4	±4.4	±3.8	±3.4	±3.1	±2.7	±2.4	±2.2	±1.9	±1.7	±1.2	±0.99	±0.77
10 tai 90	±12.0	±8.5	±6.9 ³	±6.0	±4.9 ³	±4.3	±3.8	±3.5	±3.0	±2.7	±2.5	±2.1	±1.9	±1.3	±1.1	±0.85
12 tai 88	±13.0	±9.2	±7.5	±6.5	±5.3	±4.6	±4.1	±3.8	±3.3	±2.9	±2.7	±2.3	±2.1	±1.4	±1.2	±0.92
15 tai 85	±14.3	±10.1	±8.2	±7.1	±5.9	±5.1	±4.5	±4.1	±3.6	±3.2	±2.9	±2.5	±2.3	±1.6	±1.3	±1.0 ²
20 tai 80	±16.0	±11.4	±9.2	±8.0	±6.6	±5.7	±5.0	±4.6	±4.0	±3.6	±3.3	±2.8	±2.5	±1.8	±1.4	±1.1
25 tai 75	±17.3	±12.3	±10.0	±8.7	±7.1	±6.1	±5.5	±5.0	±4.3	±3.9	±3.6	±3.0	±2.8	±1.9	±1.6	±1.2
30 tai 70	±18.3	±13.0	±10.5	±9.2	±7.5	±6.5	±5.8	±5.3	±4.6	±4.1	±3.8	±3.2	±2.9	±2.0	±1.7	±1.3
35 tai 65	±19.1	±13.5	±11.0	±9.5	±7.8	±6.8	±6.0	±5.5	±4.8	±4.3	±3.9	±3.3	±3.1	±2.1	±1.7	±1.4
40 tai 60	±19.6	±13.9	±11.3	±9.8	±8.0	±7.0	±6.2	±5.7	±4.9	±4.4	±4.0	±3.4	±3.1	±2.2	±1.8	±1.4
45 tai 55	±19.8	±14.1	±11.4	±9.9	±8.1	±7.0	±6.2	±5.8	±5.0	±4.5	±4.1	±3.5	±3.2	±2.2	±1.8	±1.4
50 tai 50	±20.0	±14.2	±11.5	±10.0	±8.2	±7.1	±6.3	±5.8	±5.0	±4.5	±4.1	±3.5	±3.2	±2.2	±1.8	±1.4

Esimerkki 1

Jos 1000 hengen otoksesta 5 % oli ostanut tuotetta, on oikea tulos ±1.4 % eli koko väestössä on 95 % luotettavuustason mukaan 3.6 – 6.4 % tuotetta ostaneita.

3.1.2000/tpi

Esimerkki 2

Oletetaan ennen tutkimusta, että tuotteen osuus markkinoista on noin 15 %. Halutaan selvittää asia ±1 %:n tarkkuudella. Tarvitaan tutkimus, jossa näyte on 5000 (esimerkiksi Taloustutkimuksen kirjekysely).

Esimerkki 3

Jos 1000 vastaajan joukosta 15 – 19 vuotiaita on 150 henkilöä ja heistä ilmoitti ostavansa säännöllisesti tuotetta X 10 %. Todellinen luku on 95 %-tasolle 10 % ±4.9 eli 5.1 – 14.9 %.
Jos kokonaisnäyte olisi ollut vain puolet eli 500, tällöin tulos olisi 10 ±6.9 eli 3.1 – 16.9 %, eli 15-19 -vuotiaita olisi 75 kpl.